

תיקוני זהר חדש עם ביאור הגר"א

שם כינוי לשכינה יג ע"א
צריך לעבור על הנוסח של הגר"א
24.75% 9.5%
מלואים - 355
1068 %
1587, 1591, 1580 &
כ ע"ג)

תיקונים מזהר חדש

[עב ע"ג] {א ע"א} ¹בראשית ברא אלהים (בראשית א א) תא חזי תרין תיבין אלין אתפלגו לתרין סטרין כל חד בראשית ברא שיית אלהים מי אלה בראשית מאי שית אלין שית סטרין דמשכנא דאיהו כגוונא דשמים וארץ ובגנייהו אתמר (שמות לח כא) אלה פקודי המשכן ודא הוא מי אלה הדא הוא דכתיב (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה ותרין משכנות אינון דאתרמיוזו בהאי קרא אלה פקודי המשכן משכן העדות משכן עלאה מי ודא עלמא עלאה משכן תתאה מהא²:	"בראשית ברא אלהים" בא וראה שתי התיבות הללו, נחלקו כל אחת לשני צדדים. בראשית, בר"א שי"ת. אלהים, מי אלה. בראשית, מה זה שית [שש], אלו ששת הצדדים של המשכן, שהוא כדוגמת השמים והארץ, ובשבילם נאמר "אלה פקודי המשכן". וזה הוא "מי אלה". זהו שנאמר "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה". ושני משכנות הם שנרמזו בפסוק הזה. "אלה פקודי המשכן משכן העדות" המשכן העליון "מי", וזה העולם העליון. המשכן התחתון "מה".
---	--

{א ע"א} ת"ח תרין תיבין כו' - ר"ל שכל א' מאלה שני התיבות שמפרש, דורשין לשני
תיבות: בראשית מאי שית - ר"ל מי הן: שית סטרין דמשכנא - ר"ל מעלה ומטה וד' רוחות של
המשכן, והן ת"ת, ו"ק, והמשכן חופף עליהם היריעות, שנקרא משכן³, והוא בינה⁴: דאיהו
כגוונא כו' - ר"ל מה ענין המשכן לכאן, ואמר דאיהו כו', דעובדא דמשכנא הוא כעובדא
דמעשה בראשית, כמ"ש בתיקו"ז (יד ע"א), ובשביל שרוצה לבאר "מי אלה" מפסוק "אלה פקודי
המשכן כו'", קאמר שית סטרין דמשכנא, ואמר כגוונא דשמים וארץ, דהן כלולים ג"כ ו"ק,
כמ"ש לקמן (%) והן כתובים בפסוק הזה: ובגנייהו אתמר כו' - ר"ל על ו"ק: אלה פקודי המשכן
- ר"ל, אלה שהן ו"ק, כמ"ש לקמן (%), ו' פעמים ו' גימ' אלה. הן פקודי, דנפקי מן המשכן, בינה,
שהן נקראין (תהלים יט ט) פקודי ה' ישרים כו', תורה ו"ק, דנפיק מבינה, ימא דאורייתא (לקמן ח ע"א,
תיקו"ז טו ע"ב). ולכך כ' שם ו' פסוקים, כל א' מה' תיבות⁶: ודא הוא מי אלה כו' - כמו שמפרש
והולך, שאמר ברא שית, ולא אמר מי ברא, ומי הן השית, ופי' ברא אלהים, ר"ל "מי", בינה, ברא
אלה, ו"ק. והענין, שמתחלה ו"ק כלולין בחכמה בהעלם, בסוד ג' טפין דנפקין ממוחא (תיקו"ז ל
ע"א), ג' כלולין בג' ו' ואח"כ מצטיירין בבינה בגלוי יותר, וזה בראשית, שהוא חכמה (זהר ח"א כט

¹ עי' שעה"כ חנוכה שקורא לזה הקדמת התיקונים מכת"י.

² עי' זהר ח"א א ע"ב, בכל ענין פיסקא זו, הוב"ד במלואים אות (א).

³ עי' דברי רבינו על תיקו"ז יד ע"ג: היריעות שש משזר הן נקראין משכן, כמ"ש בפסוק בהדיא
[שמות כו א - ואת המשכן תעשה עשר יריעות וכו'].

⁴ עי' זהר ח"ב קסה ע"א.

⁵ נאמר@ים/נאמר@, כתב.

⁶ עי' זהר ח"ב קלז ע"ב, הוב"ד במלואים אות (ב). ועי' דברי רבינו בתיקו"ז קמה ע"ג: וז"ש (לח
ע"ב לז ע"א) ומדה דקמץ סתום וכד אתפתח קמץ אתפתח בה' אצבעאן ברזא דה' דבהון האי קו
אזיל ה' מאה שנין כו', ר"ל בה' ספירות, בכל א', ו' האי נהר אזיל, כמש"ל (צ ע"א צט ע"א) וש"מ,
והוא קו המדה, בוצינא דנותן המדה לכל, והן ה' פעמים ו', תורת ה' תמימה כו' (תהלים יט ח).

⁷ עי' דברי רבינו בתיקו"ז לה ע"ד: תלת כלילן בתלת שהן נה"י בחג"ת שהן שלש אותיות יה"ו.
ועי' אד"ר קל ע"ב: ואינון שיתא רוחין אחרנין דיהכי (ס"א דהכי) אינון, ואינון שיתא רוחין, ג'
רוחין אינון דכלילן תלת אחרנין, ועי' מאיר האדרא: תחילת התיקון הוא על ידי קד"א כשבטש
במוחא, דהיינו ע"י אוריא דכיא דגניז בעתיק יומין אשר על ידיו נתגלה חסד עלאה. ווהנה ע"י כך
מתלבשים חג"ת דרדל"א בגלגלתא, קד"א ומ"ס. באלו הג' הנ"ל נכללין נה"י דרדל"א, וזהו פי'
ה"תלת כלילן בתלת" הנזכר כאן (בהגר"א על ספד"צ ד ע"ב ד"ה מתקלא קאים וכו'). אופן נוסף
בביאור דברי האידרא: ו' הבחי' נחשבים לג' מכיוון שהנה"י עולים ונכללים בחג"ת, הרי שהכל
כאחד הוא בבחי' שם יה"ו. והבחינה השביעית, היא כנגד האות ה' האחרונה הרי היא רוחא דמ"ס

(ע"ב), נאמר בהעלם. ואח"כ אלהים, בינה, נאמר בגלוי יותר. וז"ש לקמן, **הן כל אלה כו' שלש כו'**, כי ב' פעמים אלה, תלת כלילין בתלת בתחלה: **ותרין משכנות כו'** - דהמשכן הוא בתרי גוונים, כמ"ש בתיקון"ז (יד ע"ב ד"ה לעילא ותתא) א' בור"ק, וא' במט"ט, שהוא ג"כ ו"ק. וכן המשכנות, שעליהם הם ג"כ באותן גוונים, אימא דילהון דברא יתהון: **משכן עילאה מי** - שר"ת אלה פקודי המשכן, הוא גימ' אלהים, ותסיר ממנו אלה, נשאר מי: **משכן תתאה מ"ה** - בר"ת מ"שכן ה"עדות, מ"ה, והוא שכינה תתאה שנקראת מ"ה, דמות אדם, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (טז ע"א):⁸

המשכן העליון, בשבילה נאמר "מי ברא אלה", מה זה "אלה". אלו "אלה מועדי ה'". ומה הם "מועדי ה'", אלו הם, חג המצות וחג השבועות וחג הסוכות, הרי שלשה. שלשת האחרים, ראש השנה חנוכה ופורים. שלשה מהם נקראים "מועדי ה'", והם "מקראי קדש". שלשת האחרים נקראים "אלה הם מועדי", וכנגדם נאמר "הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר".	משכן עלאה בנינה אתמר מי ברא אלה מאי אלה אלא (ויקרא כג לו) אלה מועדי ה' ומאי אינון מועדי ה' אלין אינון חג המצות וחג השבועות וחג הסוכות הרי תלת תלת אחרנין ראש השנה חנוכה פורים תלתא מנהון: איקרון מועדי ה' ואינון מקראי קודש (שם) תלתא אחרנין איקרון (שם ב) אלה הם מועדי ולקבליהון אתמר (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר:
--	--

מאי אלה - ר"ל, מנ"ל שנקראו אלה: **ואינון מקראי קדש** - דנפקי מקדש, חכמה⁹, ונקראים מועדים בסוד (כאן נמחק בכי"ק ג' תיבות)¹⁰: **ולקבליהון כו'** - שכל אלה הוא שלשה, וז"ש כל אלה מס¹¹, דכל אלה יפעל פעמים שלש, והן בסוד ג' טפין הנ"ל, כמ"ש בת"ז (כד ע"א) שצריך לגלגל בג' גוונים חג"ת או נה"י:

הן כל אלה וכו' - ר"ל מ"כל¹², דלחכליל מאלה, דהן ו"ק, ומ"כל פרחין הגשמתין (זהר ח"א עו ע"ב): **פעמים שלש** - ר"ל ב"פ שלש, כמ"ס בתיקון כח¹³ (%), ומסס והללח ב"פ משה¹⁴, ג' טיפין עילאין¹⁵, וג' תתאין והם ב"פ ג' דלחלה¹⁶:

והאי משכן עלאה דעלייהו אתקרי מי הה"ד	והמשכן העליון הזה שעליהם, נקרא מי, זהו שנאמר @ מי ברא
--------------------------------------	---

שבחוטמא (בהגר"א על ספד"צ לה ע"ד ד"ה והענין כי). מכאן שכל הו"ק כלולים ביסוד, שכן היסוד כולל כל הנה"י הכלולים בחג"ת (בהגר"א על ספד"צ ז ע"ב ד"ה ובפרשת בראשית). מצינו משל לדבר זה בתפוחין (לקמן קלג ע"ב), שיש ב' תפוחין וכל א' כלול מג' צבעים (לבן אדום וירוק) וממלא יחדיו הם ו' צבעים כנגד ו"ק (בהגר"א על תיקון"ז לח ע"ג ד"ה כד סלקא).⁸

⁹ עי' שער הפסוקים פרשת תצא וז"ל, ארז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם וכו'. והענין היא, שהקדושין הם מצד החכמה, שכן כל קדושה היא מצדה. וכל כללות הספירות מעשר, הם מצד חכמה, וז"ש בעשרה מאמרות, שהם בסוד החכמה, שהיא כללות הו"ד, נברא העולם שהיא בינה. ועי' זוהר ח"ג סא ע"א: ותנינן קמיה דמר מאי קדש שלימותא דאקרי חכמה עלאה ומהאי אתר (נגיד משח רבות קדישא בשבילין ידיען לאתר דאקרי בינה עלאה) ומתמן נפקין מבועין ונחלין לכל עבר עד דמטו להאי זאת (ומאתר דא אתער רוחא קדישא) והאי זאת כד מתברכא אקרי קדש ואקרי חכמה.

תרגום: ושנינו לפני מורנו, מה זה קדש, שלמות הכל, שנקראת החכמה העליונה. ומהמקום הזה (נמשך שמן משחת קודש בשבילים ידועים למקום שנקרא בינה עליונה), ומשם יוצאים מעיינות ונחלים לכל צד, עד שמגיעים לזאת הזו, [וממקום זה מתעוררת רוח קדושה], וכשמתברכת הזאת הזו, נקראת קודש, ונקראת חכמה.

¹⁰ אוהל מועד (נוסף בלש"ו).

¹¹ מספר.

¹² יסוד (עי' זהר ח"א יז ע"ב).

¹³ לא מצאתי אבל עי' קצו ע"ב: וב' שינין, ב' פעמים ג' טיפין, כמ"ל (קט ע"א קכט ע"ב) ולכן בעא לקיימא על דרגא דלהון למעלה. @

¹⁴ עי' לקמן כז ע"ג שב' פעמים משה כנגד גאולה ראשונה וגאולה אחרונה.

¹⁵ עי' תיקון"ז ל סע"ב ד"ה בת עין: בת עין - ר"ל, שזרע נקרא עין המים, תלת טיפין בסוד ג' גוונים דעינא, כידוע [עי' לקמן יא ע"ד].

¹⁶ אלה ו' כפול ו', ולכן כל א' ב' פעמים ג'. SCHOTENSTEIN@.

תיקוני זהר חדש עם ביאור הגר"א

אלה". וה"מי" הזה, היא הבינה, וזה שמה. והדרגה שלה, הוא יום הכפורים ודאי, והדרגה הזו שנקראת בינה, נקראת העולם הבא. ובעולם הבא אין בו אכילה ושתייה, כדוגמא זה יום הכפורים שלה, אין שם אכילה ושתייה. המלכות נקראת מ"ה, זה משכן העדות, ומשום שבו נמצאת עדות, נאמר בו "מה אעידך".	מי ברא אלה והאי מי איהי בינה ודא שמא ודרגא דיליה יום הכפורים איהו ודאי¹⁷ והאי דרגא דאתקרי בינה אתקרי העולם הבא ובעולם הבא לית בה אכילה ושתייה כגוונא דא יום הכפורים דילה לית תמן אכילה ושתייה מלכות אתקרי מה דא משכן (א ע"ב) העדות (שמות לח כא) ובגין דבה אשתכח עדות אתמר בה (איכה ב יג) מה אעידך:
--	--

והאי משכן כו' - לפי שרוצה לפרש מועד שכנגדה, חוזר ומפרש ודא שמה, ר"ל מי הוא שמה בפסוק. ומועד שכנגדה מה הוא, וז"ש ודרגא כו', ובגין דבה כו', ר"ל שנאמר העדות¹⁸, וכן הוא אומר ביהושע (כד כז) הנה האבן הזאת, ר"ל מלכות תהיה בנו לעדה¹⁹: מה אעידך - ר"ל מה, מלכות:

וכמו שהעולם העליון הוציא ששה מועדים, כך העולם התחתון הוציא ששה מועדים, והם "את השמים ואת הארץ". ומנין שהם ששה השמים והארץ, זהו שנאמר @ "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ", כי ששת ודאי, שהם ששה. ולכן לא אמר "כי בששת ימים".	וכמה דעלמא עלאה אפיק שית מועדים כך עלמא תתאה אפיק שית ואינון (בראשית א א) את השמים ואת הארץ ומנין דאינון שית בשמים והארץ הה"ד (שמות כ יא) כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ כי ששת ודאי דאינון שית ובגין לא אמר כי בששת ימים:
---	---

ואינון את השמים כו' - שבהן כלול ג"כ ו"ק, וכן קאי על מט"ט דהוא ו"ק (תיקון"ז טו ע"ב, פה"ח

דמירות ד) :

וכמו שנאמר עדות בעולם התחתון, זהו שנאמר @ "מה אעידך". כך יש עדות בשמים ובארץ, זהו שנאמר @ "העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ". הרי העולם העליון בראשית, והעולם התחתון בראשית, ואלו הם שני "משכנות לאביר יעקב".	וכמה דאתמר עדות בעלמא תתאה הה"ד (איכה ב יג) מה אעידך הכי אית עדות בשמים ובארץ הה"ד (דברים ל יט) העידותי בכם היום את השמים ואת הארץ הא עלמא עלאה בראשית ועלמא תתאה בראשית ואלין אינון תרין (תהילים קלב ה) משכנות לאביר יעקב:
--	--

לאביר יעקב - שהוא מברית מקצה אל מקצה (תיקון"ז יד ע"א) :

אם כן אחרי שנאמר "אלה מועדי ה' מקראי קדש", שהם ששה, מהו "במועד" שנאמר אחר כן. אלא אין רשות לקרא להם אלא במועד, שהיא מלכות. ובמקום אחר אמר "אלה הם מועדי", ה"ם הוא בהפוך אותיות מ"ה, וזהו "אלה הם מועדי", וזהו "שמיני חג עצרת" (נוסח תפילה), שהוא חג בפני עצמו.	א"כ בתר דאמר (ויקרא כג ד) אלה מועדי ה' מקראי קדש דאינון שית מאי ניהו במועד דאמר בתר כן אלא לית רשו למקרי לון אלא במועד דאיהו מלכות ובאתר אחרא אמר אלה הם מועדי הם איהו בהפוך אתוון מה ודא איהו אלה מה מועדי ודא איהו שמיני חג עצרת²⁰ דאיהו חג בפני עצמו²¹:
---	---

¹⁷ עי' בדברי רבינו תיקון"ז צט ע"ב ש"ודאי" לשון "כידוע".
¹⁸ עי' זהר ח"ג ריג ע"ב: כל מאן דנטיר גרמיה מהאי אתקשר בה בשכינתא ואחיד בההוא עדות ומאי הוא ה' דאתוסף ביה [דכתיב עדות ביהוסף ושמו אף הכא ו'] איתוסף בפינחס על דקני בהאי].

תרגום: \$

ביאור: דקני בהיא - י' זעירא שבפנחס הוא מלכות כמ"ש בזהר דף רכ ע"א (מ"מ).

¹⁹ עי' זהר ח"ג רפד ע"ב.

²⁰ לשים שזה נוסח אשכנז ולא ספרד ולא עדות המזרח וצ"ע. @

²¹ עצמה? היה נאמר @ בפנ"ע

דאינון שית - ר"ל עם הפסוק השני: במועדס דאיהי מלכות - שהיא כלולה מכולם²²: **ובאתר אחרא כו' -** לפי שבפסוק הראשון אין מרומז רק תלתא דכלילין בה, דאמר אלה, מה מועדי, שכלילין גם אלו הג' במה²³: **דאיהי חג בפ"ע -** ר"ל דו' מועדים כלולים בו"ק, בוא"ו של השם, ומלכות הוא פרצוף בפ"ע, בה' של השם:

ת"ח אלין מועדי ה' אזלין על תקונא דגופא דמלכא קדישא ואלין אינון פסח דרועא ימינא דמלכא ודא חסד ובגינה אתמר ימין מקרבת ראש השנה דרועא שמאלא דמלכא ודא גבורה ובגינה אתמר שמאל דוחה שבועות דא גופא דמלכא ודא ת"ת עמודא דאמצעיתא חנוכה ופורים אלין אינון תריין שוקין דמלכא דעליהו שריא נס ובגיניהו (א ע"ג) אתמר אלה פקודי (שמות לח כא) תריין פקודין ודאי²⁴ דבגיניהו אתמר (שמות ג טו) פקד פקדתי תריין נביאים תריין משיחין אינון ודאי:	בא וראה "אלה מועדי ה'" הולכים על תקון הגוף של המלך הקדוש, ואלה הם: פסח, זרוע ימין של המלך, וזה חסד, ובשבילה נאמר "ימין מקרבת" (סוטה מז ע"א). ראש השנה, זרוע שמאל של המלך, וזו גבורה, ובשבילה נאמר, "שמאל דוחה" (שם). שבועות, זה הגוף של המלך, וזו תפארת, העמוד האמצעי. חנוכה ופורים, אלה הם שתי השוקים של המלך, שעליהם שורה הנס, ובשבילם נאמר "אלה פקודי", שתי מצוות ודאי, שבשבילם נאמר "פקד פקדתי", שני נביאים, שני משיחים הם ודאי.
--	---

ימין מקרבת - שבה יצאו ישראל ממצרים, ונתקרב לקב"ה²⁵: **שמאל דוחה -** שבו נדחה אדם הראשון מג"ע, ובו דנין את העולם: **גופא דמלכא -** שבו ניתן התורה, ת"ת: **דעליהו שריא נס {א ע"ב} -** ר"ל שאמרו (שבת קד ע"א) מ' וס' שבלוחות בנס כו'²⁶. והלוחות הן נו"ה, ולפיכך חנוכה ופורים שבהן נעשו נסים הן נו"ה²⁷: **ובגיניהו כו' -** כמ"ש בזו"ח פ' תשא (דף לז ע"ג מה ע"ב)²⁸ פקודי ה' אינון נו"ה כו': **תריין פקודין -** ר"ל, לכך נאמר לשון רבים: **פקד פקדתי -** ב' פעמים פקד: **תריין נביאים -** ר"ל, שהן נקראו נביאים, וגאולת מצרים היתה ע"י ב' נביאים, משה

²² עי' לעיל הערה 8.

²³ במ"ה?

²⁴ עי' בדברי רבינו תיקו"ז צט ע"ב ש"ודאי" לשון "כידוע".

²⁵ עי' אור יקר ח"ג קעז ע"ב: שמאל שהיא סטרא דלוי תהא דוחה המלכות למטה שיתעוררו דיניה, וימין מקרבת אותה שתעלה ותתעלה להתייחד עם התפארת ביד הכהן. ועי' עוד ח"א רנג ע"א. ועי' תיקו"ז סב ע"א: שמאל דוחה לבינונים דאיהי ראש השנה וימין מקרב לון בתיובתא דאיהו פסח דרועא ימינא לקבל שבים. ועיי"ש כד ע"א: ימינא פשוטה לקבל שבים דלית מלתא דא תליא אלא בתיובתא ימין עלאה דשכינתא.

²⁶ עי' ע"ח (שער הכללים פרק יא, שהוא שעה"ק מה ע"ג): משה זכה לבניה בהיותה בסוד ס', לפי שהוא יסוד (סוד) אבא מלגאו. אך יעקב שהוא מלבר לא זכה לבניה רק בהיותה בסוד מ', שהיא כד רביעא על בנין. וז"ס שארז"ל מ"ס שבלוחות בנס היו עומדין, פי' כי הלא ב' בחי' יש בבניה ותבונה כנ"ל, כי בהיותה פב"פ עם אבא נקרא ס', שהיא כנגד ו"ס שבה, שהם כח"ב דח"ג, ונקרא מ' בהיותה בלי זוג בערך ד' תחתונות שלה שנכנסת בז"א וכו'. כי הלוחות הם נו"ה של מ' שהיא של תבונה תחתונה, ונעשה ממנה פרצוף שלם מ"ס.

²⁷ עי' המשך הע"ח בהערה הקודמת: או יאמר באופן אחר, כי דע, שמן הפה של אמא יוצא הבל המקיף לז"א כולו, ואין הבל זה יוצא ומקיף לז"א רק בעת שרביע' על בניה, כדי לתת לו קיום וחיית לז"א. וכאשר מסתלקת מעל בנין, גם אותה (הארה) [אור המקיף] מסתלקת מז"א, כפי זה לא היה אפשר להיות לו קיום (לז"א) [לזו"ן] לולי ע"י נס, וזהו בנס היו עומדין. וסוד הנס הזה המעמיד ומקיימם לזו"ן, באותה שעה שאמא מסתלקת מעליהן כדי להזדווג עם אבא, ונס זה הוא הנותן קיום להם והעמדה, והוא שם מ"ה דאלפין מקיים ומעמיד לז"א, ושם אדנ"י גימ' ה"ס מעמיד לנזק', וב' שמות אלו מ"ה וה"ס גימ' נ"ס.

²⁸ ז"ל: ד"א פקודי ה' נצח והוד דאינון למודי ה' משמחי לב דא אתרוג דדמיא ללב מצות ה' דא אתרוג יראת ה' כד"א (&) אשה יראת ה' היא תתהלל מ"ט בגין דאיהי טהורה משפטי ה' אמת אלין שית בנין דכלילן ביעקב דאקרי משפט והוא אמת צדקו יחדיו ביחודא שלימא ביראת ה' דהיא טהורה:

תרגום: דבר אחר פקודי ה' נצח והוד שהם למודי ה' משמחי לב זה האתרוג שדומה ללב מצות ה' זה האתרוג יראת ה' כמו שנאמר (משלי לא) אשה יראת ה' היא תתהלל מה הטעם משום שהיא טהורה משפטי ה' אמת אלו ששת הבנים שכלולים ביעקב שנקרא משפט והוא אמת צדקו יחדו ביחוד שלם ביראת ה' שהיא טהורה.

ואהרן, שהן בדרגא דנו"ה כידוע (זהר ח"א בא ע"ב): **תרין משיחין** - ר"ל, וכן בגאולה אחרונה יהיה ע"י ב' משיחין, שהן בדרגא דנו"ה, לכן נעשו נסים אז, וכן בגאולה אחרונה:

ת"ח - ור"ל ג' הראשונות אמר "במועדס", מלכות. וכן בג' אחרונות "הס" כו²⁹, זאת יבוא כו³⁰ (ויקרא טז ג), והוא שמיני עכרת לכליל כולן, ובאלו ג' אמר "הס", דהן לנוק'. ובג' ר' אמר "מועדי ה'", לדכורא, לאצהן. ומ"מ כולן, אף ג"ר, לא אתחזיין אלא מגו נוקבא³¹. ואמר ת"ח כו' לפרש האידן הן סדורין כו³², אבל למעלה צפ' תולדות (זו"ח כז ע"ב) סידר באופן אחר, ולא חשיב בינה בהדייהו ולא חשיב חנוכה ופורים ולא שמיני עכרת וחשיב צבת ור"ח וחשיב שם הכל לאקרון מקראי קודש כמ"ס בפסוק ומתקרב בהון קרבן מוסף³³. אבל במקום אחר (ח"ג רנו ע"ב) משמע דג' רגלים הן לאצהן, ולפ"ז ר"ה ויוה"כ הן נו"ה, ושמיני עכרת יסוד, גוף וצריח כחדא אינון (תיקון"ז מ ע"ב), לכן אינו ביניהם הפסק, וצבת בינה³⁴, מ"מ³⁵, נ' שבתות בשנה³⁶, נ' שיערי בינה (ר"ה כא ע"ב, זהר ח"א ד ע"א), ומלכות ר"ח, י"ב ר"ח בשנה, דבה י"ב³⁷. והן ז' יו"ט לדכורא, וי"ב לנוק', וי"ב³⁸ וי"ב³⁹, וג' טמירין דז' היכלין⁴⁰ וג' טמירין בהון, וחנוכה ופורים לאשלמא הלל ושמחה אתיין, כמ"ס בתיקון"ז (סא ע"ב ד"ה תרין יומין⁴¹). וכמו דלחין ג' רגלים באצהן בג' קוים, כן אינון בג' אתון דשם הוי"ה ממטה למעלה, דב' חור"ב צא' כלילין, והוא שמיני עכרת עם סוכות, כמ"ס צפ' אמור (דף כב ע"א)⁴², וידוע די"ב אע"ג שהוא בנוק' מ"מ כלולין ג"כ בדכורא, והן חול המועד, דהן בדרגא דר"ח, כמ"ס (מגילה כב ע"ב) זה הכלל כו' כגון ר"ח וחולו של מועד כו', ואף שביעי מ"מ אינו חג צפ"ע ונכלל בששת ימים כו':

כל העובר על הפקודים (ושמות ל יג) דא יסוד ודא חג הסוכות כליל מכלהו ואיהו העובר על	"כל העובר על הפקודים", זה היסוד, וזה חג הסוכות, כלול מכולם. והוא "העובר על הפקודים" שהם נצח
--	---

²⁹ שהוא מ"ה בהיפוך אתון כו"ל. שוטנשטיין

³⁰ עי' לקמן יא ע"א.

³¹ עי' לקמן יח ע"א ד"ה דלא אנהיר.

³² נראה למחוק. \$.

³³ עי' מלואים אות (ג).

³⁴ עי' זהר ח"ג כט ע"א, רמז ע"ב, ועי' דברי רבינו בספד"צ ו ע"א, יא ע"א.

³⁵ עי' זהר ח"א א ע"ב, תיקון"ז כט ע"א.

³⁶ עי' של"ה שבת אות פ.

³⁷ גבולי אלכסון (ס"י פ"ה מ"ב).

³⁸ עי' דברי רבינו בספד"צ ט ע"א: ז' תיקונים של הפסוק הראשון שהן ז' דגלגלתא, שהוא חכמה

דא"א \$.

³⁹ עי' דברי רבינו בספד"צ ב ע"א שמקשר לזה שם י"ב, עי' מלואים אות (ד) check the miluim.

⁴⁰ עי' דברי רבינו בספד"צ לו ע"ג: הראשונה קדש קדשים כולל ד' היכלות והן ג' כידוע, שזה קדש חד, קדשים תרין, והן ד' חב"ד ודעת כולל שנים דר"ג. ועי' ע"ח שער טל פרק א. עי' לקמן נב סע"א, ותיקון"ז מה ע"א.

⁴¹ ז"ל: חנוכה ופורים ודאי אינון מ"ט, רק הן תמורת ההלל ושמחה שחסר בהם. ועי' דברי רבינו בחידושי אגדות (ליקוטים אות ה' סק"א): ח"י ימים דהלל - שהן דתיבת נח וחנוכה ופורים תשלומין דימים טובים דחסר משתה והלל ועי' ח"ג דף רנו, עכ"ל.

עי' זהר ח"ג רנו ע"א: תיבת נח מני קב"ה לאעלא עמיה שנים שנים (בראשית ז ט) שבעה שבעה (שם ב) [דכר ונוקבא] זכר ונקבה לקרבנא לאגנא על נח ועל כל אינון דעאליון עמיה [לתיבה] אוף הכי אליון דמנטרין חגין וזמנין דאינון ימים טובים שנים שנים שבעה שנים שנים תרין יומין דר"ה ותרין יומין דשבעות ובגין דאינון תרין מנייהו בספק הא את שני ימי הפורים באתרייהו שבעה שבעה ז' יומין דפסח ז' יומין דסוכות נח לקבל יום השבת והאי איהו (שם ו יט) מכל החי:

תרגום: צוה הקדוש ברוך הוא להכניס [ב]תיבת נח עמו שנים שנים, שבעה שבעה זכר ונקבה לקרבן להגן על נח ועל כל אלו שנכנסים עמו לתיבה, כמו כן כאן אלו ששומרים חגים וזמנים שהם ימים טובים שנים שנים שבעה שבעה. שנים שנים שני ימי ראש השנה ושני ימים של שבועות, ומפני שאלו שנים מהם בספק, הרי יש שני ימי הפורים, במקומם שבעה שבעה, שבעת ימי הפסח שבעת ימי הסוכות, נח כנגד יום השבת, וזהו "מכל החי".

ביאור: את - אית (דפ"ו). יום השבת - יסוד יום השביעי כידוע (יהל אור).

⁴² עי' מלואים אות (ה).

הפקודים דאינון נצח והוד אות הוא בצבא של⁴³ ולמה אתקרי כל⁴⁴ בגין דעליה שריא בינה דאיהי שביעאה יס"ב דא יום הכפורים איהי ודא⁴⁵ ועמה חמשין תרעין דחירו בחושבן כל בינה בן יח⁴⁶ כתיב דאיהו אויל מהלך חמש מאה שנין ומטי ליסוד דאיהו חג הסוכות בגין לאתחברא בכלה דיליה דאיהי חג שמיני עצרת ובשעתא דאינון בחבורא חדא אתקריאו תרויהו כל כל"ה פסח צריכין ישראל למימר ביה הלל גמור והלל שאינו גמור הלל גמור לקבעו (חסר כאן):	והוד, אות הוא בצבא שלו (חגיגה טז ע"א). ולמה נקרא "כל", משום שעליו שורה בינה, שהיא השביעית. ים, זה יום הכפורים היא ודאי, ועמה חמישים שערים של חירות, בגימטריא כ"ל. בינה, בן י"ה נאמר@, שהוא הולך מהלך חמש מאות שנה ומגיע ליסוד שהוא חג הסוכות, כדי להתחבר עם הכלה שלו, שהיא חג שמיני עצרת. ובשעה שהם בחיבור אחד, נקראו שניהם כ"ל כל"ה. פסח צריכים ישראל לומר בו הלל גמור, והלל שאינו גמור, הלל גמור לקבעו.
--	--

כליל מכולהו - ר"ל דלכך כתיב "כל": בצבא שלו - הן נז"ה שנקראו צבאות (זהר ח"ג יא ע"ב), והוא נקרא אות (זהר ח"ג רלו ע"א רנו ע"א): **ולמה אתקרי כל -** הוא עוד טעם על שכתב "כל העובר": **בגין דעליה שריא בינה -** כמ"ש בירושלמי (שקלים פ"א ה"ג⁴⁷) כל העובר כו' כל דעבר על ימא, וז"ש **ים דא יח"כ כו': דאיהי שביעאה -** בשביל שרוצה לומר דאזיל ה' ספירות מבינה עד יסוד, כמו שמפרש והולך: **ים דא כו' -** שהיא ימא דאורייתא (לקמן ח ע"א, תיקון"ז טו ע"ב), וים בגימ' חמשים, וז"ש, **ועמיה חמשין תרעין כו', בחושבן כל, ר"ל לכך נקרא יסוד, כל, כמו שמפרש והולך: בינה כו' -** שהוא אותיות בן י"ה, ור"ל דת"ת שהוא בן אר"א שהן י"ה, ה' עילאה אתפשטת בנ' תרעין שלה עד הוד⁴⁸, כמ"ש בתז"ח (נדצ"ל תיקון"ז ח ע"א)⁴⁹, ונכללין ביסוד, לפיכך נקרא כל. וזהו בינה, שהיא תופסת ומתפשטת כל הבן י"ה: **דאיהו אזיל כו' -** הן נ' תרעין, שכל א' כלול מעשר בה' ספירות עד הוד, וזהו שאמרו בחגיגה (יג ע"א) עוביו של רקיע מהלך ה' מאות שנים, וכן בין רקיע לארץ מהלך ה' מאות שנים, שהוא יסוד מן רקיע לארץ, בין ת"ת ומלכות, כמ"ש (דבה"י א' כט יא) כי כל בשמים ובארץ, כל, שבו נכללין כל הת"ק שנים, וז"ש ומטי ליסוד: **כלה -** כל עם ה' תתאה, שגם היא נכללת מכל הנ' תרעין, כידוע (%):

פריא בינה דאיהי ים כל⁵⁰ - כל"כ.

ספר שני "והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד". "והמשכילים", אלו רבי שמעון וחבריו. "יזהירו", כשנכנסו לעשות את החבור הזה, שהוא מזהר עליון שלמעלה, הרצון העליון התגלה, נתנה רשות לרבי שמעון וחבריו לגלות בו רזים נסתרים עמוקים, ולכל הנשמות של הישיבה שלמעלה והישיבה התחתונה, ולשבעה הרים עליונים, שהם שלשת האבות והרועה הנאמן ואהרן ודוד ושלמה, ואליהו עמהם, ולכל הנשמות של הישיבות שהולכים	ספרא תניינא והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד (דניאל יב ג) והמשכילים אלין ר"ש וחבריו יזהירו כד אתכנשו למעבר האי חבורא⁵¹ דאיהו מזהירא עלאה דלעילא רעותא עלאה אתגליא רשותא אתייהב לר"ש וחבריו לגלאה ביה רזין סתימין עמיקין ולכל נשמתין דמתיבתא דלעילא ומתיבתא תתאה ולשבע טורין עלאין דאינון תלת אבהן ורעיא מהימנא ואהרן ודוד ושלמה
--	--

⁴³ ע"י (זהר ח"ג רכט ע"ב) שזה יסוד.

⁴⁴ ע"י זהר ח"א יז ע"א.

⁴⁵ ע"י בדברי רבינו תיקון"ז צט ע"ב ש"ודאי" לשון "כידוע".

⁴⁶ ע"י אד"ז רצ ע"א.

⁴⁷ ז"ל: כתיב כל העובר על הפקודים ר' יהודה ור' נחמיה חד אמר כל דעבר בימא יתן וחרנא אמר כל דעבר על פיקודייתא יתן.

⁴⁸ ע"י רע"מ פנחס רכג ע"ב. וע"י בביאור רבינו בתיקון"ז נא ע"ד ד"ה מאינון שמשמע שזה תמידי ויסוד מקבל בשעת הזיווג.

⁴⁹ ע"י לקמן ח ע"ג שמציין לתיקון"ז ולא לתז"ח.

⁵⁰ כו' (לש"ו).

⁵¹ ע"י תיקון"ז א ע"א.

ואליהו עמהון ולכל נשמתין דמתיבתא דאזלין ערטילאין⁵² ומלאכין דממנן עליהו ואזלין ערטילאין בניניהו דאינון (תהלים מה טז) בתולות אחריה רעותיה⁵³ דשכינתא דאיהי ערטילאין⁵⁴ מנהון ואינון ערטילאין מינה והכי אינון חיילין דמלאכא ערטילאין מינה דכתיב (ישעיה לג ז) הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון:	ערומים, והמלאכים שממונים עליהם והולכים ערומים בשבילם, שהם "בתולות אחריה רעותיה", של השכינה שהיא ערומה מהם, והם ערומים ממנה. וכך הם צבאות המלך ערומים ממנה, שנאמר "הן אַרְאֵלִם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון".
--	--

**מזיהרא עילאה דלעילא - בינה⁵⁵: רעותא עילאה כו' - ר"ל רעוא דרעוין⁵⁶ אתגליא: ולשבט
 טורין כו' - שהן נגד ז"ס התחתונות, ושלמה הוא ביסוד, כמ"ש (מלכים א' ב מה) והמלך שלמה
 ברוך, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (טו ע"ב ד"ה והמלך): דאינון בתולות כו' - שהן עולימין דשכינה,
 כמ"ש (אסתר ב ט) הנערות הראויות כו'⁵⁷: מלאכי שלום - של הקב"ה⁵⁸:**

⁵² עי' בהגר"א בתיקו"ז קיב ע"א: דווקא לאדם ולאשתו עשה כתנות אור, אבל עבד ושפחה נשארו
 ערומים, וכמ"ש בזוהר בכ"מ נשמתין ערטילאין, והן אותן שלא זכו אל הנשמה ואין להם לבושא,
 ועי' בפרשת בראשית קמב ע"ב וירח את ריח בגדיו כו'. עי' פת"ש קלי' כו וז"ל, והענין לבוש
 הנשמה הוא מאימא כמ"ש הרב ז"ל (מ"ן ומ"ד פרק יב) שהם לבושי המוחין כי הנשמות קודם
 שבאו לעולם הם אזלין ערטילאין.

⁵³ עי' זהר ח"ב רלח ע"א.
⁵⁴ עי' זהר ח"א כג ע"ב: כל מאן דחב כאלו אפשיט לשכינתא [מלבושהא] (מלבושא) והאי איהו
 עונשא (ד)לאדם וכל מאן דמקיים פקודין דאורייתא כאלו הוא לביש לשכינתא בלבושהא ובגין דא
 אוקמוה בכסויא דציצית (ותפילין) (שמות כב כו) כי היא כסותו לבדה היא שמלתו לעורו במה
 ישכב [בגלותא].

תרגום: כל מי שחטא, כאלו הפשיט לשכינה את מלבושיה, וזהו עונש האדם. וכל מי שמקיים
 מצוות התורה, כאלו הלבש לשכינה את מלבושיה. ולכן פרשוה בכסוי הציצית (ותפילין), "כי היא
 כסותה לבדה הוא שמלתו לעורו במה ישכב", בגלות.
 ביאור: כלומר עולם הבריאה (דע"ה ח"ב קיג ע"ב), מכיוון שהוא לבוש השכינה לכן הוא תורה
 דבריהא, ולכן הוא מיוסד על טהור וטמא אסור ומותר חייב וחזאי, והוא הגילוי דשם אלקים,
 משא"כ תורה דאצילות שהוא גילוי של שם הוי"ה ב"ה (הקדו"ש יז ע"א). והוא הענין של כתנות
 עור וכתנות אור של האדם הראשון (הקדו"ש לז ע"ב). משמע, שזה רק היה לפני חטא של אדם
 הראשון (כללים ח"א קט ע"א), ועי' תז"ח מא שהתורה שלנו הוא תורה דבריהא, כי היא נשתלשה
 מתורה דאצילות, ונתלבשה בלבושין דבי"ע. ועי' בהגר"א על תיקו"ז יז ע"ב (ביאורים ח"א פה
 ע"ג), שאז נכללת הבריאה באצילות, והוא שורש כל התורה כולה. ועי' בהגר"א על ספד"צ כט
 ע"א (הקדו"ש לז ע"ב).

⁵⁵ צ"ע אם פירוש הדבר היא בינה, או בינה דלעילא פי' דא"א שהוא מו"ס, וכן נראה מד"ה הבאה.
 ועי' מלואים אות (ו).

⁵⁶ עי' אד"ר קכט ע"א הוב"ד במלואים אות (ז).

⁵⁷ עי' זהר ח"ב רס ע"ב: תא חזי בהיכלין ואלין אית רזא עלאה גו מהימנותא וכלהו חיון רתיכין
 כלהו משניין דא מן דא לאתכללא אלין באלין לטב לאתקנא וסימנך (אסתר ב ט) וישנה ואת
 נערותיה לטוב בשבעה היכלין אלין שלימו דעילא כד אשתלים דא בדא ועאלו צלותין ובעותין
 דמאן ידיע לסדרא לון לאתקנא לון לעילא כמה דאת אמר (שם) ואת שבע הנערות הראויות לתת
 לה מבית המלך.

תרגום: בא וראה, בהיכלות הללו יש סוד עליון בתוך האמונה, וכולם חיות ומרכבות, כולם
 משנים זה מזה להכלל אלה באלה לטוב להתתקן, וסימנך, "וישנה ואת נערותיה לטוב". בשבעת
 ההיכלות הללו השלמות שלמעלה, כשנשתלם זה בזה ונכנסות תפלות ובקשות של מי שיודע לסדר
 אותן, להתקין למעלה, כמו שנאמר ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך.

עי' דברי רבינו בתיקו"ז טו ע"ד: **וכמה עולימתאן** - ר"ל, נערות הראויות לתת כו' (אסתר ב ט),
 שהן בבריהא. ועי' שם קעב ע"א, ועי' ע"ח שער מו פרק ו.

⁵⁸ עי' יהל אור ח"ב יח ע"א: **מלאכי שלום**. הן בדרגא דיסוד, שלמא דביתא, והן בוכין על משים
 שלום בבית בטל וכו' ועי' ז"ח יז ע"ב: **מלאכי שלום אינון דהוו מסט' דשלום ובכו על ההוא שלום,**
בגין דחסר ההוא נהר כבר. ר"ל חסד כמש"ש. והוא חסד דאתגלי באמה.

עי' ביאורים ח"ב ע ע"ג: כל אור תחתון הוא בבחי' מלאך להאור העליון, וכנודע בסוד (בראשית
 מח טז) המלאך הגואל. אבל עיקר שם מלאך הנה הוא רק מה שהוא טפל לזולתו בכל עצמותו
 ועיקרו ג"כ, ולכן כל הקדושים שאמרנו אינם מלאכים כלל אלא הם עיקריים וכנז', ע"כ. ועי'
 עבודת הקודש חלק ב פרק כה, ז"ל, פתח נבואתו (של משה רבינו ע"ה) היתה באספקלריא שאינה
 מאירה, בתחלה וירא אליו מלאך יי' סוד המלאך הגואל, ואחר הרגילו לאטו עלה אל מעלת הנבואה

דמתיבתא כו' – ב' מתיבתא⁵⁹, ב' פעמים ג' לאלה, כמ"ל (עד ע"ד ז ע"ג): דלינון כו' – ור"מ הוא דינה כמ"ל והוא הנגר כו'⁶⁰, ואלוהו מלכות (ספר הליקוטים שופטים ג ד), צמועלס כידוע⁶¹, ור"מ קרקע ערבות⁶² לאתגליא בחר יעקב (תיקו"ז קלז ע"ב) שושבינא, ואלוהו ב' אחרונות שושבינא דמטרוניתא⁶³:

ומנא לן (א ע"ד) דשכינתא יחידא מחיילהא הה"ד [עב ע"ד] (איכה א א) איכה ישבה בדד א"י כ"ה ישבה בדד דאתמר בה (תהלים קמה י) וחסידך יברכו כ"ה ועל קב"ה ושכינתא אמר קרא (משלי כז ח) כצפור נודדת מקנה כן איש נודד ממקומו דאתמר ביה (שמות טו ג) ה' איש מלחמה ובזמנא דאיהי ערשילאה תלמידי חכמים וצדיקים ואנשי מדות דילה כללו אלוין מנדיין מדוך לדוך מאתר לאתר כמה דאוקמוה מארי מתניתין דור שבן דוד בא אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר ולא ירוחמו ובגין דא אסתבם קודשא ב"ה ושכינתא למעבד האי חבורא על יד ההוא דאתגליא וכנים בה עלאין ותתאין לאשכחא בה ניהא לשכינתא בגלותא וחירו לה ולבנהא הה"ד (תהלים פד ד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה ההוא דאתמר בה (ויקרא כה י) וקראתם דרור בארץ לכל יושביה:	ומגין לנו שהשכינה יחידה מצבאותיה, זהו שנאמר @ "איכה ישבה בדד". א"י כ"ה ישבה בדד, שנאמר בו "וחסידך יברכו כ"ה". ועל הקדוש ברוך הוא ושכינתו אמר הנאמר @ "כצפור נודדת מקנה כן איש נודד ממקומו", שנאמר בו "ה' איש מלחמה". ובזמן שהיא ערומה, תלמידי חכמים וצדיקים ואנשי מדות שלה, כולם הולכים ונודדים ממקום למקום, ממקום למקום, כמו שבארוה בעלי המשנה (סוטה מט ע"ב) "דור שבן דוד בא אנשי חיל יסובבו מעיר לעיר ולא ירוחמו". ולכן הסכים הקדוש ברוך הוא ושכינתו לעשות את החבור הזה, על ידי אותו שהתגלה וכנס בו עליונים ותחתונים, למצא בה מנוחה לשכינה בגלות, וחרות לה ולבניה, זהו שנאמר "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה", ההיא שנאמר בה "וקראתם דרור בארץ לכל יושביה".
--	---

ואנשי מדות דילה – ר"ל, בעלי מדות טובות, כמ"ש לקמן (ב ע"א) צדיקים נביאים כו', וכולם
הם מסטרא דמלכות, מע"ס הכלולים בה, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (א סע"ד), וז"ש **בעלי מדות**
דילה: ע"י ההוא דאתגליא – ר"ל רעיא מהימנא⁶⁴: **וכנים ב' כו' – כמ"ש לקמן (ו ע"ד), ובמאריה**

בשם הגדול אשר לא עלה אליה שום נברא. ועי' זהר ח"א סא ע"א, רה ע"ב, ח"ג רסט ע"ב ורע ע"א,
ועי' רמב"ן שמות ג ב.

⁵⁹ בגין דתרין מתיבתין אית לעילא מתיבתא דההוא נער מטטרו"ן ומתיבתא עילאה דקב"ה ובכל
אתר דתנינן מתיבתא עילאה דא הוא דקב"ה מתיבתא דרקייע דא מטטרו"ן (זו"ח לו ע"א).

⁶⁰ צ"ע כוונתו, עי' דברי רבינו בתיקו"ז לח ע"א: **כל צינורין כו' דאיהו נהר כו' – ר"ל**, דעת דהוא ו',
והוא הנהר דמהלך בכל האברים עד שמגיע לברית שנקרא על שמו, כי שם קיבוץ הדעת והתגלותו.
ועי' דברי רבינו (יהל אור ח"א כד סע"ב הוב"ד במלואים אות (ח)) שדעת ובינה שמות מתחלפין.

ואפשר כוונתו לזו"ח יח ע"א: א"ל ר' יהודה לדברין מאי כתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן
היה לו לומר ונהר יורד מעדן להשקות את הגן דמשמע דמלמעלה יורד למטה לגן אלא א"ר שמעון
עדן למטה ועדן למעלה גן למטה ועדן למטה ושיניהם מכוונים זה כנגד זה והקב"ה נטע זה מתחת
זה.

תרגום: אמר לו רבי יהודה לדברין מה נאמר (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן היה
לו לומר ונהר יורד מעדן להשקות את הגן שמשמע שמלמעלה יורד למטה לגן אלא אמר רבי
שמעון עדן למטה ועדן למעלה גן למטה ועדן למטה ושיניהם מכוונים זה כנגד זה והקדוש ברוך הוא
נטע זה מתחת זה.

⁶¹ עי' לקמן דברי רבינו לב ע"ג.

⁶² עי' דברי רבינו לקמן יז ע"ג וע"ד.

⁶³ עי' זהר ח"ג כ ע"א: משה שושבינא דמלכא הוה ודא תפארת וכו' אהרן שושבינא דמטרוניתא
ודא מלכות ה"א זעירא וכו'.

תרגום: משה היה שושבין המלך, וזו תפארת וכו' אהרן שושבין המלכה וזה מלכות ה' קטנה.

⁶⁴ עי' יהל אור (ח"א ל ע"ד): רעיא מהימנא – דבכל דור ודור ניצוץ א' ממש רבע"ה מאיר אחד
בדור והוא מאיר לכל בני דורו אך דהרשב"י זכה לדבר עמו היינו עם הניצוץ וכל העומדין אצלו
בשעה שסדרו התיקונים כי רעיא מהימנא שייך לתיקונים זה משה רבינו.

ועי' שער מאמרי רשב"י (יב ע"ב): דע כי כאשר האדם עוסק בתורה כראוי לשמה זוכה להשיג
שיתגלה אליו איזה צדיק מאותם שהם משורש נשמתו ויבא ויתלבש דוגמת מלאכי אברהם אבינו

דהאי חיבורא דביה הטא הקב"ה כו', ע"ש: ההיא דאתמר בה כו' - ר"ל, אימא עילאה, עלמא דחירר (זהר ח"ב קפ"א):

אי בה ישיבה כו'. לכ"ה נק' ביחודל לכ"ה אהוון דק"ש, כמס"ל סז ע"א ופ"א ע"א⁶⁵ ועתה דלד, וז"ש יברכוכה לקבלל ברכאן בשמאל דא כמס"ש⁶⁶ (ז"ח ט"ז), ואינון זא דברכת כהנים לכל ברכאן דילה היא בלות ה' כמס"ש כפ' בלק (דף ק"ב ע"ב)⁶⁷, איהי בלות יו"ד, שחורה אני כו' (ש"ה ט"ז א ה)⁶⁸, ואח"כ ברכו את ה' (תהלים קלז)⁶⁹, באת ה'י⁷⁰, מאכזן ונעשית י"ה⁷¹, והוא פסוקא קדמאה, ועדיין ברזא דהר, ואח"כ עוד ה' שדה, ואח"כ עוד ה' בית⁷², הגדול הגבור והנורא, ואז הוא כ"ה:

אשר שתה אפרוחיה (תהלים פ"ד ד) אלין דאתמר בהון (דברים כ"ו) והאם רבצת על האפרוחים ואינון מארי הגדפין דאתמר בהו (יהושע א' ו) וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים	"אשר שתה אפרוחיה", אלו שנאמר בהם, "והאם רובצת על האפרוחים", והם בעלי הכנפים, שבהם נאמר "וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם", שאלה הם שממונים על בעלי המשנה, שרוחם פורחת מהם.
---	--

ומגלה לו רזי תורה בהיותו מתלבש בהוא חלוקא דרבנן אשר לו כנודע וזהו סוד אותו הסבא דפ' משפטים והמקומות אחרים הרבה בכל ס' התקונין שהיה יורד ומדבר עם רשב"י והיה מגלה לו רזי תורה ודע כי לפעמים אותה הנפש של הצדיק ההוא מתלבשת בהוא חלוקא דרבנן ולפעמים מתלבש גם הרוח. ולפעמים גם הנשמה. ואמנם בהיותו בא בבחי' נפש בלבד אז הוא בצורת טעין חמרי כי הוא רמז אל הנפש שמעולם העשיה.

⁶⁵ ז"ל: ואי תימא מלה כדיבא אמרת והא איהו אמר וכה תדבקין עם נערותי ולא אמר עם הנערות אלא שמא דאיקרי כה לאו איהו אלא כד [אתקנת] (קריבת) על תרין כרובים לקבלא ברכאן ברזא דכ"ה אתון דחודא דאינון שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד הא חמש ועשרים אתון דחודא בתקווא דכרובים דכיון דאתקנת בהו כדן אתקרי כ"ה וכדין אמר וכו"ה תדבקין ועם כל דא עם נערותי דכולא אצטריך דלא לשבא לון דוכרין ונוקבין.

תרגום: ואם תאמר דבר כוזב אמרת והרי הוא אמר וכה תדבקין עם נערתי ולא אמר עם הנערות אלא השם שנקרא כה אינו אלא כשמתקרב (כשמתקנת) על שני הכרובים לקבל ברכות בסוד של עשרים וחמש אותיות היחוד שהן (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד הרי עשרים וחמש אותיות היחוד בתקון של הכרובים שכיון שנתקנה בהן אז נקראת כ"ה ואז אמר וכו"ה תדבקין ועם כל זה עם נערתי שהכל הצטרך שלא להשאיר זכרים ונקבות.

⁶⁶ צ"ע ש"יברכוכה" בפיסקא ד"ה וכה תדבקין שמא דא נמצא בפיסקא יה מכירך ברוך, עי' מלואים אות (ט).@.

⁶⁷ עי' מלואים אות (י).

⁶⁸ עי' ז"ח (ע ע"א): ועי' ד שחורה אני דא יו"ד כמה דאתמר דלית ביה חוורא דאתר אחרא וכולא כליל בגויה.

תרגום: ועל זה שחורה אני זו יו"ד כמו שנתבאר שאין בו הלבן של מקום אחר והכל כולל בתוכו.

⁶⁹ נכון? ⁷⁰ עי' דברי רבינו בספד"צ כ ע"ג: שם אדנ"י במלכות הוא על הנהגתו בתחתונים, ולכן היא ראש לשועלים, ועל ידה מנהיג בתחתונים. ועי' ש כו ע"א: את המאור הגדול, שמשא, ואת המאור הקטן, סיהרא, במיעוטה שנעשית ראש לשועלים ונקראת שם אלהים, דבאצילות נקראת ה"א אחרונה של הו"ה זנב לאריות, ובירדה בבריאה נעשית ראש לשועלים לעולמות ב"ע. ועי' לקמן לח ע"א וע"ב בענין.

⁷¹ ##* ⁷² עי' פסחים פ"ח ע"א: אמר רבי אלעזר מאי דכתיב והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו' אלהי יעקב ולא אלהי אברהם ויצחק אלא לא כאברהם שנאמר בו הר שנאמר אשר יאמר היום בהר ה' יראה ולא כיצחק שנאמר בו שדה שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה אלא כייעקב שקראו בית שנאמר ויקרא את שם המקום ההוא בית אל.

ועי' יהל אור ח"ב לח ע"ד: **לא כאברהם שקראו הר כו'.** ג' הר, שדה, בית. בנוק' בג' מקומות שהיא קבועה: מלכות עטרה, יסוד, ת"ת. והן באבות כסדר מלמטה למעלה, בסוד ואנכי נטעתין שורק. וז"ס אברהם בסיהרא צדק במערב, ויצחק קץ ח"י, ויעקב במקומו. אבל משה מלגאו בדעת. והן ד' מקומות שלה בקו האמצעי וכו', ונקרא הר שדה בית. הר מקום התפוח, וכן נקרא בהיכל הראשון הרי נחשת (זהר ח"ב רס ע"א), ונקראים נחשת ע"ש ונוצצים כעין נחשת קלל, דכלילן בסומקא כמש"ש. שדה ביסוד, הרחם, מקום הזריעה. בית בת"ת, כתפארת אדם לשבת בית, ששם ישובא דעלמא. ומשה מלגאו, כי נגד ג"ר אין גופא כמש"ש. וכן בסוד זיווג עיבור יניקה ומוחין כידוע וכו'. ועי' אריכות בליקוטי הגר"א עא ע"ב.

אלה רבי שמעון וחביריו ובעלי המשנה שעושים חיבור זו. "או על הביצים", אלו האופנים, שממונים על בעלי המקרא, שבשביל החבור הזה "והאם רובצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים". אלו שנאמר בהם "בנים אתם לה' אלהיכם".	לאחת להם דאלין אינון דממנן על מארי מתניתין ⁷³ דרוחיהון פרחין מנהון אלין רבי שמעון וחבריו ומארי מתיבתא דעבדי האי חבורא או על הביצים אלין אופנין דממנן על מארי מקרא דבנין האי חבורא והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים אלין אינון דאתמר בהון (דברים יד א) בנים אתם לה' אלהיכם:
--	--

ואינון מארי דגדפין כו' - ר"ל ביצירה⁷⁴: אלין אופנים כו' - בעשיה (תיקו"ז כד ע"ב): דבנין האי חיבורא כו' - ר"ל, בשביל הזוהר, שהוא חירו לה ולבנהא, היא רובצת על כולם: לא תקח כו' אלין כו' - ר"ל, נשמתין דבריאה, דלעיל קאמר דרוחיהון כו':

והחבור הזה היה כדוגמת תיבת נח, שהתכנסו@שנכנסו בה כל מין ומין. כך מתכנסים@נכנסים בחבור הזה כל נשמות הצדיקים ואנשי מדות, שנאמר בהם "זה השער לה' צדיקים יבאו בו". ואחרים שאינם צדיקים, נדחים משם. וכשהתגלה החבור הזה בעולם, רבים מתכנסים@נכנסים אליו, שנאמר בהם "כי את אשר ישנו פה וגו' ואת אשר איננו פה" בחבור הזה "עמנו היום". ועליהם נאמר "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד", כאותם הכוכבים שיהיו קיימים לעולם ולעולמי עולמים. ונאמר בהם "והיה זרעך ככוכבי השמים", שהוא העמוד האמצעי, שהוא "אתה תשמע השמים", ולא ככוכבים משמים שנאמר בהם "כי שמים כעשן נמלחו", "המה יאבדו ואתה תעמד".	והאי חבורא הוא כגוונא דתיבת נח דאתכנש בה כל מין ומין הכי מתכנשין בהאי חבורא כל נשמתין דצדיקייא ואנשי מדות דאתמר בהון (תהלים קיח ב) זה השער לה' צדיקים יבאו בו ואחרנין דלא צדיקים אתרחיין מתמן וכד אתגלייא האי חבורא בעלמא סגיאיין מתכנשין לגביה דאתמר בהון (דברים כט יד) כי את אשר ישנו פה וגו' ואת אשר איננו פה בהאי חבורא (ב ע"א) עמנו היום ועליהו אתמר (דניאל יב ג) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד כאינון כוכביא דיהו"י קיימין לעלם ולעלמי עלמיא ואתמר ⁷⁵ בהון (בראשית כח יד) והיה זרעך ככוכבי השמים דאיהו עמודא דאמצעייתא דאיהו אתה תשמע השמים ולא ככוכביא מן שמיא דאתמר בהון (ישעיה נא ו) כי שמים כעשן נמלחו (תהלים קב כז) המה יאבדו ואתה תעמוד:
--	---

כל מין ומין הכי כו' - ר"ל, כל בעל מדה מכל מדות הנ"ל: ואחרנין דלאו כו' - כמו בתיבה, אותן שקלקלו לא קיבלה התיבה, כמ"ש (זכחים קטו ע"א) העבירן לפני התיבה כו': ואת אשר איננו כו' - ר"ל, {ב ע"א} אף הדורות הבאים אחריו, כולם מקננין ביה⁷⁵, ולומדים ממנו: ומצדיקי - כנ"ל, צדיקים יבאו בו כו': ככוכבים - ר"ל כמ"ש בזוהר (ח"ג רלח ע"ב)⁷⁶ כשמשא אע"ג דאיתכניש

⁷³ רוב המקומות שנזכר "מארי מתניתין" בתיקו"ז (לעיל ג ע"א, ה ע"א ה ע"ב ו ע"א ו ע"ב, ח ע"ב י ע"א יא ע"ב יב ע"ב, טו ע"א טו ע"ב טז ע"א כא ע"א, כו ע"ב, כט ע"א, ל ע"א, לא ע"א, לג ע"ב, לד ע"א, לה ע"א, לה ע"ב, לו ע"א, לח ע"ב) כוונתו למבואר בחלק הנגלה שבתורה. בד"כ גם מצאתי את מקורו הנאמן בחלק זה של התורה. אמנם מש"כ כאן לא מצאתי בחלק הנגלה אלא רק בזוה"ק (ע"י ח"א ר ע"ב, רכח ע"ב, ח"ג קסה ע"ב וקסו ע"א). ועי' דברי רבינו לקמן מב ע"ב, וכן שם מב ע"ד שמפרשו לענין קבלה דווקא, וכן משמע בתז"ח ז ע"ג. ועי' תז"ח טז ע"ד: והמשכילים יזהרו אלין ס' רבוא מארי מתניתין דלעילא ואלין ס' רבוא מארי מתניתין דלתתא, ע"כ. ועי"ש כד ע"ג: לאו בפשיטו דמארי מתניתין גופניים אלא דמארי מתניתין שכליים דאתמר עליהו והמשכילים יזהירו.

⁷⁴ עי' דברי רבינו בתיקו"ז ב סע"א שגדפין הם מצות עשה.

⁷⁵ פי' מוציאים שם מנוחה\$שוטנשטיין.

⁷⁶ ז"ל:אמר בוצינא קדישא ודאי ההוא [דאתמר] ותנא דאתטמא (דאטרוד) בסלע [דחויא אמר] (חויא) דא דכתיב ביה (במדבר כד כא) איתן מושבך [ושים בסלע קנן דתלת אבהן נקראו איתניסום] עולם ורביעאה איתן מושבך] דביה מתיישבא הלכה דאתמר בה הלכה למשה מסיני דאיהו אתפשט על שתין רבוא דישאל ונהיר לון באורייתא כשמשא (לסיהרא) דאתכסי בליליא ונהיר לכל ככביא ומזלי ולית ליליא אלא גלותא ואיהו (ישעיה כא יא) שומר מה מלילה שומר מה מליל ואתגליא

נהיר בככביא כו': לעולם ועד – כמו שמפרש והולך, כאותן כוכבים שקיימים לעולם ועד, שהן מסט' דקדושה. ולא כאותן מסט' דס"א, והן נשמות הרשעים: ככוכבי השמים כו' - ר"ל, בה' ידיעא, דאיהו כו', תשמע השמים, שהוא עד"א: מן שמיא - שהוא ס"מ, זה לעומת זה (קהלת ז יד). דאתמר כו' - וכן כוכבים שלו, כנ"ל: ואתה תעמד - ר"ל, אתה תשמע השמים כנ"ל. וכלל הענין והמשכילים כו' - הן ר"ש וחביריו, ומצדיקי הרבים כו', הן דמתכנשין לגביה, את אשר כו', כנ"ל:

*כאנון כוכביא דהן קיימין לעלם ולעלמי עלמא דאתמר כו' - כנ"ל. ואמר ולעלמי עלמא, דהוא תרגום של עולם ועד⁷⁷, ואינון ג' עולמות⁷⁸, בעוה"ז וימות המשיח שהוא לעתיד לבא ולעוה"ז, ואלו ז' עולמות הן אחר התחיה, והן כלולין בפסוק בתיבה א' שהוא ועד (וכמ"ס בתיקו"ז 79%) יעו"ש:

ועוד "המשכילים", אלו שיש בהם שכל לדעת את גזרת הנשמות שלהם, מאלו הספירות. שהם דברים גזורים מעשר ספירות, שעליהם נאמר "השמים מספרים כבוד אל", שכולם מלאים סגולות, ואותם אנשי מדות, נשמותיהם רשומות שם, ומשם אצילותם.	ועוד והמשכילים אלין דאית בהון שכל למנדע גזירו דנשמתין דלהון מאלין ספירן דאינון מילין ⁷⁹ גזירן מעשר ספירן דעלייהו אתמר (תהלים יב ב) השמים מספרים כבוד אל דכלהו מליין סגולות ואינון אנשי מדות נשמתין דילהון רשימין תמן ומתמן אצילותהון:
---	--

דאינון מליין כו' - ר"ל אותן הדברים שבספר הזוהר: דעלייהו כו' מספרים כו' - ר"ל, לשון דברים, כבוד אל⁸⁰. הן עשר ספירות שנקראו עשר חכמות, מסט' דחכמה כמ"ס לקמן (%), לכך נק' "כבוד אל", וכך אותן שידעו גזירו דנשמתין, מהן⁸¹, הן משכילים⁸², וכן קראן לעיל⁸³ המשכילים, אותן שחיברו הזוהר, שהשכילו בע"ס: דכלהו מליין סגולות - ר"ל, כל הספירות שזה⁸⁴ באין ממנו, צדיקים, כמו שמפרש והולך: ואינון אנשי כו' - ר"ל, שנשמתן מהן באים, ושם חקוקים מצד השגתם⁸⁵:

*ועוד והמשכילים כו' גזירו דנשמתין דלהון דאינון גזירין מע"ס דעלייהו כו' - כנ"ל, ור"ל דנשמתין אינון משמים, כמ"ס בריש תיקונים (א ע"ב⁸⁶) ועמ"ס⁸⁷, ולקמן (עט ע"ד כא ע"ד) בלחכה, ונאמר מספרים: ואמר רשימין תמן כו' - לאע"ג דמתפשט בנ"ג, מ"מ נאשרו רשימין תמן:

ביממא דאתמר (בראשית מד ג) הבקר אור [בקר] (אור) דאברהם דאתמר ביה (שמות טז ז) ובקר וראיתם את כבוד יי' (רות ג יג) חי יי' שכבי עד הבקר אדהכי הא רעיא מהימנא נפיק מההוא סלע ואמר בוצינא קדישא מה מועיל לי לאתטמא מקמך דהא לא שבקנא אתר דלא עאלית לאתטמא מנך ולא אשכחנא אי הכי לית לן לאתכסייא מנך:

תרגום: \$

ביאור: דאתמר - רע"מ (יהל אור). מתיישבא - וזהו מושבך. ור"ל בו נתייבשה הלכה כמו שמפרש והולך, והיא שכינה (יהל אור). מסיני דאיהו - ר"ל רע"מ (יהל אור).

⁷⁷ וכ"כ רבינו בתיקו"ז יט ע"א.

⁷⁸ ב"ע (נא סע"ג).

⁷⁹ ##*

⁸⁰ עי' מלואים אות (יא). היינו הסיפור היא גילוי דברים של הספירות, וזה בדווקא בזיווג של ו'ק עם המלכות, וזה רק על ידי ספר הזהר.

⁸¹ נדצ"ל מה הן.

⁸² עי' דברי רבינו בתיקו"ז יז ע"א: לחכימא לבא - ר"ל, אותן היודעים סודות הכסא, שהוא מסט' דבינה, דאימא מקנן בכרסיא (לקמן כד ע"ב), ומסטרעה ניתן כנ"ל (ט"ו ע"א), ימא דאורייתא, והיא נקראת לבא כמ"ס בהקדמה שניה (יט ע"א), ר"ל שלכך נקראו אותן היודעים בהיכלין ואתון המשכילים, כמו שהתחיל לעיל (טז ע"ב):

⁸³ פי' בריש ספר הזהר, וכן בריש ספר תיקוני זהר.

⁸⁴ נדצ"ל "שהם".

⁸⁵ עי' מלואים אות (יב).

⁸⁶ ז"ל: ואלין אינון נשמתין מאלין משכילים דאית בהון שכל לאשתמודעא ברזין דמאריהון כלהו רשימין ומצויירין במלכותא דרקיעא ככוכביא דנהרין ברקיעא והיינו יזהירו כזהר הרקיע מאי הרקיע דנהרין ביה (אוף אלין) נשמתין דמשכילים ככוכביא ברקיעא הכי נהרין בכרסיא וכלהו פרחין מן רקיע ודא צדיק חי עולמים דמניה פרחין נשמתין דצדיקא ונהרין בסיהרא ועלייהו כתיב ויתן אותם אלה"ם ברקיע השמים וכו' (בראשית א יז):

תרגום: ואלו הם נשמות מאלו המשכילים שיש בהם שכל לדעת בסודות רבונם, כולם רשומים ומצויירים במלכות הרקיע, ככוכבים שמאירים ברקיע, והיינו "יזהירו כזהר הרקיע". מה הרקיע

מסטרא דמלכות אינון בני מלכים דאתמר בהו כל ישראל בני מלכים ומסטרא דא נפקין מישראל מלכים ומסטרא דצדיק אתקריאו צדיקים הה"ד (ישעיה ס כא) ועמך כולם צדיקים ומסטרא דנצח והוד אתקריאו נביאים ומסטרא דעמודא דאמצעיתא אתמר בהו (ירמיה ב כא) ואנכי נטעתיך שורק בלה זרע אמת ועליהו אתמר (מלאכי ב ו) תורת אמת היתה בפיהו ומסטרא דגבורה אתקריאו גבורים עומדים בפרץ דוחים את הגזרות (נוסח נפילת אפים לספרדים###). ומצד של החסד נקראו חסידים.	מצדה של המלכות הם בני מלכים, שנאמר בהם (שבת קיא ע"א) "כל ישראל בני מלכים". ומצד זה, יוצאים מישראל מלכים. ומצד של הצדיק, נקראו צדיקים, זהו שנאמר "ועמך כולם צדיקים". ומהצד של נצח והוד נקראו נביאים. ומהצד של העמוד האמצעי, נאמר בהם "ואנכי נטעתיך שורק בלה זרע אמת", ועליהם נאמר "תורת אמת היתה בפיהו". ומצד של הגבורה נקראו "גבורים עומדים בפרץ דוחים את הגזרות" (נוסח נפילת אפים לספרדים###). ומצד של החסד נקראו חסידים.
--	--

עומדים בפרץ כו' - שמסט' דגבורה הוא הפרץ כו', והן עומדים כו' :

ומסטרא דחכמה ובינה אתמר בהו כלנו חכמים כלנו נבונים ומסטרא דכתר דאיהו רישא דכלא אינון (במדבר א טז) ראשי אלפי ישראל דעליהו אתמר אנשי מדות (שם יג א) ⁸⁸ אלן אינון המשכילים דאית בהון שכל למנדע למאריהון דרוין דמאריהון לא אתכסיין מנייהו דכלהו הוו באסכמותא בחבורא דא:	ומהצד של חכמה ובינה נאמר בהם "כלנו חכמים כלנו נבונים" (הגדה של פסח). ומצד של הכתר, שהוא הראש של הכל, הם "ראשי אלפי ישראל", שעליהם נאמר "אנשי מדות", אלו הם המשכילים, שיש בהם שכל להכיר את רבונם, שסודות רבונם לא מכוסים מהם, שכולם היו בהסכמה בחבור הזה.
ולאלין דאינון באלין מדות צריך לגלגה רזין טמירין אבל מאן דמגלה רזין לרשיעיא כאלו מגלה ערין באורייתא דבני שפחה בישא לילית ⁸⁹ אימא דרשיעיא ערבוביא בישא מאן דמגלי לון רזין דאורייתא גרים לצדיק דאיהו יסוד דאתמר ביה (תהלים כה יד) סוד ה' ליראיו דאסתלק נביעו מניה ומן שכינתא הה"ד (איוב יד יא) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש:	ולא להם שהם במדות הללו, צריך לגלות סודות נסתרים. אבל מי שמגלה סודות לרשעים, כאלו מגלה עריות בתורה. שבני שפחה הרעה לילית, אמם של הרשעים, ערבוביה רעה. מי שמגלה להם סודות התורה, גורם לצדיק שהוא יסוד, שנאמר בו "סוד ה' ליראיו" שהשפע תסתלק ממנו ומן השכינה, זהו שנאמר @ "אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש".

ערבוביא בישא - שבאין מערב רב, שהן בעלי מדות רעים, כמ"ש בזוהר (ח"ב קכ ע"א⁹⁰): סוד ה' ליראיו - ר"ל ליראיו, הוא י', ועם סוד, הוא יסוד⁹¹. ונאמר ליראיו דוקא. וא"ל⁹² אסתלק מיניה: אזלו - ים הוא מלכות, ונהר הוא יסוד, כמ"ש בת"ז (זהר ח"ג קנ ע"ב):

כלנו מגלה כו' - להן נק' עריות, כמ"ס צפ' צלאשת (כו ע"ב⁹³), והסוד הוא משך הזרע ללדיק⁹⁴, כמו ש'מפרש והולך⁹⁵, והוא סוד יסוד⁹⁶, ע' ענפין, ועיין בתיקונים תיקון ל"ו (פו ע"א⁹⁷):

שמאירים בו (אף אלה) הנשמות של המשכילים ככוכבים ברקיע, כך מאירים בכסא. וכולם פורחות מן הרקיע וזה צדיק חי עולמים שממנו פורחות נשמות הצדיקים ומאירות בלבנה, ועליהם נאמר "ויתן אותם אלה"ם ברקיע השמים וכו'".

⁸⁷ עי' תיקו"ז יב סע"ד.

@⁸⁸

⁸⁹ עי' תיקו"ז כח ע"א שלילית היא אמם של ערב רב.

⁹⁰ ועי' עוד תיקו"ז סב ע"ב.

⁹¹ עי' זהר ח"ג (דף רלו ע"א) צדיק יסוד ביה סוד דאיהו יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית.

⁹² ואם לאו. @

⁹³ ז"ל: קדם דגלו ישראל בגלותא ושכינתא עמהון מני קב"ה לישראל (ויקרא יח ז) ערות אמך לא תגלה ודא גלותא איהו גלוי ערותא דשכינתא הה"ד (ישעיה נ א) ובפשעכם שולחה אמכם ועל ג"ע גלו ישראל ושכינתא בגלותא ודא איהי ערוה דשכינתא והאי ערוה איהי לילית אמא דערב רב

באותו זמן, אותם הצדיקים למטה עניים מהכל, עניים מסודות התורה, עניים בגוף. וכל מי שמגלה סודות לצדיקים, גורם לצדיק להאיר בסודות התורה ולשכינה, שהאור נקרא ר"ז.	בההוא זמנא אינון צדיקייא לתתא עניים מכלא עניים מרזין דאורייתא עניים {ב ע"ב} בגופא וכל מאן דמגלה רזין לצדיקייא גרים לצדיק לאנהרא ברזין דאורייתא ולשכינתא דאור ר"ז אתקרי:
---	---

אינון צדיקייא כו' - שהם בדרגא דצדיק: דאור רז אתקרי - ר"ל, אור גימ' רז, ולכך גרם לאנהרא כו':

ובאותו הזמן "והמשכלים יזהירו כזהר הרקיע", מה זה "כזהר", הדרגה של משה רבנו ע"ה, העמוד האמצעי, שעל שמו נקרא החבור הזה ספר הזהר. והשכינה מאירה בו, וזוהרת כלבנה מן השמש, שהשמש מאירה בששה אורות גדולים, והלבנה בשביעית, כלולה משבע.	ובההוא זמנא (דניאל יב ג) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע מאי כזוהר דרגא דמשה רבינו ע"ה@ עמודא דאמצעיתא דעל שמיא אתקרי האי חבורא ספר הזוהר ושכינתא ביה נהרא וזהרא כסיהרא מן שמשא דשמשא נהירא בשית נהורין רברבין וסיהרא בשביעאה כלילא משבע:
--	--

דעל שמיא כו' - כנ"ל (א ע"ב) ע"י ההוא דאתגלייא:

אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג חק"ב טנ"ע יג"ל פז"ק שק"ו צי"ת, שהנשמה פורחת בהם למעלה בכל לילה ולילה, וזוהי "נשמת כל חי" (פסד"ז של שבת וי"ט) שהאצילות מן האם העליונה, ושבעת השמות הללו שפורחת בהם, הם שבע שכלולים בבת שבע, שהיא השכינה התחתונה, כלולה משבע ספירות, שעליהם אמר דוד "לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ". והאם העליונה היא הנשר הגדול בעל הכנפים.	אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג חק"ב טנ"ע יג"ל פז"ק שק"ו צי"ת* דנשמת' בהון פרחת לעילא בכל ליליא וליליא והאי איהו נשמת כל חי דאצילותא מאימא עלאה ושבע שמהן אלין דפרחת בהון אינון שבע דכלילין בבת שבע דאיהי שכינתא תתאה כלילא משבע ספירן דעליהו אמר דוד (דברי הימים א' כ"א) לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ ואימא עילאה איהי הנשר הגדול בעל הכנפים:
---	--

דכלילין בבת שבע - דהן כל א' כש"ל (עב ע"ד לעיל בעמוד זה), והוא שש כנפים לא', ואיהי קציעות דכל א', כלולה מכולם, והן כלל השמות, וז"ס מ"צ ומ"ט וכמס"ל ג' (להלן ד ע"ג).

שם אבגית"ץ, עליהם נאמר "שש כנפים שש כנפים לאחד". והשם הזה, סגולתו הוא לכסות לנשמה, כשעולה	* שם אב"ג ית"ץ עליהו אתמר (ישעיהו ב) שש כנפים שש כנפים לאחד והאי שמא איהו
---	---

וערב רב אינון עריות דילה ועריות דישראל דלעילא דעליה אתמר (ויקרא יח ז) ערות אביך לא תגלה.

תרגום: לפני שגלו ישראל בגלות ושכינה עמם, צוה הקדוש ברוך הוא את ישראל "ערוות אמן לא תגלה", והגלות הזו היא גילוי ערות השכינה. זהו שנאמר "ובפשעכם שולחה אמכם". ועל גלוי עריות גלו ישראל ושכינה בגלות, וזוהי ערות השכינה. וערוה זו היא לילית, אמם של ערב רב, וערב רב הם עריות שלה. ועריות של ישראל שלמעלה, שעליו נאמר "ערוות אביך וגו' לא תגלה".

ביאור: לא תגלה - פ' הרמ"ז ז"ס מ"ש בספד"צ ווי למאן דגלי ערייתהו, שגורם הסתלקות אימא מ"א שמכסה יסודה י' וגם ס' יסוד רחל מתגלה וז"ש דלא אקריב ו' בנייהו, עכ"ל וז"ש פ' אחרי מות ע"ש (הדרת מלך).

⁹⁴ עי' לקמן יא ע"ג, תיקו"ז ל ע"א, לו ע"ב, סא ע"ב.

⁹⁵ ##* איפה?

⁹⁶ עי' דברי רבינו בתיקו"ז כב ע"ב דהיינו כאשר המט"ט למעלה מהחיות הוא בסוד יסוד פ"י רקיע, מעליהם. ועי' דבריו בס"י יב ע"ג: והרקיע עם כל הגלגלים הוא יסוד דעשיה, כי הרקיע הוא בסוד יסוד כידוע (הק' תיקו"ז א ע"ב), והוא דעת של המלכות, כי כל יסוד שלמעלה הוא דעת שלמטה כו'. I THINK THE MILUIM IS BETTER ועי' מלואים אות (יג).

⁹⁷ הוב"ד במלואים אות (יד).

למעלה בכל לילה ולילה, להעיד על המעשים הטובים של האדם, ממלאכי החבלה ומכל המזיקים והרוחות ולילין ושדים, ובהם פורחת למעלה בשתי אותיות מכל שם, תכסה פניה מהם, בשתי אותיות תכסה רגליה, ובשתי אותיות פורחת למעלה, וכמו כן לרוח וכן הוא לנפש.	סגולתא [עג ע"א] דיליה לכסאה לנשמתא כד סליקת לעילא בכל ליליא וליליא לאסהדא על עובדין טבין דבר נש ממלאכי חבלה ומכל מזיקין ורוחין ולילין ושדין ובהון פרחת לעילא בשתים אתון מכל שם תכסה אנפחא מנהון ובשתים אתון תכסה רגלאה ובשתים אתון פרחת לעילא ואוף הכי לרוחא ואוף הכי לנפשא:
--	--

נשמת כל חי דאצילות כו' - ר"ל דאימא עילאה נקרא חיים, עץ חיים, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (טז ע"ב) 98 ע"ש. ור"ל שלכך פרחת בהון, שהיא מאימא עילאה, שנקרא בעל כנפים, כמ"ש. ולכך הם ז' שמות, דאתפשטותה בז' כמ"ל, ולכך שש כנפים לאחד, כלומר ששה אותיות בכל א', דנשמתא אתקרייא שרפים מס' דבינה, וז"ש **ואימא עילאה איהי הנשר כו' :**

נשמים אתון מכל כו' - והן חו"ב, פנים, ובהון כלילא דעת. ורגלין נו"ה, וכלילא בהון יסוד. **ונשמים יעופף -** חו"ג, שכן הכנפים, ואמרו (זהר ח"א מו ע"ב) ועוף זה כו' ומיכאל, ובהון כלילא ת"ת, לקו האמצעי אינו אלף כלילתם, כמ"ל (פ ע"א להלן דף כב ע"ב), ומלכות כלילא בכל קו האמצעי, והן ג' מרכבות דכלילא י"ב:

האדם הגדול חכמה, ועשר חכמות נקראו עשר ספירות מצדו, וכתר עליון נקרא מצדו חכמה קדומה, והיא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהתפשטותו בעשר ספירות. אבל האם העליונה, הנשר העליון, שהתפשטותו בשבע, והיא השמינית, ובה שבחו של משה "אז ישיר משה", וממנו תמצא את סוד קן הצפור "שלח תשלח את האם" של אצילות. אריה חסד, שור גבורה, זוהי המרכבה העליונה. המרכבה השניה תפארת אדם שנית, שנאמר בו "ודמות פניהם פני אדם". דמות אריה שור נשר, נצח הוד יסוד, מלכות היא תבנית כולם, זהו הסוד של תקון אחד.	אדם הגדול חכמה ועשר חכמות נקראו עשר ספירין מסטריה וכתר עליון אתקרי מסטריה חכמה קדומה ⁹⁹ ואיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאתפשטותיה בעשר ספירין אבל אימא עילאה נשרא עלאה אתפשטותה בשבע ואיהי תמינאה ובה שבת משה (שמות טו א) אז ישיר משה ומנה תשכח רזא דקן צפור (דברים כב ז) שלח תשלח את האם דאצילות אריה חסד שור גבורה האי איהי מרכבתא עלאה מרכבתא תניינא תפארת אדם תניינא דאתמר ביה (יהוה א א) ודמות פניהם פני אדם דמות אריה שור נשר (ב ע"ג) נצח הוד יסוד מלכות איהי תבנית כלוהו האי איהו רזא דתקונא חדא:
---	--

אדם הגדול כו' - הולך ומפרש כל ד' חיות המרכבה, ונקרא הגדול, וכן בינה נשר הגדול, לפי שיש אדם ונשר בז' תחתונות [במרכבה]: **ועשר חכמות כו' -** ר"ל שע"ס נקראו חכמות מסטריה, ואפילו כתר עליון שהוא למעלה ממנו¹⁰⁰, וז"ש **וכתר כו'**, וכל עניינו לפרש **אימא כו'**, **אתפשטותה בשבע: אז -** ר"ל א' ז'¹⁰¹: **את האם דאצילות -** ר"ל, אימא עילאה על ז"ס, ור"ל שהיא נקראת צפור, שהיא נשר בעל כנפים, ולזה אמר אתפשטותה בשבע, ר"ל שהיא המרכפת

⁹⁸ ז"ל: כל הויר"ת אליו מאימא עלאה תליין דאיהי חיים וצדיק על שמה אתקרי ח"י חיות המרכבה על שמה אתקריאו בגין דאיהי אימא עלאה חיים כמה דאת אמר עץ חיים היא למחזיקים בה (משלי ג יח) ואיהי מרכבה לחכמה.

תרגום: כל ההויר"ת הללו תלויות מהאם העליונה, שהיא חיים, וצדיק על שמו נקרא ח"י, חיות המרכבה על שמה נקראו, משום שהאם העליונה היא חיים, כמו שנאמר "עץ חיים היא למחזיקים בה", והיא מרכבה לחכמה.

⁹⁹ עי' לקמן יא ע"ב, ועי' דברי רבינו לקמן כג ע"ב ד"ה ברעו, ושם ל ע"ג ד"ה דא חכמה, שחכמה קדומה היא מו"ס.

¹⁰⁰ מבאר הלש"ו (כללים ח"א מט ע"א) שכל ה"ס לא נתגלו אלא על ידי מדת החכמה, שכן מצד מידת הכתר לא היו הספירות יכולים להתחלק לעשרה מרוב אחדותו. ועל אף ש' המאמרות כוללים גם את ספירת הכתר, אבל הכתר אינו יכול להיות ניכר אלא לאחר שנגלה החכמה.

¹⁰¹ עי' מלואים אות (טו).

על ז' הבנים, כנשר¹⁰² על גוזליו ירחף (דברים לב יא), וכן אמר לעיל **ועשר חכמות כו', ואיהו יו"ד כו', ר"ל שלכך נקרא אדם, גימ' מ"ה: דאתמר ביה ודמות {ב ע"ב} - ר"ל שלכולם פני אדם¹⁰³, שכולן הן נכללין בת"ת, עד"א: האי איהו רזא כו' - ר"ל שכאן קרא לכלל הספירות ד' חיות המרכבה:**

חכמה קדומה ואיהו כו' - ר"ל חכמה עצמה הוא סס מ"ה אדם, וכמ"ס למטה (ב ע"ג) ובחכמה איהו שולטני דקאים כו', וז"ס אכל אימא עילאה כו':

אבל מצד הנשמה, הם נקראו שרפים. ומהצד של רוח חיות, שנאמר בהם "ודמות החיות מראיהם כגחלי אש בוערות כמראה הלפדים, היא מתהלכת בין החיות". זה ה', ונאמר בהם "ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה", והרוח היא מצד העמוד האמצעי, ויש לה ארבעה פנים, כדוגמת הנשמה, שיש לה ארבעה פנים האופנים מצד של הנפש, והיא מצד של השכינה התחתונה. ויש להם ארבעה פנים של מרכבה, שהם נצח והוד. "והנה אופן אחד בארץ", זה צדיק. האופנים הם ממטה למעלה, החיות באמצע, השרפים למעלה. ולמעלה על כולם @### אדון יחיד שולט על הכל, מופלא ומכוסה, בכתר ובחכמה, הוא שלטון שעומד על כולם בעשר אותיות של השם המפורש. אבל משם למטה כל הספירות מרובעות בארבע אותיות, כמו זה בינה יו"ו, אותו בן של י"ה הוא ו', שהתפשטותו בשש ספירות. ה', רביעית בשכינה התחתונה, בו נשלם יה"ה.	אבל מסטרא דנשמתא אתקריאו שרפים ומסטרא דרוחא חיות דאתמר בהון (שם יג) ודמות החיות מראיהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפדים היא מתהלכת בין החיות דא ה"י ואתמר בהון (יחזקאל א ה) ומתוכה דמות ארבע חיות וזה מראיהן דמות אדם להנה ורוחא איהו מסטרא דעמודא דאמצעינתא ואית לה ארבע אנפין כגוונא דנשמתא דאית לה"י ארבע אנפין אופנים מסטרא דנפש ואיהי מסטרא דשכינתא תתאה ואית לון ד' אנפין המרכבה"י דאינון נצ"ח והו"ד והנה אופן אחד בארץ דא צדיק אופנים אינון מתתא לעילא חיו"ב באמצעינתא שרפים לעילא וכלהו לעילא"ב אדון יחיד שליט על כלל"ב מופלא ומכוסה¹⁰⁴ בכתר ובחכמה איהו שולטנו דקאים על כולהו בעשר אתון דשמא מפרש אבל מתמן לתתא כולהו ספירן מרובעין בארבע אתון כג"ד בינה יה"י ההוא ב"ן די"ה איהו ו' דאתפשטותיה בשית ספיראן ה' רביעאה בשכינתא תתאה בה אשתלים יהו"ה:
---	---

¹⁰² יעיר קנו (נוסף בפסוק).

¹⁰³ עי' זהר ח"ג מח ע"א: תניא אמר רבי יוסי כתיב (יחזקאל א י) ודמות פניהם פני אדם כללא דכלא וכלא כלילן בהאי דיוקנא אמר רבי יהודה והא כתיב (שם) ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאל לארבעתן אמר ליה [כל (נ"א כלא אפי') וכלא אפי') (כלפי (ס"א אפי')) אדם הו' ובהווא דיוקנא דאדם אתחזיין כל גוויין וכל דיוקנין כמה דתנינן אנפיו אנפי נשרא לא ודהוא (דהוה) נשרא אלא דאתחזי בדיוקנא דאדם משום דכליל כל גוויין וכל דיוקנין:

תרגום: \$

ביאור: כללא דכלא - כאן ומתיקונים משמע בהדיא כסברת הרמב"ם, כי החיות הם צורת אדם דווקא, והכוונה בשור ונשר ואריה, הוא על היות להם הבטה כעין שור ונשר אריה, ולעולם הם דווקא צורת אדם (רח"ו במ"מ). ופני אריה - פי' קס"ד שפני אריה ממש וכו' ולכך הקשה על ר' יוסי שאמר שכולם הם צורת אדם (מ"מ). אדם הו' - ור"ל כמ"ס שפניהם פני אדם, ומ"ס ופני אריה היינו הבטת אריה וכו' (מ"מ).

¹⁰⁴ עי' דברי רבינו בתיקו"ז קלח ע"א: ואמרו (ב"ר פ"א ס"א א) אמון מופלא אמון מכוסה כו', והכל בכתר, דהוא מופלא ומכוסה, כמ"ס (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך כו' ובמכוסה ממך כו', ועי' בתז"ח (עד ע"א ה ע"ד) וש"מ. והוא אמון, אומן של עלת העלות, וכמו שמפרש והולך, בגין האי א"ק אתמר בעלת העלות ואהיה אצלו אמון ולההוא קדמון אמר נעשה כו', ואמון מופלא ומכוסה הן בג' רישין דביה, מ"ס הוא האמון, דביה נעשה הכל, כמ"ס באד"ז (רצב ע"ב) בארוכה. ועי' בסוף אד"ר (קמד ע"א) ובאד"ז (רצב ע"ב) וההוא דלא הוה כו' אומנא לאומנתיה כו', ומכוסה הוא חכמתא סתימאה עלאה [אורא - מבו"ש ש"ג ח"ב פ"ד, ועי' אד"ר קכח ע"ב], אורא עלאה. ומופלא הוא רישא עילאה לכל רישין. ואלף מורה על כולם (זו"ח מח ע"ב &), אלף אמון כנ"ל, אלף פלא, אלף מכוסה וכו', ע"כ. ועי' לש"ו ביאורים ח"א כ ע"ד שמשנה הגרסא כאן, שמכוסה למעלה ממופלא, ועי' ס"י יד ע"ג שגורס כמו שכתוב בביאורים, וכן בתז"ח ג ע"א ד"ה דעליה.

אבל מסטרא כו' - ר"ל שלמעלה חשיב ג' מרכבות: מחכמה ולמטה, א' מת"ת ולמטה, א' ומלכות כלילא בה, א' וכולן חיות: אבל מסטרא כו' - ר"ל מסטרא דנשמתא, שהיא מאימא, נקראו שרפים, והם בעלי שש כנפים של ישעיה (יב) עומדים ממעל לו, ר"ל לו¹⁰⁵, שהוא ת"ת. מס' דרוח, שהוא מת"ת, נקראו חיות. ומס' דנפש שהוא ממלכות נקראו אופנים. וכולן הן בדוגמא א', שלכולם ד' פנים שהן ד' ספירות: מראיהן כגחלי אש - ר"ל שהן אש בוערות כשרפים: דא¹⁰⁶ ואתמר כו' דמות אדם - ר"ל שהוא ת"ת: דאית לה כו' - ר"ל שהן בדוגמא א' כנ"ל: המרכבה דאינון - נ"ל דצ"ל האופנים אינון, ר"ל האופנים לשון רבים, הן נז"ה: והנה כו' - עם מלכות הן ד' אנפין: וכלהו לעילא - ר"ל שכולן למעלה בספירות, מלכות ת"ת בינה: אדון יחיד כו' - ר"ל א"ס¹⁰⁷: כגוונא דא בינה כו' - ר"ל, שלכך נקראת בינה, שכולל גם בן, שהוא ר', וה' בתראה אינה אות בפני עצמה, אלא שלימו דג' אתוון, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (טז ע"א) ולכך אינה אות אחר, וגם היא נכללת בה. וכן בספירה שלמטה, בת"ת ו"ק, הן יה"ו, וה' בתראה שלימו דילהון. וכ"ש במלכות ששם הויה שלימה, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (%), ולכן בכל הג' חיות שמתחלת מבינה ד' פנים, אבל אדם הוא בחכמה, הוא דמות אדם לארבעת¹⁰⁸, ועיין בתיקונים (%). וכן הוא במרכבה תניינא, שמנצח ולמטה הוא ד' פנים לכל חיה, שמשם מתחלת מלכות כידוע (%¹⁰⁹). ולכן קאמר לעיל באופנים מסטרא דשכינה, דמתחילין ד' פנים מנצח, ובמלכות היא הויה שלימה כנ"ל. ות"ת הוא דמות אדם לארבעתן, שהוא דמות אדם שבמרכבה תניינא. ובכל דמות אדם, אין בה רק כלילו דארבעה פנים של ג' חיות [האחרות]:

*צין החיות ואתמר בהן ומתוכה כו' לה ארבע אנפין וכגוונא דא אית לנשמתא ד' אנפין כו' האופנים אינון נז"ה כו' אופנים אינון לתת חיוון כו' באמצעותה שרפים לעילא ולעילא על כלהו אדון יחיד שליט מופלא כו'. כנ"ל, ור"ל דנאמר בוערת כמראה כו', ר"ל השרפים הן בוערות, והן מתהלכות בין החיות, ונאמר היא דחד אתהדרי¹¹⁰, ומביא ראהי שכל אחד הוא ד', שנאמר דמות ד' חיות, והשרפים הן בדמותן, שמתהלכין בתוכה, וזה שהקשה בגמ' (חגיגה יג ע"ב) כתיב שש כנפים כו'¹¹¹: ולאמר ובחכמה איהו שולטני כו' - כמ"ס (שמות טו א) כי גאה כו', ואדם על כולם, והוא על כולם, והוא ככתר על אדם, וז"ל אדון יחיד כו', ושם הוא יחיד, אין אלהים עמדי כו' (דברים לב לט), כמס"ל (פה ע"ד מא ע"א). ולאמר אצל מתמן כו' והן ג"פ הויה בג' מרכבות, וכמ"ס ברע"מ פ' פנחס¹¹² וכנ"ל:

¹⁰⁵ לאות ו' {שוטנשטיין}

¹⁰⁶ הגר"א בא לשנות את הנוסח \$\$\$##

¹⁰⁷ נראה שכוונתו לעתיק ולא מאציל ית'. עי' זהר ח"ג רנז ע"ב: פקודא תליסר ק"ש ואית למנדע דאיהו אתקרי חכם בכל מיני חכמות ומבין בכל מיני תבונות וחסיד בכל מיני חסדים וגבור בכל מיני גבורות ויועץ בכל מיני עצות וצדיק בכל מיני צדקות ומלך בכל מיני מלכות עד אין סוף עד (ס"א כתר) אין חקר ובכל אלן דרגין בחד אקרי רחמן ובחד אקרי דיין והכי בכמה דרגין עד אין סוף.

תרגום: מצוה שלש עשרה [היא] קריאת שמע, ויש לדעת שהוא נקרא חכם בכל מיני חכמות ומבין בכל מיני תבונות וחסיד בכל מיני חסדים וגבור בכל מיני גבורות ויועץ בכל מיני עצות וצדיק בכל מיני צדקות ומלך בכל מיני מלכות עד אין סוף עד (כתר) אין חקר, ובכל אלו הדרגות, באחת נקרא רחמן, ובאחת נקרא דיין, וכך בכמה דרגות עד אין סוף.

ביאור: למנדע - כתר עלאה הוא בערך המאציל רק כערך השחרות לערך הלבנונית, וכערך הגוף לגבי הנשמה וכנ"ל, וכן הוא ידוע ג"כ מתפילת אליהו. ועי' עוד ברע"מ (פ' בא מב ע"ב, ופ' פינחס רנז ע"ב ורנח ע"א) ובתנ"ח (טו ע"ג ע"ד) וכן בכ"מ בזה"ק, כי אין ערך וחקר לרוממות המאציל על האצילות אלא שמתייחד עם האצילות ביחוד עצום עד שנעשה חד עמו, אבל אין ערך וחקר לרוממותו עליהם, וא"כ הרי אין מקום לתשובתו בענין החקירה הנז' כלל וכלל (כללים ח"א לג ע"ג), עי' ח"ב במב ע"ב (ביאורים ח"א א ע"א).

¹⁰⁸ ז"ל הפסוק (יחזקאל א י): פני אדם ופני אריה אל הימין לארבעתם פני שור מהשמאל לארבעתן ופני נשר לארבעתן. עי' לעיל הערה 103.

¹⁰⁹ עי' דברי רבינו בתיק"ז נ ע"ג.

¹¹⁰ \$\$\$##

¹¹¹ ז"ל: נאמר @ אחד אומר שש כנפים שש כנפים לאחד ונאמר @ אחד אומר וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם לא קשיא כאן בזמן שבית המקדש קיים כאן בזמן שאין בית המקדש קיים כביכול שנתמעטו כנפי החיות הי מינייהו אימעוט אמר רב חננאל אמר רב אותן שאומרות שירה בהן כתיב הכא ובשמים יעופף וקרא זה אל זה ואמר וכתוב התעייף עיניך בו ואינו רובן אמרי אותן שמכסות בהן רגליהם שנאמר ורגליהם רגל ישרה.

¹¹² \$רמז ע"ב?: ועוד בלולה בשמן כתיב דא צדיק¹¹² חי עלמין דנגיד טפין קדישין¹¹² דאינון פירורין כזתים ממוחא עלאה דאינון חד עשרון לקבל י' ושני עשרונים י' ושלשה עשרונים (במדבר כח כ)

מסטרס דארבע אתוון אלין אית לכל חיה ארבע אנפין ומסטרס דיו"ד ה"א וא"ו ה"א דמות אדם לארבעתן¹¹⁴ ולקביל ט' ספירן אלין חזא יחזקאל ט' מראות דאתמר בהון (יחזקאל א א) נפתחו השמים (ב ע"ד) ואראה מראות אלהים ואלין אינון חיוז קדמא (שם כו) וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא האי אבן איהו שכינתא אבן ספיר ויחזקאל חזא מתתא לעילא איהו חזא לה כמאן דחזא מגו עשית¹¹³.	מהצד של ארבע האותיות הללו, יש לכל חיה ארבעה פנים, ומהצד של י"ד ה"א וא"ו ה"א, "דמות אדם לארבעתן", וכנגד תשע הספירות הללו, ראה יחזקאל תשע מראות שנאמר בהם "נפתחו השמים ואראה מראות אלהים", ואלה הם: המראה הראשון, "וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא", האבן הזו היא השכינה, אבן ספיר, ויחזקאל ראה ממטה למעלה, הוא ראה אותה, כמי שרואה מתוך עשית¹¹³.
--	---

ולקביל תשעה כו' - ר"ל, מחכמה ולמטה: **ט' מראות - מן הפסוק** (יחזקאל א כו) וממעל לרקיע עד סוף הפרשה, נאמר ט' פעמים "מראה", כמו שמפרש והולך, ועל העשירית קאמר "ואראה", ולא קאמר "מראה", כמ"ש לקמן: **דאיתמר בהון כו' - ר"ל**, שנאמר מראות, לשון רבים, משמע הרבה מראות, ונאמר אלהים, משמע שכל המראות הן בספירות: **האי אבן איהו שכינתא - כנ"ל** (יהושע כו כז) האבן הזאת כו'. וכן אמר יעקב, והאבן הזאת כו' יהיה בית אלהים (בראשית כח כב): **אבן ספיר - ר"ל** שהיא נקראת ספיר, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (יד ע"א) דאיהו ספיר גזרתם¹¹⁵: **מתתא לעילא** - כמו שמפרש והולך, חוץ עד"א¹¹⁶ שראה קודם צדיק כמ"ש לקמן: **כמאן דחזא - ר"ל** מגו מטטרון, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (ח ע"א) שכל המראות חזא מגו מטטרון:

מראות האלהים - לפי שהוא כמט"ט, למשמך בשמאל לא, כמ"ס בסוף ספד"ל (ו ע"ט):

המראה השני "ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה" כאן ראה העמוד האמצעי סמוך לשכינה, וראה אותו מתוך מטטרון, שהוא שדי.	חיוז תניינא ועל דמות הכסא דמות אדם עליו מלמעלה חזא עמודא דאמצעיתא סמוך לשכינתא וחזא ליה מגו מטטרון¹¹⁷ דאיהו שדי:
---	--

עד"א - שהוא נקרא אדם, כידוע (זהר ח"ג רכח ע"א): **וחזא ליה מגו מטטרון כו' - נ"ל** דחילוף גירסא יש כאן, דכאן צ"ל, **מגו שר הפנים** ואצל צדיק צ"ל **מגו מט"ט דאיהו שדי**. דת"ת נקרא פנים, כידוע בסוד "ופני לא יראו". וכן אמר בהקדמת תיקון¹¹⁸ (ו ע"א) **דהוי' איהו מפתחות הפנימים**, ע"ש. וצדיק שמו שדי, כידוע (%). **וז"ש מגו מט"ט, ר"ל** שהוא גימ' שדי, **וז"ש דאיהו שדי**. ואמר אצל מלכות, עשית, שהיא אספקלריא דלא נהרא (%). ומה שפרט באלו השלושה מגו מט"ט, לפי שאמר בהקדמת תיקוני זהר (%) **ואיהו רכב לתלת סטרין אלין, ע"ש**:

המראה השלישי "וארא כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב ודא צדיק חי עלמין צדיק, חי העולמים, שאחוז גם בהקדוש ברוך הוא שהוא יהו"ה וגם בשכינה שהיא אדנ"י. והצדיק הוא	חיוז תליתא (יחזקאל א כז) וארא כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב ודא צדיק חי עלמין דאחיד בין קב"ה דאיהו יהו"ה ובין שכינתא דאיהו אדנ"י וצדיק איהו חשמל כללא דתרין
--	---

[י' י' ו' ואינון עשרון לכבש וב' עשרונים לאיל] ולפר ואינון עשרון לכבש וב' עשרונים לאיל ושלשה עשרונים לפרו (לפר) ורזא דמלה אמרו בתעניות אין טפה יורדת [מלמעלה] שאין עולין כנגדה טפיים ואינון ברזא דא [י"י] ל.א. (ה) ורמיזו דלהון לקבל תלת מוחין חד מח הזכרון תניינא מח המחשבה תליתא מוח הדמיון:

תרגום: ועוד בלולה בשמן כתית, זה צדיק חי העולמים, שמושך טפות קדושות שהן פרורים כזיתים מהמח העליון, שהם עשרון אחד כנגד י', ושני עשרונים י' י', ושלשה עשרונים לפר י' י' י', והם "עשרון לכבש ושני עשרונים לאיל ושלשה עשרונים לפר". וסוד הדבר אמרו בתענית (כה ע"ב), אין טפה יורדת מלמעלה שאין עולות כנגדה טפיים, והם בסוד זה ל.א. והרמז שלהן כנגד שלשה מוחין, אחד מח הזכרון, שני מח המחשבה, שלישי מח הדמיון.

¹¹³ עי' רש"י ברכות נג ע"א.

¹¹⁴ עי' יחזקאל (א י): ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאל לארבעתם ופני נשר לארבעתם. ועי' לעיל 103.

¹¹⁵ פי' שם רבינו: דהיא אתנטלת מנהון (ע"ח שער מיעוט הירח א).@

¹¹⁶ נדצ"ל מעד"א.@

חשמל, הכלל של שני השמות הללו, שהם יאהדונה"י. וראה אותו מתוך שר הפנים.	שמהן אלן דאנון יאהדונה"י וחזא ליה מגו שר הפנים כד:
---	--

ודא צדיק כו' - ואמר כמראה אש, דיצחק הוא קץ חי (%). ואמר בית לה סביב (יחזקאל א כז), דשכינה איקרי בית, כמ"ש בתיקו"ז (%). ואיהו סביב ליה, כמ"ש (ירמיה לא כא) נקבה תסובב גבר, ועי' בהקדמת תיקוני זהר (%): **איהו חשמל כללא כו' -** כמ"ש לקמן (ו ע"א) **כד סלקין משריין**¹¹⁷ **כו' בחשאי, וכד נחתו כו' ממללן, עליהו כו' כחזא יאהדונה"י:**

מגו שר הפנים - עמס"ק (נספד"ל לו ע"ג ד"ה את האלהים)¹¹⁸, ולכן נק' מט"ט שר הפנים, מט"ט דיסודי¹¹⁹, שר במלכות, למסס שרי כו'¹²⁰, הפנים בג' חג"ת, דהן הפנים. ואמר צאלו שלסה דחזא מגו כו', לפי שאלו הן כלל הספירות, סיסוד כולל נה"י, אמנעי דבהון, וכן ת"ת חג"ת, וחכמה כולל כח"ב, אמנעי דבהון¹²¹, ולכן נק' איס כוללס, כמ"ס למטה (ג ע"א), והוא ציו"ה, אצל צבינה צה"א כוללת חב"ד. וז"ס שכל אחד כולל שלמעלה ומטה, וכידוע בנר"ן. ואלו ד' הן ד' שמהן דכוללן הכל, כמ"ס צריש שיה"ס (ז"ח מט ע"א¹²²), ור"ל לכן אמר צאלו ד' דמות כו' וכעין חשמל. ואמר לדדיק איהו חשמל, וכן אמר לקמן (ה ע"ג) חיזו תשיעאה כו' אלן תשע מראות כו':

וד' הפנים הם יהו"ה, וארבע כנפים הם אדנ"י. כל חיה היא מרובעת, ולכל צד יש לה ד' פנים, לכל פן ד' פנים, ולכל כנף ד' כנפים, והם ששה עשר פנים וששה עשר כנפים לכל חיה. אותם שלשים ושנים מרובעים עולים לד' חיות ששים וארבעה פנים וששים וארבע כנפים.	וד' אנפין אינן יהו"ה וד' גדפין אינן אדנ"י כל חיה איהי מרובעת ולכל סטרא אית לה ארבע אנפין לכל פן ד' אנפין ¹²³ ולכל גדפא ד' גדפין יהו"ה וי"ו אנפין וי"ו גדפין לכל חיה אלן ל"ב מרובעים ¹²⁴ סלקין לד' חיון ס"ד אנפין וס"ד גדפין:
---	--

וד' אנפין כו' - דמט"ט הוא חיה ע"ג ד' חיות, כידוע בסוד ארגמ"ן¹²³: **כל חיה כו' -** מפרש והולך אנפין וגדפין של כל הד' חיות:

***ולכל סטרא אית לה ארבע אנפין לכל פן ולכל גדפא ארבע גדפין והן י"ו כו' לכל חיה סלקין לד' חיון ס"ד אנפין כו' וד' גדפין הא אינן ל"ב מרובעים כחושבן כו'. כל"ל, ור"ל מרובעים כפול בארבע, וכמס"ל (ב ע"ג) כללהו ספירין מרובעים. וכן מס"ל כל חיה מרובעת כו', ר"ל שכל מה שכתוב בה, הכל כפול בארבע דד' פנים, לכל א' הוא בד' לד' סטריין:**

ויש [מי] שאמר כך, והכל אמת. ארבעה פנים לאחת, וארבע כנפים [לכל] אחת מהם @, והם לכל חיה ארבעה פנים וארבע כנפים, הרי הם שלשים ושתים כחשבון שלשים ושנים אלהים של מעשה בראשית.	ואית דאמר הכי וכולא קשוט ארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם ואינן לכל חיה ארבע אנפין וד' גדפין הא אינן ל"ב כחושבן ל"ב אלהים דעובדא דבראשית ודמות
---	--

¹¹⁷ עי' לקמן יג ע"ג שמשריה הם בעשיה.
¹¹⁸ ז"ל: את האלהים ולא את הו"ה - ר"ל שנעשה משמש לעולם הבריאה¹¹⁸ שנקרא אלקים¹¹⁸, ולא לאצילות שנקרא הו"ה.

¹¹⁹ עי' זהר ח"ג רכט ע"ב, ותיקו"ז ה ע"א.
¹²⁰ עי' זהר (ח"ג רל ע"א): ושמת עליהם שרי אלפים (שמות יח כא) מסטרא דאת א' ושרי מאות מסטרא דאת ד' מאות שנה דאשתעבידו ישראל במצרים (בדלות דאורייתא) שרי חמשים נ' ושרי עשרות י' ישראל באינן מדות אשתמודעון דאינן בנוי דקב"ה ושכינתיה למהוי בהון אנשי חיל כגון אשת חיל עטרת בעלה (משלי יב ד).

תרגום: \$
ביאור: ד' מאות - והענין בא"ת ב"ש ד' הוא ק', וד' אותיות הוא בד"ס, כחב"ס, כי היא איומה כנגדלות כידוע. ואי"ן הוא בכח"ב, א' בכתר כידוע, י' בחכמה, ו' בבינה, נ' תרעין, וד' במל'. והיא ק', ק' ברכות, ק' אדנים, ונתחלפה בד', כי שם מחליפין כידוע (יהל אור).

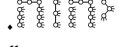
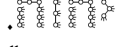
¹²¹ צ"ע שבדרך כלל חכמה לימין, ועי' זהר ח"ג רמז ע"א שהוא לשמאל.***
¹²² עי' מלואים אות (טז).

¹²³ עי' לקמן מב ע"א: והחיות רצוא ושוב רצו"א דא נוריא ושו"ב מטטרו"ן. ופי' הדבר שיש ד' חיות, אבל לפעמים מונים אוריא ופועמים נוריא, וכאשר הוא בעלית מ"ן זה נוריא, וכאשר זה בירידה מ"ד זה שוב במט"ט שהוא אוריא, ולכן הוא הכי עליונה מעל כל החיות. @

פניהם פני אדם (יחזקאל א י) דאיהו עשר אתון דשמא מפרש לקבל עשר אמירן הא מ"ב וס"ד אנפין וגדפין עם תמניא (ג ע"א) אתון דחשמל ע"ב:	ודמות פניהם פני אדם" שהוא עשר אותיות של השם המפורש, כנגד עשר אמירות, הרי ארבעים ושתים, וששים וארבעה פנים וכנפים, עם שמונה אותיות של חשמל, שבעים ושתים.
---	---

וכולא קשוט - ר"ל, דאיהו לא חשיב אלא כללא דאנפין וגדפין: ודמות פניהם כו' - דפני אדם כולל כל הפנים של כל ד' חיות¹²⁴, כמ"ש בתיקון¹²⁵ (ה ע"א): **אנפין כו'** - מוסב למעלה, ומ"ב דלעיל הוא נהורא דע"ב כמ"ש לקמן¹²⁵]: **עם תמניא אתון כו'** - אע"ג דתמניא אתון, ד' באנפין וד' בגדפין כנ"ל (%), מ"מ הן נכללין זה בזה, כי הן משולבין כנ"ל (%). וכן מט"ט יש לו ב' שמות, {ג ע"א} מט"ט ונוריא, כמ"ש (לקמן מב ע"א) והחיות רצוא בנוריא כו':

וכלל קשוט - הוא סוד נעלם בפנימיות וחילוניות, נפש ורוח, ובסטרל דמט"ט הוא מ"ב, כמ"ס בתיקון¹²⁶ (סג ע"א עב ע"א). וכן בפנימיות כמ"ס¹²⁷ (ע"ג ד ע"א) ונהורא דלילה כו':

ועליהם נאמר "וגביהן", אלו שבעים ושתים כנפים, וגבה להם. והם שבעים ושנים פנים, שהם כאותיות כלפי הנקודות, שעליהם נאמר "כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם", אלו הטעמים. ובגללם נאמר "וגבותם מלאות עינים סביב לארבעתן". ואותם הנקודות, כדגומת פרקי האצבעות שהם עגולים. ואותן האותיות כדוגמת של האצבעות, ואותם הטעמים כמו העינים, שמנהיגים את כל איברי הגוף אחריהם, והם רמוזים בשם הזה, יה"ה. ועוד "וגבותם מלאות עינים סביב לארבעתן" כמו זה: ונאמר בכנפים "שתים חוברות איש" כמו "שתי כתפות חוברות". "ושתים מכסות את גויתיהנה", כמו "אל שני קצותיו וחובר". "שתים חוברות" הם ימין ושמאל.	ועליהם נאמר "וגביהן", אלו שבעים ושתים כנפים, וגבה להם. והם שבעים ושנים פנים, שהם כאותיות כלפי הנקודות, שעליהם נאמר "כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם", אלו הטעמים. ובגללם נאמר "וגבותם מלאות עינים סביב לארבעתן". ואותם הנקודות, כדגומת פרקי האצבעות שהם עגולים. ואותן האותיות כדוגמת של האצבעות, ואותם הטעמים כמו העינים, שמנהיגים את כל איברי הגוף אחריהם, והם רמוזים בשם הזה, יה"ה. ועוד "וגבותם מלאות עינים סביב לארבעתן" כמו זה: ונאמר בכנפים "שתים חוברות איש" כמו "שתי כתפות חוברות". "ושתים מכסות את גויתיהנה", כמו "אל שני קצותיו וחובר". "שתים חוברות" הם ימין ושמאל.
---	---

דאינון כאתון כו' - ר"ל, הגדפין לאנפין, דאותיות הן במלכות, ונקודות בת"ת. ואמר לעיל וד' **אנפין יהו"ה כו'**: **ואינון נקודין כגוונא כו'** - ר"ל, למה אמר על הטעמים מלאות עינים, ומפרש והולך: **ואינון אתון כו'** - לכך נאמר (יחזקאל א ח) וידי אדם מתחת כנפיהם: **ואינון רמיזין בהאי כו'** - לא יכולתי להולמו, ונ"ל דהנקודות, צ"ל בניקוד יהבך גימ' ע"ב¹²⁸. ואמר **דאינון על נקודין**. ואותיות א"צ לפרש, כידוע מילוי דיודין, וטעמים הולך ומפרש: **ועוד וגבותם כו'** - שהן

¹²⁴ עי' לעיל הערה 103.

¹²⁵ בהעתקה אחרת מצאתי שהמוסגר הזה צ"ל להלן על ואתמר בגדפין וכו'. (גליון). @

¹²⁶ עי' ברע"מ פנחס (רכט ע"א) וכן בתז"ח (דף ג ע"א) וע' עוד בתיקונים תיקון ע' (קמט סע"א) ובהנדפס עם כסא מלך הוא דף קע"ב ע"ש. אך כוונת הרב הנוגע לעניינו, כי הד' חיות שבמרכבה שרשם הוא בהד' מוחין, ושורש שרשם הוא בהמוח העליון הנקרא ח"ה, ולכן נקראו הם ג"כ בשם חיות וכמ"ש הגר"א (בס' יצירה פ"א מ"ח י ע"ג), ולכן נאמר עליהם וגבותם מלאות עינים, כי הם משורש הו"ה דעיינין שהוא בחכמה. וכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל אות ט' כי העינים הם מסוד החכמה, כי שם הוא סוד כל ההנהגה כולו (ובסוד אשגחא פקחא בספד"צ (פרק א ו ע"ב)) וכנ"ל אות ז', ולכן הוא בחכמה סוד הו"ה דעיינין, וכן החיות שבמרכבה הנמשכים משם הנה גבותם מלאות עינים (ביאורים ח"ב פ ע"ד).

¹²⁷ ע' תיקון¹²⁷ יט ע"ב שהשם אינו מנוקד. @

¹²⁸ קמץ היא ו וי' וחירק היא י', אז יש ד' יודין של צרי, וב' יודין של קמץ ועוד ב' ווין של קמץ סה"כ ו' יודין ב' וי' סה"כ גימ' ע"ב. @

כ"ד עיינין, וכ"א כלול מג' תיבין¹²⁹, כידוע¹³⁰: **ואתמר בגדפין כו' - הולך ומפרש מאי ניהו הד' גדפין: כגון שתי כו' - שהן גדולה וגבורה כמו שמפרש והולך: כגון על שתי כו' - שהן נו"ה קצות הגוף:**

(*)אנפין לאינון נקודין לגבי אתון לעליהו כו' ואינון נקודין כגונא דפרקין כו' לאתון אינון מרובעים ולד' אלכעין אלל כלל פרחין לאינון ע"ב ואזרין ללחון ואינון רמיזין בהאי שמא כגונא לא ואתמר בגדפין כו'. כל"ס¹³¹ - וביה הוא אלס, וכן הוא כללל ללחון בלפין וגדפין, והוא חיה מסטרא ללחון נוריא"ל, וביה ג"כ ל"ב כמוהם, וכולל אותן מרובעים. ומ"ש חשמ"ל משלים כו' דב' כלילות אינון, אלנ"י בהו"ה והו"ה באלנ"י, כידוע, ואנפין וגדפין שלו הן כפולים מט"ט ונוריא"ל, מסט' לאלס הו"ה, וחיה אלנ"י. ומשולבין לאל וסוב, אלל בסט' לז"ב, חשיב אלס עשר וחיה ל"ב כנ"ל, והחילוק כנ"ל בפנימיות וחילוניות:

איש (שמות טו ג) ה' איש מלחמה מאן איש לזמנין מעילא לתתא אתקריאת חכמה אדם ואתקרי איש ותלת ספירן תחותיה אתקריאו תלת חיון ולזמנין אימא עלאה אתקריאת האדם בתוספת ה' חסד גבורה תפארת תלת חיון ולזמנין תפארת אתקרי אדם נצח הוד יסוד תלת חיון לזמנין חכמה איש א' כתר עלאה י' חכמה ש' תשובה דאיהי אימא עלאה:	"איש", "ה' איש מלחמה", מי האיש, לפעמים מלמעלה למטה נקראת חכמה, אדם ונקרא איש, ושלש ספירות תחתיו נקראו שלש חיות. ולפעמים האם העליונה נקראת האדם בתוספת ה'. חסד גבורה תפארת שלש חיות. ולפעמים תפארת נקראת אדם, נצח הוד יסוד, שלש חיות. ולפעמים חכמה איש: א' כתר עליון, י' חכמה, ש' תשובה, שהיא האם העליונה.
---	---

איש ה' כו' - מפרש שהוא ית' נקרא איש, והולך ומפרש באיזה ספירה קמיידי. וז"ש מאן איש כו': מעילא לתתא - ר"ל שרוב פעמים מפרש אדם אחר ד' חיות לתתא, לכך קאמר כאן מעילא כו': אתקריאת חכמה כו' - ר"ל, כמו שנקרא אדם של ד' חיות, כן נקרא איש, ולקמן מפרש למה נקרא איש, ולא תיקשי לך שאמר לעיל "כמראה אדם", קאי על עד"א, לכך אמר לזמנין כו': האדם בתוספת ה' - שהיא ה' עלאה, והאד"ס גימ' נ' תרעין דילה, וחכמה נקראת אדם כנ"ל (%) , גימ' מ"ה: איש א' כתר - כידוע בסוד פלא¹³²: י' חכמה - יוד של השם: ש' כו' - לשון שובה, שהת' נוסף, ור"ל שאיש כולל ג' ראשונות מסט' דחכמה, והולך ומפרש ז' תחתונות:

"שתים חוברות איש, גדולה וגבורה, "שתים מכסות", הן נצח והוד, "את גויתיהנה", "את, זה צדיק, שהוא תרגום אות. "את גויתיהנה", זה העמוד האמצעי, שהוא הגוף ושכינתו. טבור שלו והעמוד האמצעי,	שתים חוברות איש (ויחזקאל א יא) גדולה וגבורה ושתים מכסות אינון נצח והוד את גויתיהנה את דא צדיק דאיהו תרגום אות את גויתיהנה (ג ע"ב) דא עמודא דאמצעייתא דאיהו גופא ושכינתיה טבור דיליה ועמודא דאמצעייתא
---	---

¹²⁹ אולי צ"ל "תגין". עי' שער הפונה קדים פ"ז: רזא דשמא קדישא מצות ה' ברה מאירת עינים (תהלים יט ט) (כי הוא הויה דעיינין, ויש בו כ"ד עיינין, וע"ב תגין, ג' תגין לכל עין, והם ע"ב כמנין חסד, ומהם הוא כל המצות עשה, שהם רמ"ח חסדים כמנין אברהם, שהוא ממדת חסד, וכמ"ש הרב (בשער קיצור אב"ע פ"ד, וע' בפרקי הצלם פ"ו, ובשער הצלם פ"ב בהמ"ק). ואלו התגין הם מזהירים מהעיינין, וכמו כן הם המצות הם מאירים ומתנוצצים מאור התורה, וזהו שאמר שעליהם נאמר מצות ה' ברה מאירת עינים). ואינון י"ח משכתינן, ח"י אלפין עלמין דמטייל בהון קודשא בריך הוא. @

¹³⁰ עי' ע"ח שער הנקודות פרק א' ותיקו"ז קמט ע"א. ולעיל הערה 126.

¹³¹ המוסגר צ"ל להלן. וע' בסוה"ס: ?

¹³² פי' אלף פלא, עי' יהל אור ח"ב לט ע"ד: אלף בכתר וכו' היפוכו של אלף פלא, במופלא כו'. ועי' מלואים אות (יז) עוד ד' דרכים בביאור ענין אלף פלא. והאלף הרי הוא עוד יותר נסתר, והוא אותיות פל"א, מופלא ומכוסה וכמ"ש הגר"א כ"ז בתיקונים (ריש תיקון ע דף קלח ע"א). וזהו שאמר שהם רמוזים באות א', ללמדנו על ההעלם שבהם, ולשלול מהם כל הבחנות תמונה ודמות ח"ו. וכן הוא ללמדנו על האחדות שבהם, כי הגם שאמרנו שהם זר"ן והם ב', הנה הם רמוזים באות אחד ובאות אל"ף שהוא אחד, גם מצד עצמו להורות על גודל האחדות שבהם, כי מה שאמרנו שהם שניים והם זר"ן הוא רק ע"ש הפעולה שיוצא מהם וכנודע, וזהו שאמר ואינון רמיזין באת א'. ואמר רישא וסופא י' י', כי הוא מורה ג"כ על עוצם האחדות שבהם, שהרי אינם מרומזים בבחי' שונות אלא רק בבחי' אחת הוא י' והיא י' (דע"ה ח"ב צב ע"ד). @

ועליהם נאמר "והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה". מי הכנפים שלהם למעלה, ימין ושמאל. "סוככים בכנפיהם", שני עמודי אמת. "על הכפורת", זה צדיק שצריך לכסותו. "ופנ*הם איש אל אחיו", הם חכמה ובינה, שהם הפנים של הכרובים.	ושכינתא עליהו אתמר (שמות כה ב) והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה¹³³ מאן גרפין דלהון לעילא ימינא ושמאלא סוככים בכנפיהם תרי סמכי קשוט על הכפורת דא צדיק דצריך לכסאה ליה ופניהם איש אל אחיו אינון חכמה ובינה דאינון אנפין דכרובים¹³⁴:
---	--

שתיים חוברות כו' - כנ"ל תתת והן חוברות לג' ראשונות, וז"ש חוברות איש: ועד"א ושכינתיה עליהו אתמר והיו הכרובים - שהן נקראו כרובים, ומחברים למטה בכפורת, שהוא יסוד, ור"ל לפרש בכאן כמו סיוע למעלה, שהד' גרפין הן גדולה וגבורה ונו"ה: **דאינון אנפין דכרובים -** שחור"ב הן בראש ופנים, וחכמה הוא פני ת"ת¹³⁴ ובינה פני מלכות. איש שהוא חכמה כנ"ל (ד"ה ש') אל אחיו בינה:

ולמאן הוו פרשי גרפיהו ומסתכלין איש אל אחיולד להווא דעאל בכתרא עלאה דאיהו מכוסה דעליה אתמר במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור וכרובים לגביה גרפיהו פתיחן לעילא¹³⁵ לקבלא ליה עליהו (במדבר ז פח) וישמע את הקול מגו עמודא דאמצעיתא מדבר אליו¹³⁵ מגו שכינתא תתאה וישמע את הקול לעילא מגו אבא וידבר אליו מגו אימא ומאן שמע ליה עמודא דאמצעיתא¹³⁶ ומלולא אשתמע לגבי שכינתא:	ולמי היו פורשים כנפיהם ומסתכלים איש אל אחיו לאותו שנכנס בכתר עליון שהוא מכסה שעליו נאמר (חגיגה יג ע"א) מספר בן סירא) במופלא ממך אל תדרש ובמכסה ממך אל תחקור והכרובים אליו כנפיהם פתוחים למעלה לקבל אותו עליהם "וישמע את הקול" מתוך העמוד האמצעי מדבר אליו מתוך השכינה התחתונה וישמע את הקול למעלה מתוך האב וידבר אליו מתוך האם ומי שמע אותו העמוד האמצעי והדבור נשמע אל השכינה.
--	--

ולמאן הוו כו' - ר"ל שנאמר אצל הכנפים פורשי כנפים למעלה, אע"פ שאמר לעילא ימינא ושמאלא, מ"מ למעלה מיותר, וכאן מפ' עיקר הפי' של "למעלה", ואצל אנפין ופניהם כו' אל הכפורת. ומפ' מאן הוא הכפורת, וז"ש ולמאן הוו פרשי גרפיהו ומסתכלין כו': להווא דעאל כו' - ר"ל א"ס¹³⁶: דאיהו מכוסה - שלכך נקרא כפורת, כמ"ש לעיל אצל צדיק: דעליה כו' - ר"ל במופלא הוא כתר כנ"ל (ג ע"א) פלא, ובמכוסה הוא א"ס¹³⁷, מכוסה בכתר. ולזה אמר אל תחקור, שאפי' החקירה אסור בו: **וכרובים לגביה כו' - ר"ל לכך נאמר פורשי כנפים למעלה: וישמע את כו' - ג"כ מפרש הענין ראשון כרובים וכפרת: את הקול כו' - כידוע קול ודיבור¹³⁸: **לעילא מגו אבא - ר"ל שנאמר "מעל הכפרת",** שמשם יצא הקול. וכפרת הוא יסוד, "ועל הכפרת", הוא ת"ת, "ומעל", הוא אבא: **ומילולא כו' - ר"ל דיבור של אימא.** וכאן כל ד' אותיות הויה בפסוק, וכן בפסוקים דלעיל כל הע"ס כתובין שם:**

¹³³ \$עי' בספר יהל אור להגר"א ז"ל (בפ' שלח קסב ע"א) כי כרוב ק"ל הוא סוד המלכות, כי הכרובים הם סוד זו"ן כמ"ש בתז"ח (דף ג רע"ב) וכרוב קל הוא המלכות (דע"ה ח"ב עו ע"א).
¹³⁴ צ"ע אם כוונת רבינו לומר שחכמה הוא פנים של ת"ת ולכן כוונתו לת"ת דרדל"א (כמש"כ בספד"צ ב ע"ב) או שחכמה הוא שורש של הפנים של הת"ת (עי' זהר ח"ב עט ע"א וע"ב).
¹³⁵ ועי' עבודת הקודש (ח"ד פל"א): אי איפשר להיות קול בלא דבור כי אין שם הקשת שפתים כי אין למעלה דבר גופני ולזה תקנו בתפלה ומשמיעים ביראה יחד קול בדברי אלהים חיים לומר כי יחד הקול והדברים אי איפשר לזה בלא זה כי הקול הוא הדבור ממש, והוא הקול המדבר מאליו בלתי תנועה והוא רוח אלהים חיים דכתיב וישמע את הקול מדבר אליו ר"ל מדבר מעצמו בלתי הכאת שפתים הוא הקול שהיו שומעים הנביאים והקול שראו במעמד הר סיני שנאמר וכל העם רואים את הקולות ולא אמר שומעים, וזהו רוח הקדש כי המדבר ברוח הקדש לא ישמע קול אלא הרוח ההוא תבא בקרבו וידבר מאליו כי האותיות עצמן היו חקוקות באזני הנביא, והנה שלשה אלה קול ורוח ודבור הם דבר אחד למעלה וחשבון אחד ואין צריך שם הקשת שפתים ולא הכאת דבר קשה.
¹³⁶ עי' תיקו"ז עו ע"ב מחשבה איהי סתימא כך איהו סתים אין סוף אתקרי מלגאו כתר עלאה מלבר.
¹³⁷ עי' לעיל הערה 104.
¹³⁸ עי' זהר ח"א קמה ע"א שקול הוא בחי' ר"ק ודיבור בחי' נוק'.

*אנפין דכרובין ולמאן הו' אנפיהו מסתכלין ליהוא דעאל כו' וכרובים גדפיהו פרישין לעילא לגבי ההוא מופלא לקבלא לי' עליהו וישמע את הקול מגו אבא מדבר אליו מגו אימא ומאין שמע ליה מבין עד"א ושכינתי ומלולא אשתמע לגבי שכינתא כו' – כל"ל, ור"ל ולמאן הו' כו' דכתיב אל פני הכפורת כו' והוא דבר המכוסה כנ"ל. ואמרו וכרובים כו' לבתר לקבלא, וז"ש למעלה, למעלה מפניהם, כמ"ס בגמ' דסוכה (ה ע"ב). ואמר (במדבר 2 פה) וישמע כו' דכתיב (שם) מדבר כו' דמשמע דקול ודבור לא מתפרדין. ואמר ומאין כו' דכתיב מבין שני הכרובים, וכתיב וידבר אליו, פעם אחרת, ר"ל לגבי שכינתא:

מראה רביעי וחמישי "ממראה מתניו ולמעלה", נצח. "וממראה מתניו ולמטה" הוד, שהם שתי שוקים.	חיוו רביעאה וחמישאה ממראה מתניו ולמעלה נצח וממראה מתניו ולמטה הוד דאינון תרין שוקין:
---	--

ולמעלה נצח כו' - דנצח הוא מעלה והוד מטה של ו"ק, כמ"ס בהקדמת תיקוני זהר (ה ע"א):
דאינון תרין שוקין - ר"ל לכך נאמר בשניהם "מתניו":

המראה הששית "ראיתי כמראה אש", וזו הגבורה, שמשם אותם שנים כרובים זהב, שכסף הוא לימין, זהב לשמאל, ושבעה מיני זהב נכללים בו.	חיוו שתיתאה ראיתי כמראה אש ודא גבורה דמתמן אינון (שמות כה יח) שנים כרובים זהב דכסף איהו לימינא זהב לשמאלא ושבע מיני דהבא אתכלילן ביה:
---	---

דמתמן אינון שנים כו' - ר"ל דהכרובים הן אש, כמ"ס (יחזקאל י ב) ומלא חפניך גחלי אש מבינות לכרובים. ונאמר כרובים זהב, וזהב הוא מגבורה כמו שמפרש והולך, וע"כ אש הוא בגבורה: זהב לשמאלא - שנא' (איוב לז כב) מצפון זהב יאתה: ושבע מיני דהבא כו' - ר"ל שאמר כי תו"מ¹³⁹, הן כולן זהב, והן ז' ספירות, לכך אמר ושבע. והענין כי תו"מ הן מבינה, סט' דשמאלא:

דמתמן אינון שנים כו' - ר"ל דכתיב בשניהם "אש", כמראה אש בית לה סביב ממראה מתניו כו' (יחזקאל א כז) וממראה מתניו ולמעלה כמראה אש כו' (שם ח ב), אע"ג דקאי על מראות, מ"מ קאי ג"כ עליהם כפשטא דקרא. ואמר משום דאינון מתמן, וכ"כ (תהלים מח ג) ירכתי לפון. וכן נק' כרובים, כמ"ס (יחזקאל י יח) פני האחד פני כרוב, במקום שור¹⁴⁰. והענין הוא סוד גדול לידוע בסדר הכרובים דהוד הוא גבורה, ונטייתו בפנים חסד הי"ו¹⁴¹, ובנצח להיפוך, לכן כאן כתיב, כמראה אש סביב, ושם להיפוך, ונוגה סביב: ושבע מיני דהבא כו' - ו' ההי"ן בוא"ו הכרובים וא' כוללן כמ"ס בס"י¹⁴². ושבע [זהבים] מפורקים בגמרא (יומא מד ע"ב¹⁴³):

המראה השביעי "כמראה הקשת	חיוו שביעאה כמראה הקשת אשר יהיה
--------------------------	---------------------------------

¹³⁹ תפארת ומלכות, אשר הוא ו"ק ומלכות. @

¹⁴⁰ עי' חגיגה יג ע"ב: כתוב אחד אומר ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאל לארבעתן וגו' וכתוב וארבעה פנים לאחד פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני נשר ואילו שור לא קא חשיב! אמר ריש לקיש: יחזקאל ביקש עליו רחמים והפכו לכרוב.

ועי' יהל אור ח"ב לח ע"ד: כתוב אחר אומר ודמות פניהם כו'. הענין כי ד' חיות הם חגת"מ, ד' רגלי המרכבה, וכרובים הם נ"ה, אנפי זוטרי, שהן נק' נערים, וחגת"מ אנפי רברבי, כמ"ס בזוהר בראשית (יח ע"ב) והן בדיקנא חתימי ואלו בלא דיקנא והבן. ונ"ה הם כרובי זהב, ירכתי צפון מסט' דשמאל. לכן נהפך שור לכרוב.

¹⁴¹ עי' ס"י פ"א מ"ג: חמש חתם רום ופנה למעלה וחתמו ביה"ו, שש חתם תחת ופנה למטה וחתמו בה"ו וכו'.

¹⁴² יב ע"ב: ומלכות נוקבא דז"א אינו חושב כאן רק כוללה בספי' הראשונה, וגם מלכות שהיא עטרת היסוד אינו חושב כי היא נכללת ביסוד, וגם בכתר שלכן נקראת עטרת.

ועי' ז"ח לב ע"א: בשערוהי [דדוד המלך] הו' ז' מיני גווני דהבא, דאיהו זהב סגור, זהב אופיר, זהב פרוים, זהב שחוט, זהב טהור, זהב מופז, זהב תרשיש. ז' אינון מיני דהבא, דשבע ספירין אתכלילן בהו. ועי' תיקו"ז קמג ע"א: דוד שבעה מיני דהבא הוה בשערוי זהב ירקרק זהב מופז זהב אופיר זהב פרוים זהב סגור זהב תרשיש זהב כליל כל גוונים ואיהי זהב שבא והאי איהו זהב מזוקק שבעתים.

¹⁴³ ז"ל: אמר רב חסדא שבעה זהבים הן זהב וזהב טוב וזהב אופיר וזהב מופז וזהב שחוט וזהב סגור וזהב פרוים.

בענן מאן עננא דא חסד דסליק ע"ב וביה אתא קב"ה בעב הענן בעבור ישמע עמא למלא עם משה ובהאי עב דאיהו חסד אתחזיא קשת דאיהו צדיק בגונוני נהירין דאינון תלת גונוני תלת אבהן וביה אתכלילן (ג ע"ג) ובג"ד אתמר בצדיק ויכלו דסליק ע"ב דביה אתכלילן תלת אבהן דאתמר בהו בכ"ל מכ"ל כ"ל:	אשר יהיה בענן. מי "הענן". זה החסד שעולה שבעים ושנים, ובו בא הקדוש ברוך הוא "בעב הענן בעבור ישמע העם", [כשבא] לדבר עם משה, ובע"ב זה שהוא חסד, נראה קשת, שהיא צדיק, בצבעיה המאירים, שהם שלשה צבעים של שלשה אבות, ובו [הם] נכללים. ולכן נאמר בצדיק "ויכלו", שעולה שבעים ושנים, שבו נכללים שלשת האבות, שנאמר בהם בכ"ל מכ"ל כ"ל.
---	--

דסליק ע"ב - והוא ענן, כמו שמפרש והולך בעב הענן: למלא עם משה - שעליו נאמר (שמות ב י) כי מן המים משיתיהו¹⁴⁴: **ובהאי עב כו' -** כאן מפרש שאמר כמראה הקשת: **וביה אתכלילן -** ר"ל אע"ג דתלת אבהן שם, מ"מ כל התלת אבהן אתכלילן {ג ע"ב} בחסד, ולכך כל הג' פסוקים של (שמות יד יט-כא) ויסע ויבא ויט¹⁴⁵, כולן של ע"ב אותיות: **בצדיק ויכלו -** שנא' (בראשית א לא - ב א) יום הששי ויכלו, וצדיק הוא יום הששי כידוע¹⁴⁶: **דביה איתכלילן כו' -** ר"ל לשון ויכלו שכולל ג' אבהן שכולן הן לשון כל, וז"ש בכל כו'.

ובאלין תלת גונוני וראיתיה לשכינתא לזכור ברית עולם (בראשית ט טז) דצדיק איהו אלף שתיתא יום השישי ונמיל בימינא דאיהו חסד כליל ע"ב ובגיניה איתמר (דניאל יג) ואתה לך לקץ ותנוח בצדיק ותעמד לגורלך לקץ הימין דאיהו ימינא דביה (ישעיה נב ח) כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון ונמיל בעב דעמודא דאמצעיתא דביה (בראשית א ו) ויהי מבדיל בין מים למים ובגיניה אתמר ללבי גליתי ולמלאכי השרת לא גליתי ללבי גליתי ולאברי לא גליתי:	ובאלו שלשת הצבעים "וראיתיה", את השכינה, "לזכור ברית עולם", שהצדיק הוא האלף הששי, היום הששי, ונוסע בימין, שהוא חסד, כולל שבעים ושנים, ובשבילו נאמר "ואתה לך לקץ ותנוח", בצדיק "ותעמד לגורלך לקץ הימין", שהוא הימין, שבו "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון", ונוסע בע"ב של העמוד האמצעי, שבו "ויהי מבדיל בין מים למים", ובשבילה נאמר (סנהדרין צט ע"א) "ללבי גליתי", ולמלאכי השרת "לא גליתי", "ללבי גליתי ולאברי לא גליתי".
---	--

ובאלין תלת כו' - ר"ל דגונוני נהירין אז הוא הגאולה כמ"ש בזוהר (ח"א עב ע"ב)¹⁴⁶: **לזכור ברית עולם -** ר"ל צדיק להתחבר עמה כמ"ש בתקון ה' (%) כד איהי נהירא כו' וראיתיה כו', ע"ש, והוא כאדם שרואה באשתו¹⁴⁷ וד"ל: **דצדיק איהו אלף כו' -** עכשיו מפ' כל הפסוקים שהביא לעיל, ור"ל שבאלף הששי יהיה הגאולה, וכל הקיצין הוא אחר ע"ב באלף הששי, כמ"ש לקמן (ג רע"ד) וזה ונראתה הקשת בענן (ע"י בראשית ט טז), ר"ל ע"ב שהוא ענן כנ"ל, הקשת שהוא אלף הששי, אז וראיתיה כו'. וזה יום הששי, אלף הששי, ויכלו ע"ב, אז וישבות (בראשית ב ב), שה *## הוא הגאולה, וז"ש אלף שתיתא יום כו': **ותנוח בצדיק -** כנ"ל וישבות: **דביה כי עין בעין -** ר"ת ע"ב: **יראו -** דראיה הוא בימין, כמ"ש בתקונים (%) **בשוב ה' ציון -** ציון הוא צדיק כידוע (%) **ונמיל בעב דעד"א -** ר"ל שאמר בשוב ה' ציון, ת"ת ביסוד. וז"ש לעיל בעב הענן כו' למלא עם משה,

¹⁴⁴ ע"י ספר הליקוטים (וזאת הברכה - פרק ב): ארז"ל, בשג"ם זה משה, דכתיב ביה כי מן המים משיתיהו. והיינו גש"ם נדבות, דאינון ע"ב וקס"א מ"ה ס"ג, יעלו הכל בגימטריא גש"ם.
¹⁴⁵ ע"י שמות (יד יט-כא): ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם. ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה ולא קרב זה אל זה כל הלילה. ויט משה את ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים. ועי' תיקון' יב ע"א, עד ע"א, צח ע"ב.
¹⁴⁶ הוב"ד במלואים אות (יח).

¹⁴⁷ ע"י פת"ש נתיב סדר הפרצופים ב: כמו שזיווג הזכר עם הנקבה בא ע"י שהיא באה לפניו מקושטת ורואה בה ומתאוה להדבק בה, כמ"ש (שיה"ש ו ה) הסבי עיניך מנגדי וגו', הנה כמו כן ע"י שהתחתונים מטיבים דרכיהם ועושים מצוה אחת בשלמותה, בונים עי"ז השכינה למעלה שהיא המאור המקבל עבודת התחתונים, והיא מתבנית ומתקשטת לפי מעשה התחתונים כמ"ש בזוה"ק (ח"ג י"ג ע"א) חזי במאי ברא אתינא לקמך, והוא מ"ש (בראשית ט טז) וראיתיה לזכור ברית עולם, והיא סוד בנין הנוקבא בשלמותה כמ"ש (בראשית ב כב) ויבן ה' אלקים את הצלע ויביאה אל האדם וגו'.

שהוא דרגא דעד"א: דביה ויהי כו' - כמ"ש בזוהר בראשית (מו ע"א)¹⁴⁸ ע"ש: בין מים למים - ר"ל שהוא ר"ת ע"ב: ללבי גליתי ולמ"ה כו' - ר"ל ללבי גימ' ע"ב, והוא משה, שלו¹⁴⁹ גלה, שהוא נתעלה על מלאכי השרת, כמ"ש (תהלים סח יט) עלית למרום, שהוא בדרגא דעד"א, שהוא ע"ב כנ"ל: ללבי גליתי - ר"ל עד"א כנ"ל גימ' ע"ב, שבו יתגלה הקץ, כמו שמפרש והולך, דכל הקיצין שתולין¹⁵⁰ בכל המדות תליא בתשובה, ואם אינן עושין תשובה כו' (סנהדרין צו ע"ב)¹⁵¹, אבל קיצא דעד"א, אין תליא בתשובה, וז"ש דקץ אית בכל כו', ר"ל שבכל דור יש קץ לפי הספירה השולטת אז: כפום זכוון כו' - כמ"ש בזוהר (לקמן מט ע"ג) שהראה לאדה"ר דור דור ומנהיגיו, ופי' שם, שהראה לו כל מדה השולטת בדור ההוא, ואם יהיו זכאין, יזכו למדה ההיא, בדור מדת החסד יהיו גומלי חסדים, וכן בכלם:

(חסר כאן) [נראה דקץ¹⁵²] אית בכל דרא ודרא כפום זכוון דלהון בכללי מאריה דדרא כפום דרוב דרא נוטים אבתריה ואם חובין מתרבין עלה [אדחייא] (א"ר חייא) לה פורקנא עד דרא אחרא ובג"ד כל הקצים כלו וכלא תליא בתיובתא ובזכוון ובמדותיל דכל דרא ודרא אבל קץ וזמן דשוי קב"ה לא תליא בזכוון ובמדות דכל דרא ודרא אלא ביה תליא הה"ד (ישעיה מח יא) למעני למעני אעשה (יחזקאל כ ט) ואעש למען שמי:	[שקץ] יש בכל דור ודור כפי זכויותיהם, בכל מורה@בעל הדור כפי שרוב הדור נוטים אחריו. ואם החסאים מתרבים עליה, הגאולה נדחית עד הדור האחרון. ולכן כל הקצין כלו@NIKUD, והכל תלוי בתשובה ובזכויות ובמדות של כל דור ודור. אבל הקץ והזמן ששם הקדוש ברוך הוא לא תלוי בזכויות ובמדות של כל דור ודור, אלא בו תלוי, זהו שנאמר "למעני למעני אעשה", "ואעש למען שמי".
---	---

בכל מארי' דדרא וכפום דרוב כו' - כנ"ל דור דור ומנהיגיו: ובזכוון דמדות - כנ"ל שהראה לו כו': אבל קץ כו' - כמ"ש (סנהדרין צח ע"א) זכו אחישנה לא זכו בעתה: ביה תליא - ר"ל בעד"א:

*וכלל תלייא כתיובתא ובזכוון ובמדות לכל כו' כפום זכוון כו' אלף ומאתן כפום ההיא מדה ואית רל"ה כפום ההוא מדה ואית מאתן וחמשין ופ"ה כפום ההוא מדה, ובתר דא כי עין צעין ילאו והאי כו'. כצ"ל:

ובגין דא כל קץ דכל דרגא כפום זכוון דבני (ג ע"ד) נשא איהו וקץ דקוב"ה לא תליא בזכוון דלהון ואית ע"ב בתר אלף חמישיאה כפום ההיא מדה ואית ע"ב בתר אלף ומאתן כפום ההיא מדה ומאתן וחמשין ושית דנח דיליה כי עין בעין יראו קץ אחרא אית רמ"ה כפום מדה"ה והאי דרגא דרעוא דאיהו קב"ה תרין קצין אאריך ודא וכל חשבונות וגימטריאות דקצים אינון פרפראות לחכמה מכתרא לעילא לית קץ וחושבן כמ"ש בעל ספר יצירה ולפני אחר	ומשום זה, כל קץ של כל דרגה, הוא כפי הזכויות של בני האדם הוא, והקץ של הקדוש ברוך הוא לא תלוי בזכויותיהם. ויש שבעים ושנים [שנה] לאחר האלף החמישי כפי המדה ההיא. ויש שבעים ושנים לאחר אלף ומאתים, כפי המדה ההיא. ומאתים וחמשים ושש של נח שלו, כי עין בעין יראו קץ אחר, יש מאתים ארבעים וחמש כפי (אותה) המדה. והדרגה הזו של רצון, שהוא הקדוש ברוך הוא, שני קצין אאריך. וזה וכל החשבונות וגימטריאות של קצים הם
---	--

¹⁴⁸ ז"ל: יהי רקיע בתוך המים (שם ו) א"ר יהודה בהאי אתפרשו מיין עלאין [ממיין] (למיין) תתאין רקיע פשיטותא דמיין והא אתמר ויהי מבדיל בין מיין עלאין לתתאין.
תרגום: "יהי רקיע בתוך המים". אמר רבי יהודה, בזה נפרדו מים עליונים ממים תחתונים. "רקיע" הוא התפשטות המים, והרי נאמר, "ויהי מבדיל" בין מים עליונים לתחתונים.
ביאור: תתאין - פי' כי היסוד מפרש בין החסדים ובין הגבורות, כי החסדים הם עולים מתוכו להגדיל ז"א בסוד חוזר עד הכתר והגבורות הולכים אל המלכות (מ"מ).

¹⁴⁹ It is supposed to be she eilav not his, should we put in dots?###

¹⁵⁰ פי' שתלויים@.

¹⁵¹ ז"ל: אמר רב כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים ושמואל אמר דיו לאבל שיעמוד באבלו כתנאי רבי אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין אלא הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב.

¹⁵² הוספה זו נמצא בדפ"א ודפ"ק ודפ"מ, ופירושו שהוסיפו מה שנראה להם מה שצריכים למלאות החסר@.

מה אתה סופר רישא דכל קצין חכמה סופא דכל קיצין צדיק איהו דאיהי שכינתא עשיראה:	פרפראות לחכמה, מכתר למעלה אין קץ וחשבון, כמו שכתב בעל ספר יצירה (פ"א מ"ז) ולפני אחד מה אתה סופר. הראש של כל הקצים, חכמה. הסוף של כל הקצים, הוא שהשכינה, היא העשירית.
--	---

וקץ דקוב"ה - ר"ל דעד"א: ואית ע"ב - שלאחר כל הקיצין צריכין להיות ע' שנין חבלי משיח, כמ"ש בהקדמת תיקון ז' (ה ע"ב) **גז"ד של ע' שנה דאינון ע' שנין כו' ואית דמוסיף ב' כו'**,¹⁵³ והוא כמ"ש בר"מ פ' פנחס (דף רמט ע"ב) **דלע' תחיל ולב' שנין אולידת כו' בתר אלף חמישאה כו'**.¹⁵⁴ הוא קץ של חכמה, דאלף הוא כתר, ששם אלפים, ובחור"ב מאות, ובז"ס תחתונות עשיריות, כידוע (ע"ח א"א ה): **בתר אלף ומאתן כו' - בחסד כנ"ל**, ובאותו הקץ בוחר הזוהר בכל מקום יותר, בהקדמת תיקוני זהר הנ"ל ובר"מ הנ"ל, לפי שהקץ נטיל בע"ב דחסד כנ"ל: **ומאתן וחמשין ושית - ר"ל ע"ב אחרי כן**, וסמך על הנ"ל, והוא קץ של מלכות, שיסוד נקרא רנ"ו כמ"ש¹⁵⁵ בהקדמת תיקון ז' (ט ע"א) אלף לכתר ומאתן לחור"ב וחמשין לחג"ת נר"ה, שעד שם מתפשט נ' תרעין דבינה¹⁵⁶, ושית ביסוד, ו' זעירא, שהוא יום הששי, שעליו נאמר ויכלו, גימ' ע"ב כנ"ל, אז, וישבות ביום השביעי (בראשית ב ב), מלכות. וז"ש **דנח דיליה, ר"ל המנוחה**, שהוא ע"ב כנ"ל: **כי עין בעין - ר"ת ע"ב כנ"ל: אית רמ"ה - ביסוד, ר"מ עד נצח והוד, ה' שעד שם** אתפשטותה דה' עילאה, ספירה חמישית, יום ה'. וע"ב אחרי כן ביסוד, וה"ה לשאר מדות, ולא קחשיב אלא שבם יש לתלות יותר, חכמה ראשית דכל קיצין, ומלכות סופא דכל קיצין, כמו שמפרש והולך, וחסד ויסוד כנ"ל, (דניאל יב יג) ואתה לך לקץ כו': **והאי דרגא דרעוא - ר"ל שברצונו¹⁵⁷ תלוי**, ולא בזכיות: **דאיהו קב"ה - דרגא דעד"א** (זהר ח"ג רפג ע"א): **תרין קצין אאריך - ר"ל קץ של מדות הנ"ל, וקץ של ע"ב שאחרי כן, ועליהן אמרו (סנהדרין צו ע"ב) מקרא זה נוקב כו' כי עוד חזון כו' ויפח לקץ כו', אם יתמהמה, אף באותן ב' קצין, חכה לו כי בא יבא¹⁵⁸: ודא וכל כו' - ר"ל מ"ש לעיל דקץ הראשון הוא בחכמה, ועליו נאמר שרק אלף שנים יהיו בגלות, ואלף שנים לא תליא בתשובה, ואח"כ תולה בתשובה, שהוא קץ הראשון, כמו שמפרש והולך:**

¹⁵³ ז"ל: כל האומר אמן יהא שמיה רבא בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה דאינון שבעין שנין בתר אלף ומאתן שנין דאתחרב בי מקדשא ואית דחשיב לון משבוטל התמיד בגין דברוגא דיעקב תליא קץ דפורקנא דדרגיה אמת הדא הוא דכתיב תתן אמ"ת ליעקב (מיכה ז כ) דאיהו סימן אלף מאתים ותשעים ואית דאוסף ביה ב'.

תרגום: כל האומר אמן יהא שמיה רבא בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה (שבת קיט ע"ב), שהם שבעים שנים אחר אלף ומאתים שנים שנחרב בית המקדש, ויש מי שהוסיף וב' שהוא ע"ב, ויש מי שחושב אותם משביטל התמיד, משום שבדרגת יעקב תלוי קץ הגאולה, שדרגתו אמת, זהו שנאמר "תתן אמת ליעקב", שהוא סימן אלף מאתים ותשעים, ויש שמוסיפים בו ב'.

¹⁵⁴ ע"י מלואים אות (יט).

¹⁵⁵ פ'י כמו שכתבתי.

¹⁵⁶ ע"י זהר ח"ג רכג ע"ב: [א"ל] (אמר) שפיר קאמרת אבל (תהלים יב א) למנצח על השמינית דלא תזוז נצח מן הוד דאיהי ספירת ח' אמר למנצח על השמינית אמר בוצינא קדישא (אי הכי) [הא] בינה דרגא דילך ואמאי אוקמוה ונתן ההוד למשה שנאמר (במדבר כז כ) ונתת מהודך עליו א"ל שפיר קא שאלת ה' סלקא באת י' חמש זמנין עשר לחמשין תרעין דבינה [ואתפשטותא] (ואתו פשטא שכינתא) דלהון מחסד עד הוד והן חמש עשרה בכל ספירה אינון חמשין ובגין דא מבינה עד הוד כלא אתפשטותא חדא לבתר אתא צדיק ונטיל כל חמשין [תרעין] בלחודוי למהוי שקיל לכל חמש ואתקרי כל דנטיל כל חמשין תרעין ואוף הכי כלה נטילת להו כלהו אמר כען ודאי אתיישב מלה על בורייה.

תרגום: אמר לו, יפה אמרת, אבל "למנצח על השמינית", שלא תזוז נצח מהוד שהיא ספירה שמינית, אמר "למנצח על השמינית". אמר הנר הקדוש, אם כך בינה דרגתך, ולמה פרשוה ונתן ההוד למשה, שנאמר "ונתתה מהודך עלי". אמר לו, יפה שאלת, ה' עולה באות י', חמש פעמים עשר, לחמשים שערי בינה, והתפשטותם מחסד ועד הוד, הן חמש, עשר בכל ספירה, הם חמשים, ומשום זה מבינה עד הוד הכל התפשטות אחת. אחר כך בא צדיק ולקח כל החמשים שערים לבדו להיות שקול לכל החמש ונקרא "כל", שנוטל כל חמשים שערים. וכמו כן, כלה לקחה את כולם.

ביאור: עד הוד - ע"י תיקון ז' ג ע"ב: עשר זמנין חמש אינון חמשין עשר בכל ספירה מאלין חמש מחסד עד הוד יסוד נטיל לון כלהו ואיקרי כ"ל. ועיי"ש נא ע"ד ד"ה מאינון שמשמע שזה תמיד ויסוד מקבל בשעת הזיווג. ואתקרי כל - כל ג' נ'. וכן כלה בתוספת ה' אחרונה (יהל אור).

¹⁵⁷ ע"י דברי רבינו בתיקון ז' כ ע"ג: כתר הוא רצון.

¹⁵⁸ ז"ל: תניא רבי נתן אומר מקרא זה נוקב ויורד עד תהום כי עוד חזון למועד ויפח לקץ ולא כזב אם יתמהמה חכה לו כי בא יבא לא יאחר. ע"י מלואים אות (כ).

מכתרא ולעילא - ר"ל קודם הכתר, אבל קץ הראשון הוא מצד הכתר, בחכמה, קץ לכתר: צדיק איהו דאיהי שכינתא עשיראה - ר"ל דעשירי הוא מספר האחרון כידוע, וכן בספי' היא קץ אחרון לצדיק, וכן הוא במספר. אעפ"י שהמספר מתחיל בא' ומסיים בעשר, מ"מ א' הוא שורש המספר, וכן עשר כללות המספר. אבל עיקר המספר הוא מב' עד ט', וכן כאן מחכמה עד צדיק, וצדיק הוא קץ אחרון של הקצים הנ"ל, רנ"ו, שבו נאמר רנ"ו ליעקב שמחה (ירמיה לא ו), כמ"ש בהקדמת תיקון"ז (ע"ש: עשיראה כו' - כצ"ל, עשיראה, וכל סוף איהו בצדיק, עד"א כליל כו' עד קצין וכלא איתכליל בצדיק כו':

העמוד האמצעי כולל הראש והסוף של כל הקצים, וכל סוף הוא בצדיק. והכל נכלל בצדיק, שכולל שלשת האבות, שבהם נקרא שביעי שלש פעמים, זהו שנאמר "ויכל אלהים ביום השביעי", "וישבת ביום השביעי", "ויברך אלהים את יום השביעי". וזהו "בעב הענן" וממנו נמצא השם בן שבעים ושתים שמות ויס"ע ויב"א וי"ט, שהם כלל ופרט וכלל, שנכללים במים אש ורוח, והם ים ואויר ורקיע.	עמודא דאמצעיתא כליל רישא וסופא דכל קצין וכל סוף איהו בצדיק וכלא אתכליל בצדיק דכליל תלת אבהן דבהון אתקרי שביעי תלת זמנין הה"ד (בראשית ב ב) ויכל אלהים ביום השביעי וישבות ביום השביעי ויברך אלהים את יום השביעי (בראשית ב ב) והאי איהו בעב [ענ ע"ג] הענן ומניה אשתכח שם בן ע"ב שמהן ויס"ע ויב"א וי"ט דאינון כלל ופרט וכלל דאתכלילן במיא אשא ורוחא ואינון ימא ואוירא ורקיעא:
---	--

וכל סוף כו' - הוא כמו סיוע, שכל סוף בו, שהוא סיומא דגופא (זהר ח"א קנג ע"ב), ולפיכך הקץ בו, כנ"ל (ג ע"ג, דניאל יב יג) לך לקץ כו', והוא ע"ב של הקיצין, כנ"ל (ע), וז"ש וכל סוף כו': עד"א כליל כו' - שהוא כולל כל הספי', כמ"ש לקמן: **וכלא איתכליל בצדיק - ר"ל ולפיכך כל הקיצין בצדיק כנ"ל, ולכך אמר לעיל (ע) ונטיל בע"ב דעד"א: דכליל תלת אבהן - ר"ל, אע"ג שאמר נטיל בימינא כו', והיאך אמר בעד"א, לכן אמר דכליל כו': איתקרי שביעי - לבניה, כמ"ש לקמן (ע) מסט' דאימא איהי תמינאה, ויסוד הוא שבת, כמ"ש בזהר (ח"ב קיח ע"ב, ח"ג כט ע"א) ובז"ח (לב ע"ד): והאי איהו בעב הענן - ר"ל ע"ב דשם ע"ב דג' פסוקים, שהן בתלת אבהן, כמו שמפרש והולך: דאינון כלל ופרט וכלל - דחסד כולל חג"ת, שהוא יום דכולא יומין (ע) 159, ולכן בו שם ע"ב כנ"ל (ע) בימינא כו' כליל ע"ב, ופרט בגבורה, וכלל בת"ת 160, שבו נכללין חג"ת, כנ"ל (ע), וזהו שאמר לעיל בע"ב דעד"א:**

דאינון כלל כו'. ר"ל כמ"ש למעלה (להלן ע"ה) חכמה רישא דכל קיצין, עד"א אמצעיתא, דיק סופא, וכל הקיצין הן בע"ב כנ"ל, וזהו כלל ופרט וכלל, כמ"ש בתיקון"ז תיקון מז (נד ע"א), והן אמ"ש, כמ"ש בס"י (פ"ג

¹⁵⁹ עי' תיקון"ז (עה ע"ב): וכלא [כל הז"ת] אתכליל בשביעית, דאיהי מלכות השביעי, ה' ודאי בכל שביעיות כלילא, ואיהי ה' דיום הששי, יום דא צדיק, עליה אתמר והיה ה' למלך על כל הארץ וגו', איהו יום הששי ויום השביעי, יום דכלהו יומין, ועליה אתמר שכבי עד הבקר, ודא הוא בקר דאברהם, דכתיב וישכם אברהם בבקר, וישכם לפורקנא, וביה הבקר אור, דאתמר ביה ותורה אור, והאי איהו אור דאתמר ביה ולכל בני ישראל היה אור, ואיהו פסח דרועא ימינא, וביה עתידין ליגאל.

תרגום: והכל נכלל בשביעית שהיא מלכות השביעי. ה' ודאי בכל השביעיות נכלל, והוא ה' של יום הששי, יום זה צדיק, ועליה נאמר והיה ה' למלך על כל הארץ וכו' הוא יום השישי ויום השביעי, יום של כל הימים, ועליה נאמר שכבי עד הבקר וזהו בקר של אברהם שנאמר @ וישכם אברהם בבקר וישם לגאולה ובו הבוקר אור, שנאמר בו ותורה אור, וזה הוא אור שנאמר בו ולכל בני ישראל היה אור והוא פסח יד ימין ובו עתידים להגאל.

ועי' שם בביאור רבינו: וענין יומא דכולא יומין שאמר כאן ובזהר בכמה מקומות על החסד, ואמר דאזיל בכלהו, כי יום נק' ע"ש האור כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום ואור הוא בחסד וכל ו"ק שנק' יום ע"ש שמקבלין החסדים על ידו ה"ח ונק' כ"א יום באורו וזהו יום דכתיב בכל מעשה בראשית, עכ"ל. והנה חסד זה אינו החסד הפרטי שבז"ת אלא התפשטות השפע מהבחינות העליונות הנקרא חסד המתפשט ביסוד דבינה (וכן משמע לקמן סוף י ע"ד, וכן משמע במב"ש לב ע"א וע"ח שער הזווגים ה').

¹⁶⁰ עי' תיקון"ז צד ע"א: איהו כ"ל כליל כלא ואיהו כלא ומניה תלוי כלא עמודא דאיהו סביל שמיא וארעא עליה וביה אתעבידו כלל ופרט וכלל. ועיי"ש קמט ע"ב: תלת גוונין דעינא אינון אה"ה יהו"ה אדנ"י כלל ופרט וכלל ואינון יחודא ברכה קדושה. עי' מלואים אות (כא).

מ"ו) שהן כראש בטון גויה. וכן ימא' כו' כמ"ס (ס"י פ"ג מ"ד) שמים נכראו כו' 161, ובמקום ארץ אמר ים עכמו, והכל א', וכן אמר ברע"מ פ' פנחס (רכז ע"ב) לרוחי אתרי' כו' 162:

והם הים וחזק הימין, מלאך החסד, וזה מיכאל, שהוא על שם "מי כמוך באלים ה'", ששמו מכבי, שעולה לשבעים ושנים בחשבון אותיות, ואורו ארבעים ושנים, וזהו כחו "כי תלך במו אש לא תכוה", שזה מכבי אש, ומיכאל הוא דמות אריה, שהוא אריה ממים.	ואינון ימא ותוקפא דימינאמא מלאך החסד ודא {ד ע"א} מיכאל דאיהו על שם (שמות טו יא) מי כמוכה באלים ה' די שמיא מכבי 163 דסליק ע"ב בחושבן אתוי ונהורא דיליה מ"ב ודא וחילא דיליהמב (ישעיה מג ב) כי תלך במו אש לא תכוה דדא מכבי אשא ומיכאל איהו דמות אריה דאיהו אריה ממים:
---	--

ימא ותוקפא וגלידא - כצ"ל. שגלידא הוא קו האמצעי, כמ"ש (יחזקאל א כב) הקרח הנורא, בסוד הגדול הגבור והנורא (תיקוני' לח ע"ב). ואמר כאן ד' מדרגות, כי ד' פעמים הן משולשין, כח"ב: חכמה כלל שבה נכלל בסוד יו"ד 164. בינה פרט, שבה נפתח בסוד ה' אצבען, ה' אורות כמ"ש בהקדמת תיקוני' (%) ע"ש. כתר הוא כלל שכולל שניהם, בסוד יהי, ועיין בזהר בראשית (%) וכמ"ש לקמן (%) שנקרא אור הקדמון, י' אור חז"ב, כמ"ש בתיקוני' ה' (%) ע"ש. ואיתכלילן כו'. הן חג"ת כידוע. ואינון ימא כו'. הן נה"י: ימא, נצח לימינא, מים. אורא, הוד כמ"ש בהקדמת תיקוני' (דף א ע"ב) כליל חיות וסומק דא הוד. רקיעא הוא יסוד, כמ"ש שם ובתקונים: ואינון ימא ותוקפא כו' - ביו"מ 165 שבהן נכללין: ודא מיכאל - שבו אותיות מלאך י', שהוא ימינא בחכמה {ד ע"א} י': ע"ש מי כמוכה באלים - "מי" של מי, "כ" דכמוכה, "אל" דבאלים. ור"ל באלים הן המלאכים מסטרא דחסד, שנקרא אל (זהר ח"ג יא ע"ב?), ואין בהם גדל חסד (תהלים קמה ח) כמוהו ית', וכן מיכאל, ששמו כשם רבו, מסט' דחסד, אין כמוהו במלאכים: די שמיא מכבי - הן ר"ת של מי כו': דסליק ע"ב - כנ"ל (%) ע"ב דחסד, עב הענן: ונהורא דיליה - ר"ל הנקודות של ר"ת 166, והן נהורין לאתון כמ"ש בהקדמת תיקוני' (%) מ"ב - שהוא מאימא עילאה כמ"ש לקמן (%), והוא מסט' דגבורה, שכולל גבורה, ובו נמתקין 167. וז"ש וחיליה דיליה כו': במו אש -

161 שלש אמות אמ"ש בעולם, אור מים אש, שמים נבראו מאש וארץ נבראת ממים ואור מרוח מכריע בינתיים.

162 ז"ל: ז"ל: ואיהו אתריה בין רקיעא וימא מ[א]נא דיליה ארעא [דאיהי שכינתא]: ואיהו - ר"ל הרוח. כי הרוח ידוע מקורו בארץ, ומצוי בימים בין ים לרקיע. וכן הוא בספירות כידוע (יהל אור).

163 עי' בסוף הספר אגדת דרבב"ח בדברי רבינו בד"ה בכתבי אריז"ל (לש"ו), ז"ל: בכתבי האריז"ל (שעה"כ יז ע"ב) איתא ה' מלך ה' מלך צ"ל בפתח דהיינו מלך כן ס"ל המפרשים דהיינו השל"ה ושאר אחרונים וכן משמע נמי בזהר פנחס (ריז ע"א) דאמר התם שצריך להיות הנקודים יב"ק ולפי זה צ"ל מלך בפתח כי נקודה עולה עשר ופתח עולה ששה וא"כ לפי זה מלך היינו ששים וימלך היינו ארבעים דהיינו מאה וא"כ נחסר י"ב ולפי זה צריך להיות מלך בשני פתחים דהיינו י"ב וקשה דהא אין זה על פי הדקדוק דזהו עתיד ועבר והווה וא"כ לפי זה צריך להיות מלך שזה לשון עבר ועוד שהם חושבים ימלך לארבעים אם כן הם חושבין הנקודות של שוא נח לעשרים דהיינו השו"א נח שתחת המ"ם ואם כן נחשבו השוא שתחת הך' ויעלה לחשבון גדול וכי מפני שהשמיטוהו הסופרים מפני שהוא סוף תיבה יגרע ועוד שתחת הך' לא השמיטוהו הסופרים לנקוד ומה שהשמיטוהו הסופרים בשאר אותיות היינו מפני שבודאי הוא שו"א ומחמת זה שהם חושבים השו"א נח לעשרים נפל טעות בזהר חדש (עג ע"ג [ד ע"א]) שם השני של מכבי"י שעולה לע"ב והנקודות למ"ב ונקוד התם פתח הכ' והב' והיינו נמי משום שהיה חושב השוא שתחת ה' לעשרים והחיריק של המ"ם לעשרה וא"כ נחסר י"ב ולכן נקדו שני פתחים שהם י"ב והיא תמוה שבתורה נקוד הך' והב' בקמץ אלא הנכון שאינו נחשב השו"א למספר ולפיכך גבי ה' מלך חושב השני סגלים לששים והחיריק והחולם לעשרים דהיינו פ' ומלך בשני קמצים היינו ל"ב והוא ק"ב ומ"ש בספרי האר"י מלך צ"ל בפתח היינו משום שקורא לקמץ פתח וכ"ה בכל הספרים ואם כן לפי זה בזו"ח שם נמי אינו חושב השו"א שתחת ה' ואם כן שני קמצים שתחת הך' והב' הם ל"ב והחיריק שתחת המ"ם הוא מ"ב ודו"ק. @

164 נדצ"ל י'.

165 ביסוד ומלכות, והוא הרביעית schotenstien\$.

166 חירק היא י', פתח היא ו', ושוא ב' יודין, סה"כ ג' יודין וב' ווי"ן גימ' מ"ב. @

167 עי' זהר ח"ב קלב ע"ב: שמא דמ"ב אתון רזא דיליה אבהן דקא מתעטרן בעלמא עלאה ועלמא עלאה במה דלעילא וס"א וסלקא רזא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף ועל דא סליק ולא נחית אתעטר גו מחשבה ועילאה זכאה חולקא (עלאה זכאה חולקיה) דמאן דידע ליה ואזדהר ביה:

במ"ו הוא מ"ב, שכל א' כלול מן ו' אותיות, כמ"ש לקמן. ואע"ג שהכ' וב' בפסוק נקודין בקמץ, כמה פעמים בזה קורא אותו בפתח: **דמות אריה** - כידוע¹⁶⁸, ור"ל שאריה גימ' גבורה¹⁶⁹, והן רי"ו אותיות של שם ע"ב דחסד, כי חסד כולל גבורה. וז"ש **דאיהי אריה ממים**, ור"ל שיש אריה של אש שהיה יורד ע"ג המזבח (יומא כא ע"ב). וכאן פירש פסוק ויסע (שמות יד יט%) שהוא בימינא, וזה מלאך מיכאל כנ"ל (%). האלהים, שכולל גבורה. ויסע עמוד הענן שהוא חסד כנ"ל (%). ויבא, מפרש בת"ת שהוא באמצע. ויט, בגבורה כמו שמפרש והולך:

*ורקיע ואינון ימינא ושמאלא ואמצעיתא מימינא מלאך החסד כו'. כנ"ל, ור"ל אלו ג' פסוקים דאחללן במיא ואשא ורוחא, הן צד' אופנים, א' מלמעלה למטה, וא' בג' קוין, וז"ש ואינון ימא כו' ואינון ימינא כו', וכמ"ש בזהר פ' בשלח (נב ע"א) אר"ס האי כו' כלל דענפין ונפא ושרא כו' קדוש לעילא קדוש כו' קדוש חסד קדוש כו' וכלהו בשצצין ותרין כו'¹⁷⁰ והכל כזא דג' אצהן, כמ"ש וכידוע. וכלל ופרט וכלל הן שרש ונפא וענפין, ועמ"ש בפרק (יהל אור ח"ב דף ג ע"ג): *דיליה מ"ב וחילי' כו'. כנ"ל, ונקודה נבלע בתוך הרקיע, וכן כמ"מ, כמ"ש בסוד מלך כו'¹⁷¹ יב"ק, (עי' רע"מ פנחס ריז ע"א, וע"ע תז"ח להלן ל ע"ג ובהגר"א ד"ה וסלקין), והענין כמ"ש בסוף תיקון כא (ע"ב %) ובס"פ וארא (כד ע"א) דנהורין אינון בהיפוך¹⁷², ולכן אע"ג דאיהו ממיא הוא אריה, דאשא דאכיל קרבנין, ועיין צפ' בהעלותך (דף קנד ע"א)¹⁷³ דגלא קדמאה כו' חד לאורייתא כו', כי אור היום משמש לב' דברים, א' לת"ת, וא' לסוחרים צוק, והן אלו צ', והן ב' דסמיכין ליהודה, שמה זבולן כו', והן יופיא"ל שר התורה¹⁷⁴, ולקיא"ל¹⁷⁵, דק לפניו יהלך (תהלים פה יד). מסט' דמינא וכל חד נטיל לסטר שמשא שמשא איזל ונהיר כו' כנ"ל. וכלהו דחילי¹⁷⁶ כו', חשיב ד' דברים נגד ד' פנים דיליה, וכלהו ציראה כמו שפירש והולך אריה שאג כו', והוא בסטרא דיראה כמ"ש

תרגום: השם של מ"ב אותיות, הסוד שלו, האבות שמתעטרים בעולם העליון, והעולם העליון במה שלמעלה (ועולה הסוד למעלה למעלה עד שמתעטר באין סוף) ולכן עולה ולא יורד, מתעטר בתוך המחשבה העליונה, אשרי חלקו של מי שמכיר אותו ונזהר בו.

ועי' מלואים אות (כב).
¹⁶⁸ עי' זהר ח"ג לג ע"א: ואי במיתתהון חזרין בתיובתא כד שחיט לון ונ"א כד שחיט לון מלאך המות מיכאל [מלאך] מיכאל דאיהו כהנא רבא אריה דאכיל קרבנין נחית עליהו לקרבא לון קרבנא קדם יהו"ה וקדם דתפוק נשמתיה מתוודה בכמה ודויין וכד נפיק נשמתיה הוא הוה מתכוין לגמור את השם שמע ישראל וברוך שם לקרבא נשמתיה מאנא ונ"א קרבנא לשם [יהו"ה] (י'):
תרגום: ואם במיתתם חוזרים בתשובה כששוחט אותם (מלאך המות מיכאל), המלאך מיכאל שהוא כהן גדול, האריה שאוכל קרבנות יורד עליהם להקריבם קרבן לפני ה', ולפני שתצא נשמתו מתוודה בכמה וידויים, וכשיוצאת נשמתו הוא היה מתכוון לגמור את השם, שמע ישראל וברוך שם, להקריב את נשמתו כלי (קרבן) לשם יהו"ה. ##*

¹⁶⁹ עי' ספר הליקוטים (וירא כא): ויקרא אברהם את שם המקום, ה', שהם החסדים, ירא"ה, שהם הגבורות, שעולים כמנין רי"ו כמנין גבורה. והזכירו בלשון ראייה, משום דאחר שנכללו אשא במיא ומיא באשא, יש בחסד בחינת גבורות ובגבורה בחינת חסד, וזהו שהראייה בימין ושמייעה בשמאל, וראי"ה שהיא חסד עולה רי"ו, כמנין גבורה, וכן ארי"ה הוא בחסד, ועולה רי"ו מנין גבורה, משום דאף בחסד יש גבורה. ושמייע"ה עולה כה"ת, כי שם זה מורה על החסד, שהוא אחד משמות ע"ב דויסע.

¹⁷⁰ עי' מלואים אות (כג).

¹⁷¹ מלך ימלך. @

¹⁷² \$

¹⁷³ עי' אריכות במלואים אות (כד).

¹⁷⁴ עי' זהר ח"ב, רמז ע"ב: כד מתישבן רוחא ברוחא¹⁷⁴ ואתנהרן כחדא מההוא נהירו נפקא חיותא חדא דשלטא על אינון שרפים וארבע תחותיה דאנפיהו אנפין דנשר האי חיותא יופיאל שמיא¹⁷⁴ ואיהי קיימא בכל רזי דחכמתא וכל אינון מפתחאן דחכמתא קיימין ביה:

תרגום: \$

ביאור: רוחא ברוחא - ר"ל כשנכללן א' בחבירו (יהל אור). יופיאל שמיא - והוא שר התורה, והוא נפיק מרוח שמאלא כנ"ל, שנקרא דרניא"ל, לכן נקרא ג"כ יופיא"ל. ולפי שהוא יותר ממוזג באש, שלכן הוא על השרפים, ויופי האדם כד אדם ניכר בו יותר, כמ"ש דודי צח ואדום, אדמו עצם מפנינים, ולכן נק' יופיא"ל. והוא אנפי נשרא, לפי שהוא כלול באש ומים, והוא נשר שבחיות, כלול מחו"ג כידוע, וכנ"ל (בראשית מא ע"ב) דרך הנשר בשמים. וכאן הוא התורה והחכמה, כמ"ש כי מן השמים דברתי עמכם כו' (יהל אור).

ועי' לקמן כא ע"ג. ועי' מלואים אות (כד).

¹⁷⁵ עי' מלואים אות (כה).

¹⁷⁶ עי' לקמן הערה 972.

ברע"מ (נשא קכב ע"ב) י' יראה כו' והוא בנהורא דביה, כמ"ס כאן וכנ"ל. וז"ל (בהעלותך קנד ע"א) כד געי כו' מההוא קלא נהר דינור כו', ואמר תלת מאה כו' ואמר באלף וחמש כו'. והוא בשמא באלב"ס, וחייבי גיהנם פגמו בק"ן, וכן אמר באד"ר (קלה ע"ב) ואחפאט לתלת כו' אחפאט מגולגלתא כו'. וכן הוא הענין בכ"מ, ולע"ל ביום ההוא יהיה כו' (זכירה יד ט), שיהיה ג"כ ז"ל ע"ס, ושעשע יונק כו' (ישעיה יא ח) 177 יונק קטון, ז"ל, שיוכל שלם. ואמר (סס) געי תניינות כו' כמ"ס ג"פ ישאג שאג ישאג, והן ב"פ כאן, וז"ל בפעם השני שאג ישאג, ואמר אריה שאג כו', דהוא אותיות יראה, רי"ו אתון כליל בגבורה בחושבנא. ואמר (זהר סס) לחזור ושקן, שהן חו"ג כמ"ס ב' שלח (קע ע"ב), דהוא כולל חו"ג כנ"ל. וכמ"ס בהיכלות (מא ע"ב) 178 דביה ב' רוחין כו', ואמר חד לסטר כו' הכל בנהורא דשמא, אלף בסטר מזרח נהיר בעליית השמש, ובמערב דשקיעתו. ואף שלכאורה שניהן שוות, אינו כן, דבעלייתו יקיש בגבור כו' (תהלים יט ו), וז"ל (זהר בהעלותך) נהיר בחדו, ובדרוס הוא תוקפא דשמא, ובכפון הוא כבמקום האל, שכל היום האל לכפון והכל בנהורא. ואמר ואזלין כחדא, שאין בין מקום השמש למקום האל הפרש כלל. חושבן דאזלין עמיה כו' הוא ידוע. ואמר בר כל כו' הוא הגסים והטף, והכל ממנו דאינון דדור הראשון, רישין לכל דרין אחרנין, ראתה כו' 179. ואמר (סס) ע"ב) כגוונא דנטייל ימינא כו', דאינון י"ב הוי"ת, ואינון נ' שערי בינה, ואינון ע"ב, במשה ואהרן, כהנים ולוים, והוא סוד אבני מלואים ואפוד, נ' וע"ב, י"ב אבנים. וב' וב', הן דשוהס, שהן ללוי במנשה 180, והן ב' ללוי כהן ולוי, והוא סם המפורש בס"ד 181, והוא ב"ג וי"ד, י"ג בדכורא וי"ד בנזק, והמן כזרע ג"ד (שמות טז כ) 182, זרע יו"ד גי"ד, וכן מרכבות שלהן ג"ד, כמ"ס ב"ח שיה"ס 183, וכן במשכן י"ג דברים במשכן, וי"ד באהרן שושבנא דמטרוניתא (%). ואמר סם (קנד ע"ב) דגלל תליתאה כו' ואלמלא דמסטר דאר"י נפיק כו' 184, ואינון רוח גדולה בסטר דנשר כמ"ס רוחא דרוחא פנימאה כו' 185, ואח"כ רעש כד געי האריה כו' 186, ואח"כ אש כו', ואח"כ קול דממה דקה כו' כמ"ס (דף קנה ע"א) באחר דא שריא קול דממה דקה הכא מלה בחשאי כו' 187, דג' הנ"ל הוא קול, דכליל אמ"ס 188, וכאן מלה בלי קול 189, קול באשה כו' 190 (ברכות כד ע"א), בשכמל"ו 191, תפלה בלחש 192:

177 ז"ל: ושעשע יונק על חר פתן ועל מאורת צפעוני גמול ידו הדה. עי' ע"ב, שה'שעשוע' הוא שהק"נ נהורין של ז"א נהפכים לש"ע, וזהו 'שעשוע', דהיינו ש"ע של הא"א, ועוד ש"ע של ז"א.

עי' ביאור רבינו על ספד"צ יב ע"ד: וז"ס (ישעיה יא ח) ושעשע יונק כו' לשון שעשוע, השחוק והשעשוע שיהיה אז כנ"ל, בסוד (תהלים קד כו) לויתן זה יצרת לשחק, ויונק נקרא ז"א, כי הוא נקרא זעיר ביניקה, אבל בסוד גדלות אין נק' ז"א, על חור פתן, שהוא סוד התנין בסוד נקב בראשיהון, כמ"ס לקמן [עי' ב"ע כד ע"ב, שזהו נטילת הדעת הנזכרת לקמן דף לב ע"ב]. 178 עי' מלואים אות (כו).

179 עי' מכילתא בשלח (שירה פרשה ג): זה אלי, ר' אליעזר אומר מנין אתה אומר שראתה שפחה על הים מה שלא ראו ישעיה ויחזקאל שנ' וביד הנביאים אדמה (הושע יב יא) וכתוב נפתחו השמים ואראה מראות אלהים (יחזקאל א א). משל למלך בשר ודם שנכנס למדינה ועליו צפירה מקיפתו וגבורים מימינו ומשמאלו וחיילות מלפניו ומלאחריו והיו הכל שואלין אי זהו המלך מפני שהוא בשר ודם כמותם אבל כשנגלה הקדוש ברוך הוא על הים לא הוצרך אחד מהם לשאול אי זהו המלך אלא כיון שראוהו הכירוהו פתחו כולן פיהן ואמרו זה אלי ואנוהו וגו'. היתה הלידה שהוא קריעת ים סוף באור החסד עלאה דעתיקא קדישא, שהיה נמשך ומתגלה בהמלכות ובכל ישראל כולם, ולכן היה אז השגתם גדולה מאד, כי ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל (דע"ה ח"ב כד ע"ד).

180 במשה (לש"ו).

181 ##*

182 עי' מלואים אות (כז).

183 עי' מלואים אות (כח).

184 עי' מלואים אות (כט).

185 עי' מלואים אות (ל).

186 עי' מלואים אות (כד).

187 עי' מלואים אות (לא).

188 עי' לעיל ג ע"ד. ועי' דברי רבינו תיקו"ז קכב ע"א: למה נאלמתי מ"ה כו' - ר"ל, דאלהים הוא מלא י"ה, והוא יה"ו, והיא מליאה מהם, אותיות מליאה. ועתה דום י"ה, דומיה, וכד אסתלק י"ה, נשאר אלם. והחשיתי מטוב (תהלים לט ג) הוא ו', שית זמנין טוב דמעשה בראשית (לעיל קד ע"א, תז"ח מב ע"א), והן דפיקין דאמ"ש כנ"ל. והיא נשארית בלא קול, דקול הוא רוח הקודש, שכלול ממים ואש כנ"ל.

תיקוני זהר חדש עם ביאור הגר"א

"ויט משה את ידו על הים וישם את הים לחרבה" (שמות יד כא) בתוקפא דגבריאלי שליחא דגבורה דממנא על חורבה¹⁸⁹ ובג"ד איתמר ביה וישם את הים לחרבה:	"ויט משה את ידו על הים וישם את הים לחרבה", בכח של גבריאלי, שליח הגבורה, שממונה על חרבה. ולכן נאמר בו "וישם את הים לחרבה".
--	--

דגבריאלי - גימ' לחרבה עם הכולל, אשא, והוא א' דגבריאלי:

בתוקפא דגבריאלי כו'. לכן נאמר בו את ידו, ונאמר ברוח קדים עזה: *דממנא על חרבה. כצ"ל, ר"ל יבשה מסט' דאש ליבש:

מסמרא דאוריאלי שליחא דעמודא דאמצעיתא אפריש בין מיא ואשא הה"ד (שם כ) ויבא בין מחנה מצרים דאיהי אשא נוכראה ובין מחנה ישראל דאיהי מיא:	מהצד של אוריאלי שליח העמוד האמצעי, הפריד בין מים ואש, זהו שנאמר "ויבא בין מחנה מצרים", שהיא אש נכריה, "ובין מחנה ישראל", שהיא מים.
--	---

דאיהי אשא כו' - שהס"א משמאל וישראל מימין, כידוע (זהר ח"א רא ע"א):

ויהי הענן מימינא והחשך דרשיעא משמאלא דאזל לקטרגא לסמרא דשמאלא דגבורה ולא קרב זה אל זה כל הלילה וכמה דאתפריש בין שמאלא דסמרא אחרא לימינא דקודשא דלא אתקריב לגבה הכי מיוחד בין ימינא ושמאלא דקודשא דביה שמהן וספירן ואתון והוויין משולשין ובג"ד וה"ו וכו' משולש בתלת אתון בגין דישראל שלישי לכהן ולוי אבל שמהן מרובעין ואתון (ד ע"ב) דתיבה ארבע אינון משכינתא:	"ויהי הענן", מימין, "והחשך", של הרשעים משמאל, שהלך לקטרג לצד השמאל של גבורה. "ולא קרב זה אל זה כל הלילה", וכמו שהפריד בין השמאל של הצד האחר לימין של הקודש, שלא התקרב אליה, כך מיוחד בין הימין והשמאל של הקדש, שבו השמות והספירות והאותיות. וההויות משלשות, ומשום זה, וה"ו וכו', משולש בשלש אותיות, משום שישראל שלישי לכהן וללוי, אבל שמות מרובעים, ואותיות של תיבה, ארבע הם מהשכינה.
---	--

דביה שמהן - כמו שמפרש והולך וה"ו כו': וספירן - כמו שמפרש והולך, וט"ס אינון משולשין בעד"א כו': ואתון - ר"ל כל תיבה של שלש אותיות הוא בת"ת: והוויין - ר"ל יה"ו, שבהון חתים שית סטריין, כמ"ש בהקדמת תיקון¹⁹⁰ (טז ע"ב) ובס"י (פ"א מ"ג): ובג"ד וה"ו כו' - שכולל בעד"א כנ"ל:

ותשע ספירות אינון משולשין בעמודא דאמצעיתא כנוונא דא חכמ"ה חס"ד נצ"ח כת"ר תפארת יסוד בינה גבורה הו"ד ומלכות עשירי לון ורביעי לון¹⁹¹ מסמרא דאימא עילאה איהי תמינאה¹⁹² ותלת ספירן אלין לבושייהו חשך ענן וערפל חשך לשמאלא ענן לימינא וערפל באמצעיתא תחות שמים	ותשע ספירות הן משולשים בעמוד האמצעי כדוגמא זה: חכמה חסד נצח כתר תפארת יסוד בינה גבורה הוד, ומלכות היא עשירית להם, ורביעית להם. מצד האם העליונה, היא שמינית. ושלש הספירות הללו, לבושם חשך ענן וערפל. החשך לשמאל, הענן לימין והערפל באמצע תחת השמים, שהוא העמוד האמצעי,
--	--

¹⁸⁹ ועי' תיקון¹⁹⁰ ג ע"ב שדיבור הוא בבחינת מלכות וקול הוא בבחינת ו"ק. לאפוקי ק"ש שצריך להיות בקול רם, וכן הוא לעניין חזרת הש"ץ. ועי' תיקון¹⁹¹ ד ע"א: בצלותא דביה כלילן ח"י ברכאן וביה מתייחדין תרין שמהן כחדא אינון יאהדונה"י וחבורא דתרין שמהן צריכין בחשא.

¹⁹⁰ ערוה. עי' דברי רבינו בתיקון¹⁹² קכ ע"ד: בת קול דכלילא מכולא, קול דממה דקה (מלכים א' יט ב), דקול באשה ערוה (ברכות כד ע"א), ולכן צלותא בחשאי, וכן ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בחשאי. משא"כ שמע ישראל (דברים ו ד) דהוא בקלא, דהוא ו' תיבין, ז' קלין באימא. ועי' תיקון¹⁹³ קכב ע"א: קול דממה דקה (מלכים א' יט יב) זעירא קלא נמוכא בחשאי דהא קול באשה ערוה וכד ייתי משיחא נחית רוחא דקודשא עליה ומיד איהי אמרה קול דודי דופק (שיה"ש ה ב).

¹⁹¹ זהר ח"א רט ע"א.

¹⁹² עי' זהר ח"ג רכח ע"א.

¹⁹³ עי' תיקון¹⁹⁴ ה ע"א: רביעאה לכל תלת ושביעאה לשית.

זהו שנאמר @ "ויט שמים וירד וערפל תחת רגליו".	דאיהו עמודא דאמצעייתא הה"ד (תהלים יח י) ויט שמים וירד וערפל תחת רגליו:
--	--

ותשע כו' - בא לפרש ספירן משולשין דלעיל: **ומלכות עשירי כו' -** ר"ל לכל הספירות, ורביעית קו מג' קוין הנ"ל, ולכך בה ד' אותיות הויה, וי' אתון דשמא מפרש: **מסטר דאימא כו' -** ר"ל ולכך בה ח' אתון של הוי"ה אדנ"י, כמ"ש לעיל (ב ע"ב) **אימא עילאה כו' אתפשטותה בשבע כו'.** והן ב' מרכבות, א' של הוי"ה וא' של אדנ"י, ולכך בשבת רה"י, גבהו עשר ורחבו ד', כמ"ש בהקדמת תיקון¹⁹⁴ (יג ע"ב), ותחום ח' אלפים פרסה, נגד ח' אותיות: **ותלת ספירן כו' -** מפרש מ"ש לעיל, **הענן מימינא והחשך משמאלא: ענן לימינא -** כמ"ש לעיל (ס) דסליק ע"ב: **חשך לשמאלא -** מפרש לקמן בסמוך: **וערפל כו' -** מפרש והולך וז"ש הה"ד **כו':**

ורביעי לון מסטר דאימא עילאה ותלת כו' - כנ"ל, ור"ל דעסירית היא מסטר דלכא ורביעית מסטר דאימא כנ"ל (עמוד א) **בי"ד אתון ע"ס¹⁹⁴ כו' (ב ע"ג)** ובחכמה איהו פולטנו אלכל מתמן ולתתא כו':

בענן דפיק קלא דאתמר ביה (שם כט ג) קול ה' על המים וכמה קלין מתפוצצין מניה דאיתמר בהון (שם צג ד) מקולות מים רבים מסטר דגבורה דתמן חשך דביה יצחק (בראשית כו א) ותכהין עיניו מראות נפיק קלא דאיתמר ביה קול ה' הוצב להבות אש ומסטר דערפל נפיק קלא דאיתמר ביה קול ה' בהדר הידוע לישראל סבא הה"ד (ויקרא יט לא) והדרת פני זקן:	בענן, שדופק קול, שנאמר בו "קול ה' על המים", וכמה קולות מתפוצצים ממנו, שנאמר בהם "מקולות מים רבים", מצד הגבורה, ששם חשך, שבו יצחק "ותכהין עיניו מראות". יוצא קול שנאמר בו "קול ה' חצב להבות אש". ומצד הערפל יוצא הקול שנאמר בו "קול ה' בהדר", הידוע לישראל זקן, זהו שנאמר @ "והדרת פני זקן".
--	---

בענן דפיק קלא - שנאמר קול דודי דופק. (ש"ה ש ה ב), והוא ו"ק, לכך מפרש שית קלין, ודפיקו דיליה מצד המטר¹⁹⁵, שנא' קווצותי רסיסי לילה (שם טו), וז"ש **בענן כו',** וכן חשך וערפל, כמ"ש (תהלים יח יב) חשכת מים כו', והדפיקו הוא מסט' דתלת אבהן, ג' אותיות יה"ו, שהן עולין ט"ל, וז"ש שראשי נמלא טל (ש"ה ש ה ב) כמ"ש בהקדמה שנייה של תיקון¹⁹⁴ (יט ע"ב) וז"ש **בענן כו' תלת קלין אחריני כו' דאינון כו': על המים -** והוא בענן כמ"ש (תהלים כט ג) הרעים ה' כו': **וכמה קלין כו' -** ר"ל לכך נאמר (שם) הרעים ה' על מים רבים: **דתמן חשך דביה וכו' -** כאן מביא ראיה דחשך לשמאלא: **להבות אש -** דהוא גבורה [ואח"כ הגיה גוף הספר ונ"ב שצ"ל קול ה' בכח כ"מ בהעמקה אחת - גליון]. **בהדר הידוע -** ר"ל שב' בסגול, הוא ב' הידוע: **לישראל סבא -** יעקב כמ"ש (בראשית מד כ) **אב זקן:**

תלת קלין אחריני מנצח הוד יסוד דאינון לקביל תלת אבהן קלא שביעאה מאימא עילאה נפקא ולקביל תלת אבהן אינון זית לימינא נר לשמאלא עמודא דאמצעייתא פתילה דאתאחיד (ד ע"ג) בתרווייהו דאיהי (בראשית א יא) עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ דא מאנא דשרגא ¹⁹⁶ ונר דשבת מסטר דגבורה אתוקדא ואיתנהרת ¹⁹⁷ למאן דקריב אשא נוכראה לגבה דבגינה מני (שמות לה ג) לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת ושכינתא אופי הכי אתקריאת נר	שלשה קולות אחרים מנצח הוד יסוד, שהם כנגד שלשת האבות. הקול השביעי יוצא מן האם העליונה, וכנגד שלשת האבות הם: הזית לימין, נר לשמאל, העמוד האמצעי פתילה, שאחזה בשניהם, שהיא "עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ" זה הכלי של הנר. ונר של שבת מצד הגבורה בוערת ומוארת, למי שמקריב אש זרה אליה, שבגללו צוה "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" וכן השכינה נקראת נר מצד השמאל, ונקראת אור מצד הימין, ששם "זית זך וכו' להעלות נר
---	--

¹⁹⁴ אולי ב' אתון י"ד ה"א וא"ו ה"א דאשפוטותיה בעשר ספירן (ב ע"ב) *##
¹⁹⁵ ע"י דברי רבינו תיקון¹⁹⁴ צח ע"ד: (יג ע"א יט ע"א) **דאשקי לאילנא בהווא נביעו כו' וא"א** נותנין כל א' ה' דברים, שהן ב' אחסנתין¹⁹⁵, והוא נותן עשר ב' עיטרין, והן עשר¹⁹⁵ דשמא מפרש. והוא מלגאו ברוח דבה¹⁹⁵, דהוא שמא מפרש, וז"ש (נדה שם) דעה בינה השכל קלסתר כו', והן עשר נקודין כידוע. וע"ק לא נחית עד דהוא עם נוק', והכל בשבילה. וז"ש **לעבוד את האדמה**, וכל זרעין ואיבין, הכל בשבילה. וכמו שהוא בזיווג זכר ונקבה, וכן המטר חבור שמים וארץ: ועיי"ש צט ע"א: אדם שזורע והמטר משקה, והארץ מוציאה הלחם

מסמרא דשמאלא ואתקריאת אור מסמרא דימינא דתמן (שמות כו ב) זית זך להעלות נר תמיד ואיהי שמן למאור דאיהי (משלי ו כג) כי נר מצוה ותורה אור ואיהי פתילה מסמרא דעמודא דאמצעיתא דאחיד בתרווייהו ובגוונא דא זרע דבר נש לקביל משחא וברית מילה לקביל פתילה ¹⁹⁶ (משלי כ כז) נר ה' נשמת אדם לקביל נר דשרגא:	תמיד, והוא "שמן למאור", שהיא "כי נר מצוה ותורה אור". והיא פתילה מצד העמוד האמצעי שאוחז בשניהם, וכדוגמא זה, זרע של אדם כנגד שמן, וברית מילה כנגד פתילה, "נר ה' נשמת אדם" כנגד נר של מנורה.
--	---

מאימא עילאה - דכלילת אותם כמ"ש לקמן: **ולקבל תלת אבהן אינון כו'** - הולך ומפרש דאש לשמאלא ועד"א מייחד בין ימינא לשמאלא, וז"ש **פתילה כו' זית לימינא**, {ד ע"ב} דשמן הוא בחכמה כידוע (זהר ח"ג סא ע"א): **דאיהי כו'** - קאי על כל הדברים של הנר: **עץ פרי** - לימינא, זית כנ"ל: **עשה פרי למינו** - לשמאלא, שבינה עשה פרי: **אשר זרעו בו** - עד"א פתילה, שהוא מזרעים כידוע (*##): **על הארץ** - הוא מלכות והוא כלי שמקבלת הכל, כל ג' דברים הנ"ל, וז"ש **מאנא דשרגא**, וכאן כל ד' אותיות הוי"ה: **מסט' - כצ"ל מסט' דגבורה** איתנהרת ואתוקדת למאן כו': **דתמן זית כו' - ר"ל וכתוב שמן למאור**. וז"ש **ואיהי שמן למאור: דאיהי כי כו' - דמצוה** הוא משמאל ותורה מימין כידוע (זהר ח"ג רעח ע"ב¹⁹⁶), ואיהי מאנא מצד עצמה: **וכגוונא דא זרע כו' - ואשה** היא המאנא:

נר לשמאלא עד"א פתילה דאחיד תרווייהו ונר דשבת כו' וברית מילה לקבל פתילה דאיהו עץ פרי כו' דא מאנא דשרגא נר ה' נשמת כו' - כנ"ל, ור"ל האשה היא על הארץ, והוא אמ"ר צפ' תרומה (קס"א ע"א)¹⁹⁷, אור בנשמה, ומים משחא הזרע, ורקיע פתילה דאחיד בתרווייהו, והוא כשנקלטין ב' מ"ד ומ"נ לאחד. ואמר ואתקרי אור מסט' כו' כמ"ש (משלי ו כג) כי נר כו' ותורה כו', והוא במקום השמן, כמו שמפרש והולך דימינא שמן זית זך כו', וכנ"ל נר מסמרא דשמאלא, להעלות נר תמיד דאתקרי אור, מסמרא דימינא, שמן זית זך שמן למאור, ור"ל דכתיב להעלות, והוא מסמרא דגבורה כל עלייה¹⁹⁸, והקצ"ה נחית מסט' משחא¹⁹⁹, דהוא מים, ורוח פתילה אחיד בתרווייהו, ור"ל דשמן מסט' דימינא ולכן הוא זך, וכתוב שמן למאור:

חיוז תמינאה אימא עלאה איתקריאת בן מראה הנוגה סביב (יחזקאל א ד) מט"ה האלהים (שמות ד כ) הנוגה מסמרא דימינא מטה כלפי חסד לרחם על מארי תיובתא דביה אתמר כי ימינך פשוטה לקבל שבים מסמרא דשמאלא מטה האלהים למהאחא ביה לרשיעיא הה"ד (שמות יז ה) ומטך אשר הכית בו את היאור קח בידך והלכת:	המראה השמיני, האם העליונה, נקראת כן "מראה הנוגה סביב", "מט"ה האלהים". הנוגה מצד הימין, מטה כלפי חסד, לרחם על בעלי התשובה, שבו נאמר "כי ימינך פשוטה לקבל שבים". מצד השמאל "מטה האלהים", להכות בו את הרשעים, זהו שנאמר @ "ומטך אשר הכית בו את היאור קח בידך והלכת".
---	---

מטה האלהים הנוגה - הוא אינו פסוק בשום מקום, וע' תוס' דעירובין (דף סה ד"ה בצר אל כו')²⁰⁰. ומביא מפסוק זה ראייה שנוגה הוא מטה, ובינה נקראת מטה כמו שמפרש והולך: **מסט'**

¹⁹⁶ שם איתא שתורה היא רוח ומצות היא נפש.

¹⁹⁷ עי' מלואים אות (לב).

¹⁹⁸ היינו שם מ"ב, שעה"כ טו ע"א: אין שום עליה בעולמות אלא ע"י שם בן מ"ב, ושם זה של מ"ב הוא אשר מעלה כל העליות שיש בכל העולמות, משום דאיהו סליק ולא נחית כנז' פ' תרומה (קלב ע"ב) [עי' מילואים הערה (לג)]. ועי' שער המצות מ ע"א, שכוונתו באומרו שם בן מ"ב אותיות הוא למ"ב האותיות של שם פשוט ומילוי ומילוי דמילוי. ועי' ביאורים ח"א עא ע"ג שמביא מקור לזה מדברי התיקון² סח ע"א: כד אית בישראל משכילים בחכמה דאיהי 'י מחשבה עלאה ידעין לזרקא לה להאי אבנא דאיהי בת יחידה לההוא אתר דאתגזרת בגין דברתא באבא אתעבדת.

¹⁹⁹ עי' זהר ח"ג קלב ע"ב, משחא נחית על דיקנא.

²⁰⁰ ז"ל: פירש בקונטרס בדקתי אחר מקרא זה ואינו בכל הנאמרים ושמה בספר בן סירא הוא ומצינו בכמה מקומות שמביא הש"ס מקראות הנאמרים בספר בן סירא כדאשכחן בהחובל (ב"ק

כו' - דמ"ט פנים אינון ב' פעמים²⁰¹ דשחרית ודערבית, כמ"ש בהקדמת תיקון"ז (%) ובשביל זה נקראת מטה, כמו שמפרש והולך, לכך היא מטה בשני סטריין: **על מארי תיובתא** - דתשובה היא בבינה (%) : **כי ימינך - ימין הבינה: מטה האלהים** - ר"ל דין, שממנה מתעריין, לפיכך נקראת אלהים, וכתיב מטה האלהים, בה' שהיא, ה' עילאה:

ושבע שבתות לכל חד שבע יומין סלקין מ"ט והאי איהו (ויקרא כה ח) וספרת לך שבע שבתות שנים אינון מ"ט שנים ומ"ט יומין שבע שבתות לקבל שבע שמהן אליו דאינון אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג חק"ב מנ"ע יג"ל פז"ק שקוצי"ת. הם שבעה שמות ולכל אחת שש אותיות, כנגד ששת ימי השבוע, לכל שבת ושבת. ואלו הם שנאמר "שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד", וכלם ארבעים ותשע. שבע שבתות וארבעים ושנים ימים של חול ושבע שבתות, שבע ספירות, לכל אחת שש דרגות ועולים [ל]ארבעים ותשעה פנים טהור של התורה. האם העליונה, חמשים יום של ספירת העומר, ה' העליונה מן מט"ה.	ושבע שבתות לכל חד שבע יומין סלקין מ"ט והאי איהו (ויקרא כה ח) וספרת לך שבע שבתות שנים אינון מ"ט שנים ומ"ט יומין שבע שבתות לקבל שבע שמהן אליו דאינון אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג חק"ב מנ"ע יג"ל פז"ק שקוצי"ת. הם שבעה שמות ולכל אחת שש אותיות, כנגד ששת ימי השבוע, לכל שבת ושבת. ואלו הם שנאמר "שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד", וכלם ארבעים ותשע. שבע שבתות וארבעים ושנים ימים של חול ושבע שבתות, שבע ספירות, לכל אחת שש דרגות ועולים [ל]ארבעים ותשעה פנים טהור של התורה. האם העליונה, חמשים יום של ספירת העומר, ה' העליונה מן מט"ה.
--	--

ושבע כו' - מפ' למה נקראת מטה, ור"ל שז' ספירות התחתונות, כל א' כלול מז', ומלכות של כל א' הוא כלול מכל הששה של כל א', דלכך שית אתון הן, כו' ספירות של כל א', וכללות השמות הן במלכות של כל א'. והכל מסט' דאימא עילאה, וז"ש ואלין אינון דאיתמר שרפים כו', ששרפים הוא בבינה כמו שמפרש והולך, והיא כוללת אותם. ומצד עצמה היא יום החמשים, וזהו נ' שצרים שלה: ה' עילאה - ר"ל דה' כלול מי' כמ"ש בתיקון"ז (%), והוא שער החמשים, שכולל כל הנ' שצרים, כידוע:

ללאחד וכולהו מ"ט וארבעין ותריין יומין כו' לכל חד שבע דרגין כו' - כל"ל:

ותלת דרגין אינון עלאין (ד ע"ד) שרפים וחיות ואופני קדש שרפים בהון פרחת אימא עילאה דאיהי נשמת כל חי ומינה נשמת חיים דבר נש דאתמר בה (בראשית ב ז) ויפח באפיו נשמת חיים ובשרפים דאיתמשכן מאלין איהי פרחת בכל ליליא לגבי אימא עילאה ובכל שעתא דחזרת בתשובה דבגינה אתמר (שם א ב) ויברא אלהים את האדם בצלמו האד"ם הושבניה ²⁰² חמשיין:	ושלש דרגות הן עליונות, שרפים וחיות ואופני הקודש. השרפים בהם פורחת האם העליונה, שהיא נשמת כל חי, וממנה נשמת החיים של האדם, שנאמר בו "ויפח באפיו נשמת חיים". ובשרפים שנמשכים מאלו, היא פורחת בכל לילה לאם העליונה, ובכל שעה שחוזרת בתשובה, שבשבילה נאמר "ויברא אלהים את האדם בצלמו", האד"ם חשבונו חמשים.
---	--

ותלת דרגין כו' - מפרש מה שאמר לעיל דשרפים באימא עילאה: כל חי - כל גימ' חמשים, והיא נקראת חיים, כמ"ש ומינה נשמת כו', דחיים גימ' אהי"ה הוי"ה אהי"ה, והוא בכח"ב ונכללת בבינה, כמ"ש (שמות ג יד) אהי"ה אשר אהי"ה. אהי"ה בכתר אשר בחכמה²⁰², ושם הוי"ה כידוע אהי"ה בבינה²⁰³: **ובכל שעתא כו' - ר"ל שמגיע למדרגתה:**

צב: כל עוף למינהו ישכון ובן אדם לדומה לו וכן סלסלה ותרוממך ובנדיבים תושיבך ואמרינן בירושלמי דברכות שהוא נאמר בספר בן סירא וכו' ובכמה מקומות רגיל הש"ס לקצר המקרא וכו'.

²⁰¹ קריאת שמע.

²⁰² עי' מלואים אות (לד).

²⁰³ עי' מלואים אות (לה).

*אינון שרפים כו' שרפים אינון מאימא עילאה ליהי כו' האדם חושבנא חמשין – וז"ס מ"ה ומ"204, חכמה תתאה לתנטייל מחכמה עילאה מ"ה205, והוא סוד י"ט בחו"ב כמ"ש בשי"ש (נ ע"ב)206, והן בכללות ה' דבינה, כידוע י"ס מ"ה207, דהא ד' הוא רק בנקודה האמצעית, מעיין דבה, הוא י"ס מ"י, וזהו מה' לאחרונה, שבה לית לה מגרמה כלום, ומה' תוספת האדם מסטרא דלכורא:

רוח הקודש, שנאמר בה "ורוח אלהים מרחפת על פני המים", שאותם בני תורה, המים של התורה, נטלה מהעמוד האמצעי, זו עולה בכל לילה בארבע חיות, שלכל אחת ארבע כנפים, ובהם פורחים למעלה לעמוד האמצעי, שכולל יאהדונה"י, יהו"ה מימין אדני משמאל. הנפש באה מצד האופנים, שנאמר עליהם "ומראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש". נאמר כאן תרשיש ונאמר בשיר השירים "ידיו גלילי זהב ממלאים בתרשיש".	רוחא דקודשא דאתמר בה ורוח אלהים מרחפת על פני המים (בראשית א ב)208 דאינון בני תורה מים דאורייתא איתנטיילת מעמודא דאמצעייתא האי סליקת בכל לילה בד' חיון [עג ע"ד] דלכל חד ד' גרפין ובהון פרחין לעילא לגבי עמודא דאמצעייתא דאיהו כליל יאהדונה"י יהו"ה מימינא אדני משמאל נפשא אתיא מסטרא דאופנים דאתמר עליהו (יהוקאל א טו) מראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש אתמר הכא תרשיש209 ואתמר בשיר השירים (שיר"ש ה יד) ידיו גלילי זהב ממלאים בתרשיש:
--	--

דאיהו כליל כו' – ר"ל וכנגד זה ד' חיון הוי"ה ולכל א' ד' גרפין אדני: יהו"ה מימינא כו' – בחסד וגבורה. ועד"א כולל שניהם כמ"ש בתיקון210 (%): ואיתמר בש"ה ידיו גלילי – כמ"ש (תהלים קיט עג) ידיך עשוני, שהן עשו את הגוף: ממולאים בתרשיש – ר"ל בנפש, שבא מאופנים, מסטרא דמלכות, ומביא ראייה שתרשיש הוא הנפש מהם:

הכא כתרשיש כו' – ר"ל כתרשיש ד'211, דאינון דזוגמתן, וכמ"ס ביהילות ביהילות הראשון (בראשית מא ע"ב) אופנים דאינון תרשישים דעינייהו כעינא לחיות כו', וכל ענינים הוא דוגמת החיות כמ"ס ל' (עמוד א') לעיל ב ע"ג. וע"ד:

ואע"ג דהא אוקימנא לעיל שרפים וחיות ואופנים בכל אתר דמתחדש ביה רזין צריך לאחזרא לון שרפים לקבילי212 גרפין דכרובים וחיות לקביל גופא דכרובים אופנין לקביל רגלין דכרובים דאינון עגולין משגלו ישראל הוו מתמעטין גרפין דחיוני213 וכרוב חד דאיהו עמודא דאמצעייתא אסתלק לגבי ההוא מכוסה דאתמר בה (תהלים יח יא) וירכב על כרוב ויעף אישתאר כרוב תניינא דאיהי שכינתא בגלותא:	ואף על גב, שהרי בארנו למעלה, שרפים וחיות ואופנים בכל מקום שמתחדשים בו סודות, צריך להחזיר אותם השרפים, כנגד כנפי הכרובים והחיות, כנגד גוף הכרובים האופנים, כנגד רגלי הכרובים, שהם עגולים. מאז שגלו ישראל, היו מתמעטים כנפי החיות, וכרוב אחד, שהוא העמוד האמצעי, התעלה לאותו המכוסה, שנאמר בו "וירכב על כרוב ויעף", נשאר כרוב שני, שהיא השכינה בגלות.
---	---

ואע"ג דהא אוקימנא כו' – לעיל עמוד א' (%): לקבל גרפין – דאמר לעיל, שהן ב' דרועין, חו"ג, ובהן שית פרקין, נגד ו' כנפים של השרפים: דכרובים – ר"ל זו"נ כנ"ל (%): לקבל גופא – ר"ל עם השוקיים, עד הרגל, שבשוקיים ד' פרקין ובגופא ב' פרקין. גוף וברית כמ"ש בהקדמת תיקון214 (%): וז"ש לקמן דברגלוהי מטלל חיות כו': אופנין לקבל דגלין – הן כף הרגל, ב' פרקין.

204 עי' זהר ח"א א ע"ב הוב"ד במלואים אות (א).
 205 עי' דברי רבינו בתיקון215 ה ע"א ד"ה חכמה עילאה – ר"ל, דהיא אתנטיילת מחכמה, כמ"ש (משלי ג ט) בחכמה יסד ארץ, וחכמה נקראת, דביה אותיות כ"ח מ"ה, כ"ח הוא כ"ח אתון דמילוי המילוי דשם מ"ה, והשם בעצמו הוא מ"ה גימ' אדם:
 206 הוב"ד במלואים אות (לו).
 207 עי' מלואים אות (לז).
 208 עי' זהר ח"א טז ע"א שרוח אלהים היא מבינה.
 209 @הוספתי ניקוד.##

וכן האופנים, כל א' אופן בתוך אופן, שנים, כמ"ש בתיקו"ז (תקון ה' %) שבא אופן בתוך אופן:
דאינון עגולין - כמ"ש (יחזקאל א ד) ככף רגל עגל, ותרגום יונתן, סגלגלין²¹⁰: **הו מתמעטין כו' -**
 ר"ל שהקשו בגמ' (%) כתיב שש כנפים, וכתיב ארבע כו'. וז"ש **וכרוב חד כו'**, שבו ב' פרקין כנ"ל
 (%) אשתארו ד' פרקין:

שרפים לקבל גדפי דכרובים כו' - ר"ל הכרובים שעל גבי הארון, הן כוללים השרפים וחיות ואופנים,
 ולכן הן מרכבה לשכינה, דאיהי מתפשטת בג' עלמין, והכרובים הן דו"ג, מט"ט וסנדל, והן מתפשטין בג'
 עלמין, ראשם דכריאה שרפים, וגופם דליירה, ורגלם דעשיה (%) , שע"ז אמרו (חגיגה יב ע"א) אלה"ר מסוף
 העולם כו', וזהו מסוף, סוף לגבי דלעילא, ולכן נקרא היצירה ע"ש מט"ט, כי שם הגוף העיקרי והגדול הוא
 האדם, ונשמה היא דחיי העליונה, וכמ"ש דמ"א (תקו"ז קו ע"א ד"ה דראשית, דף קיד ע"ב ד"ה הוא כליל%) דארוכה. והנה
 האנפין מכוסין בגדפין, כמ"ש (שמות כה כ) פורשי כנפים למעלה, וז"ש **שרפים בגדפין כו'**, והנה פעולת הגדפין
 לעופף למעלה ממקום שרייתו, והוא דכריאה. (ה ע"א) וכן הרוח להאטרר דכרוב החיים עם נשמתו, ולכן כל
 העופפים דשרפים, ויעף אלי אחד מן השרפים (ישעיה ו א), דאינון גדפין, וכן דכרובים יעופף (ס) כתיב אלל
 השרפים, ומ"מ כל א' כולל משלשתן. הגוף דאלי שכולל הכל כנ"ל, ובגדפין כלולין ג"כ הכל, גדפין לקבל
 אופנים, ואנפין דקם לקבל חיות, ועיינו דכאנפין לקבל השרפים, ג"פ ע"ב, רי"ו, דאינון כלל ופרט וכלל²¹¹,
 מתחל לעילא כנ"ל. ואינון לקבל תפלת הלשח וקול ועניות אמון²¹². רוכב ע"ב ק"ל²¹³. וכן הוא דאופנים, שזה
 הענין של ע"ס שהעולם נברא בג', א"ב²¹⁴, וכל א' כולל מג', לפי שהוא ג' מתחל לעילא, וג' זא"ז²¹⁵, חד"ר,
 והכל אמ"ש²¹⁶, כנ"ל (ג ע"ד) ואינון ימא כו' ואינון כו'. ואמר דאינון עגולין, ר"ל האופנים. ובגלגלין כתיב (יחזקאל
 א ז') כרגל עגל, ומתרגמין סגלגלין²¹⁸. אבל דאמת לא האופנים אלא הגלגלים, והוא כלילת האופנים בג'
 האופנים והגלגלים והסמכין, וכמו שהחיות הם מ"ח, כמ"ש דפ' דהעלותך (דף קנד ע"א)²¹⁹ וכנ"ל, והם ע"ב, כן
 הוא האופנים בגלגלים ט"ז, ומ"ח סמכין, והכלותא כולל כולם, בג' פעמין ע"ב כנ"ל, רוכב ע"ב ק"ל, וכמ"ש
 לקמן. וז"ש למטה דביה מתכנסין שרפים וחיות ואופנים כו': משגלו ישראל הו מתמעטין וכרוב חד כו'.
 כל"ל, ר"ל דענין כמ"ס, ור"ל דכדיל לפרש דתפלה מחברם:

זכאה איהו מאן דמחבר לון בשפויי שלים בח"י עלמין דאיהו לשון למודים (ישעיה נ ד) כליל ח"י ברכאן דצלותא דביה מתכנסין שרפים וחיות ואופנים כוליהו גרפייהו פתיחן לקבל וקלא דיליה אשתמע מגו עמודא דאמצעייתא ושמעין לגבייהו הה"ד (יחזקאל א כד) ואשמע את	אשרי מי שמחבר אותם בשפתיים [ב]שלמות, בח"י העולמים, שהוא לשון למודים, כולל שמונה עשרה ברכות התפלה, שבו מתכנסים שרפים וחיות ואופנים, כולם כנפיהם פתוחים כנגדו וקולו נשמע מתוך העמוד האמצעי, ושומעים להם, זהו שנאמר "ואשמע את קול כנפיהם".
---	---

²¹⁰ לשון עיגולין @.

²¹¹ עי' לעיל ג ע"ד.

²¹² עי' לעיל הערה 190, ועי' מלואים אות (לח).

²¹³ עי' מלואים אות (מט), ועי' מלואים אות (לט).

²¹⁴ עי' נדה לא ע"א: תנו רבנן, שלשה שותפין יש באדם הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו אביו מזריע
 הלוהן שממנו עצמות וגידים וצפרנים ומוח שבראשו ולובן שבעין אמו מזרעת אודם שממנו עור
 ושרר ושערות ושחור שבעין והקדוש ברוך הוא נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראיית העין
 ושמיעת האוזן ודבור פה והלוח רגלים ובינה והשכל, ע"כ.

²¹⁵ ראשי תיבות \$? זה אחרי זה

²¹⁶ עי' ס"י (פ"א מ"ג): (פ"א מ"ג) בירר שלש אותיות מן הפשוטות בסוד שלש אמות אמ"ש,
 וקבעם בשמו הגדול, וחתם בהם ששה קצוות. חמש חתם רום ופנה למעלה וחתמו ביה"ו, שש
 חתם תחת ופנה למטה וחתמו בה"ו, שבע חתם מזרח ופנה לפניו וחתמו בו"ה, שמונה חתם
 מערב ופנה לאחוריו וחתמו בוה"י, תשע חתם דרום ופנה לימינו וחתמו ביו"ה, עשר חתם צפון
 ופנה לשמאלו וחתמו בה"י.

²¹⁷ לשונו ככף רגל עגל. @

²¹⁸ עי' לעיל הערה 210.

²¹⁹ עי' מלואים אות (מא). עי"ש היטב, שמוזכר שיש ד' חיות וי"ב שבטים, וצ"ע

* בינה, היא מ"ח שערים, כי המ"ט הוא כלל הכל שבה, והוא קצה החכמה, ושער הנ' אין ידוע -
 להגרא קעב ב, להגרא א"ב ג [ה]

* נש"ב, מ"ט הוא כלל המ"ח בשערי בינה, והנ' קצה החכמה, וכן במ"ח צורות של י"ב מזלות
 שהתנין נגד המ"ט כלל הכל - להגרא קעב ב
 \$\$\$

באיזה מקום נשמע, בקריאת שמע. ובאיזה מקום נפתחו, כשישראל אומרים "אדני שפתי תפתח". "אדני", השכינה, כשנפתחת לקבל את בעלה, נפתחים שרפים וחיות ואופנים כנפיהם אליו, לקבל אותם לרבונם, זהו שנאמר "ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה", הרי אותם הכרובים זכר ונקבה יחד.	קול כנפיהם באן אתר אשתמע בקריאת שמע ובאן אתר אתפתחו (וה ע"א) כד ישראל אמרין אדני שפתי תפתח (תהלים נא יז) אדני שכינתא כד אייהו אתפתחת לקבלא לבעלה מתפתחין שרפים וחיות ואופנים נדפייהו לגביה לקבלא לון למאריהון הה"ד (יחזקאל א יא) ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה הא אינון כרובים דכר ונקבא כחדא:
--	---

בשפוי - שהן ת"ת ומלכות, ע"י הלשון שהוא יסוד כמו שמפרש והולך, ועל ידו מתחברין השפתים בדיבור: **דאיהו לשון למודים** - ר"ל היסוד שמקבל מנו"ה שהן למודי ה' (ישעיה נד יג, לקמן יא ע"ד): **כליל כו' -** ר"ל שע"י מתחברין בתפלה, שהוא כולל ח"י ברכאין: **דביה -** ר"ל בתפלה: **מתכנשין כו' -** שהן גרפין ורגלין מתכנשין לקבל הגוף עליהם: **וקלא דיליה כו' -** ר"ל שנאמר, ואשמע את קול כנפיהם, והוא בק"ש, ששם קול, עד"א (זהר ח"ג רכז ע"א, תיקון עב ע"א). ובתפלה, בעמדם תרפינה כנפיהם, שהוא דיבור, {ה ע"א} בלחישו, מלכות (זהר ח"ג שם). ושם כנפיהם פרודות, ר"ל פתוחות כמו שמפרש והולך, וז"ש גדפייהו פתיחין כו': **וקלא דיליה -** ר"ל של האדם: **שפתי תפתח -** שפה התחתונה לקבל העליונה: **כד אייהו כו' מתפתחין כו' -** שהן עולמות דילה, דכתיב (תהלים מה טו) בתולות אחריה כו':

בתפלת העמידה נאמר בשרפים וחיות ואופנים "בעמדם תרפינה כנפיהן", בעמדם ודאי [היינו כאשר] ישראל בתפלת העמידה, באותו הזמן אותם הכרובים "ופניהם איש אל אחיו", באותו הזמן התפללות מתקבלות ברצון, שנאמר עליהן (ברכות כו ע"ב) תפלות כנגד תמידין. ועוד הרי פרשוה בעלי המשנה (תענית ב ע"א) שאין עבודה אלא תפלה, ששקולה התפלה כעבודת הכהנים, וכמו הקרבנות שלהם, שבזמן שהכרובים, שהם העמוד האמצעי והשכינה, אינם פנים בפנים, אין התפלה מתקבלת, ויוצא סמא"ל, שהוא הכלב, לאכל את הקרבנות שלהם, שהם התפלות.	בצלוחתא דעמידה אתמר בשרפים ואופנים (יחזקאל א כד) בעמדם תרפינה כנפיהם בעמדם ודאי ²²⁰ ישראל בצלוחתא דעמידה בההוא זמנא אינון כרובים ופניהם איש אל אחיו (שמות כה כ) בההוא זמנא צלותין מתקבלין ברעוא דאתמר עלייהו תפלות כנגד תמידין ועוד הא אוקמוה מ"מ מארי מתניתין דאין עבודה אלא תפלה דשקולה אייהו צלותא כעבודת הכהנים וכקרבניא דילהון דבזמנא דכרובים דאינון עמודא דאמצעייתא ושכינתא לאו אנון אנפין באנפין צלותא לא מתקבלי ונפק סמא"ל דאיהו כלבא למיכל קרבנין דלהון דאינון צלותין:
--	--

הא אינון כרובים כו' תרפינה כו' - שכבר קיבלו עליהם: **בההוא זמנא אינון כו' -** ר"ל בתפלה: **דאיתמר עלייהו תפלות כו' -** בשביל שרוצה לומר דבזמנא דכרובים דאינון כו':

וזהו "ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם", וזו האכילה של הקרבנות, שהן תפלות ישראל. ונאמר בהם "וימותו", כדוגמת בני אהרן, ואין מיתה לישראל אלא עניות, ובפנים אלו של הכרובים הללו נאמר "ודבר ה' אל משה פנים אל פנים".	והאי איהו (ויקרא י ב) ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם ודא אכילה דקרבנין דאינון צלותין דישאל ואתמר בהון וימותו כנוונא דבני אהרן ולית מיתא לישראל אלא עניותא ובאלין אנפין דכרובים אתמר (שמות לג יא) ודבר ה' אל משה פנים אל פנים:
---	--

מלפני ה' - ר"ל מס"א, שהן מלפני, שלפני הוא מלכות (זהר ח"ב קע ע"ב), שנא' בה (תהלים קג יט) ומלכותו בכל משלה, כידוע²²¹: **ותאכל אותם -** ר"ל הקרבנות, כמ"ש (יזמא כא ע"ב)²²² שהיה יורד

²²⁰ עי' בדברי רבינו תיקון צט ע"ב ש"ודאי" לשון "כידוע".

²²¹ עי' ע"ח א"א יד: ז"ס הק"ב חרובין הם סוד החיות שנשארו בקליפות בסוד י"א סמני הקטרת כנ"ל שאלו המלכים מה שנשארו מהם למטה שלא יכלו להתברר הם נשמות הקליפות ממש ומתלבשים בהם בסוד ומלכותו בכל משלה.

כלב על המזבח כו': וימותו - ר"ל [המקריב] הקרבנות: כגוונא דבני אהרן - ר"ל ותאכל אותם, דבני אהרן קאי ג"כ אקרבנם, וימותו הם עצמם: ודבר ה' כו' - ר"ל שבחיבורם היה מדבר עמו, כמ"ש (שמות כה כב) מבין שני הכרובים וידבר אליו:

קמו כל בעלי המשנה והמלאכים ואמרו, מי הוא שגלה הסודות הללו, אלא ודאי זהו שנקרא ספר הזהר, בדרגה שלו, שהוא בדמות של רבונו, שנאמר בו "רבה אילנא ותקיף דברגלוהי תטלל חיות ברא [גדל העץ והתחזק שלרגליו תהיה בצל חיות השדה]" שהן חיות הקודש. "ובענפיהי ידורון צפרי שמיא [ובענפיו ידורו צפורי השמים]", שהן הנשמות העליונות. "ומניה יתזן כל בשרא [וממנו יזון כל בשר]" זה ישראל למטה.	קמו כלוהו מארי מתניתין ²²³ ומלאכין ואמרו מאן ניהו דגלי רזין אלין אלא ודאי דא איהו דאיתקרי ספר הזהר ²²⁴ בדרגא דיליה דאיהו בדיוקנא דמאריה ²²⁵ דאתמר ביה (דניאל ד ח) רבה אילנא ותקיף דברגלוהי תטלל חיות ברא דאינון חיות הקודש (שם ט) ובדרועוי ידורון צפרי שמיא דאינון נשמתין עילאין (שם) ומניה יתזן כל בשרא דא ישראל לתתא:
---	--

דא הוא דאתקרי כו' - ר"ל רע"מ: ספר הזהר בדרגא דיליה - ר"ל שהזהר נקרא ע"ש עד"א: דמאריה - עד"א: דאתמר ביה רבה כו' - ר"ל על משה רבינו ע"ה: @: דברגלוהי מטלל כו' - כנ"ל, שנאמר (דניאל ד ט) תחותיהי תטלל כו', ור"ל תחות הגוף, עד"א, והן הרגלים: ובדרועוי כו' - הן גרפין הנ"ל, והוא שנאמר (דניאל ד ח) ובענפיהי ידורון כו': דאינון נשמתין עילאין - ר"ל של שני המתכות²²⁶ בג"ע, ונשמתין באין משרפים דאינון בגרפין כנ"ל (%) : דא ישראל לתתא - בעודן בבשר הגוף, והן בדוגמת ישראל דלעילא, עד"א, לכן אמר, ומניה כו':

ולא עוד אלא בבבת עינו מאירה השכינה, שבשבילו נאמר "וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה", וזה בת לב, כלולה מעשר אמירות ול"ב נתיבות שלה, שהם ל"ב אלהים של מעשה בראשית, שבגלל הל"ב הזה נאמר (קהלת רבה פ"א סי' טז) הלב רואה הלב שומע. בעין שלו, מאיר העמוד האמצעי בשלשת צבעי עינו הימנית PISSUK@, מאירים שלשה אבות בשתי כנפי עינו פותחים וסוגרים שני עמודי אמת ברב העין שאוחז בשתי כנפי העין שלו זה צדיק.	ולא עוד אלא בבבת עינו מאירה דבגיניה אתמר (שמות נ ב) וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה ודא בת ל"ב כלילת (ה) ע"ב) מעשר אמירן ול"ב נתיבות דילה דאינון ל"ב אלהים דעובדא דבראשית דבגין האי ל"ב אתמר הלב רואה הלב שומע ²²⁷ בעין דיליה נהיר עמודא דאמצעיתא בתלת גוונים דעיניה ימינא ²²⁸ נהרין תלת אבהן בתרי גרפי עינא דיליה פתחין וסגריין תרי סמכי קשוט כרוב דעינא דאחיד בתרי גרפי עינא דיליה דא צדיק:
--	---

²²² ז"ל: תניא: חמשה דברים נאמרו באש של מערכה: רבוצה כארי וכו'. רבוצה כארי, והתניא, אמר רבי חנינא סגן הכהנים. אני ראיתיה, ורבוצה ככלב. לא קשיא, כאן במקדש ראשון, כאן במקדש שני.

²²³ רוב המקומות שנזכר "מארי מתניתין" בתיקונים (לעיל ג ע"א, ה ע"א ו ע"ב, ח ע"ב י ע"א יא ע"ב יב ע"ב, טו ע"א טז ע"ב טז ע"א כא ע"א, כו ע"ב, כט ע"א, ל ע"א, לא ע"א, לג ע"ב, לד ע"א, לה ע"א, לה ע"ב, לז ע"א, לח ע"ב) כוונתו למבואר בחלק הנגלה שבתורה. בד"כ גם מצאתי את מקורו הנאמן בחלק זה של התורה. אמנם מש"כ כאן לא מצאתי בחלק הנגלה אלא רק בזוה"ק (ע"י ח"א ר ע"ב, רכח ע"ב, ח"ג קסה ע"ב וקסו ע"א). ועי' דברי רבינו לקמן מב ע"ב, וכן שם מב ע"ד שמפרשו לענין קבלה דווקא, וכן משמע בתז"ח ז ע"ג. ועי' תז"ח טז ע"ד: והמשכילים יזהרו אלין ס' רבוא מארי מתניתין דלעילא ואלין ס' רבוא מארי מתניתין דלתתא, ע"כ. ועיי"ש כד ע"ג: לאו בפשיטו דמארי מתניתין גופניים אלא דמארי מתניתין שכליים דאתמר עליהו והמשכילים יזהירו.

²²⁴ עי' מלואים אות (מב).

²²⁵ שמו כשם רבו (סנהדרין &).

²²⁶ עי' לעיל הערה 59.

²²⁷ עי' לעיל כט ע"א, נה ע"ב, ועיי"ש שדברי רבינו ע"ד לב כוללת כל חב"ד דכוללין הכל כנ"ל, דראיה הוא חכמה כידוע בסוד הד' חושים, ראיה כו', נו סע"ב, נז ע"א.

מלאך ה' - הוא שכינה, כידוע בסוד המלאך הגואל²²⁸: **ודא בת לב - ר"ל** אותיות בלב: **בת כלילא כו'** - כידוע, ולכך נקרא בית, בת י', וז"ש בבהיר (אות סג)²²⁹ ובהקדמת תיקוני זהר (יג ע"א²³⁰) נגע בבית, וכלל בה כל הי': **ול"ב נתיבות כו'** - מחכמה, דאתמר בה (משלי כד ג) בחכמה יבנה בית: **דאינון ל"ב אלהים - ר"ל** דלכך כתיב בהו אלהים, מלכות (זהר ח"ב רנו ע"א): **דבראשית - כמ"ש** בתיקו"ז (ע) ב' ראשית, ב' הוא בת, ראשית הוא ל"ב נתיבות חכמה: **הלב רואה -** בחכמה, כמ"ש (ע) ראה בחכמה שמיעה בכינה. והוא כאן, לב רואה בעינים שבה, לב כנ"ל (ע), ולב שומע בלב עצמו, שהוא בינה, כמ"ש בהקדמה שנייה של תיקו"ז (יט ע"א), כי בינה ג"כ כלולה מל"ב נתיבות כידוע²³¹: **בעין דילה - ר"ל** בכלל העין: ***ימינא - ל"ג**:

בת דקה קטנה יש מבפנים תחת בת העין העליונה, וזו השכינה התחתונה, שבת העין העליונה, שם חכמה. לב האם העליונה, האור שמאיר בבית העין, שהיא י', ועימו נקרא האור הקדמון, זה כתר עליון. ועוד בשבעה גלדי @ העין שלו מאירים נשמות של רבי שמעון וששת חבריו, ועליהם נאמר "שבעה ושבעה מוצקות".	בת דקיקא זעירא אית מלגא תחות בת עינא עילאה ודא שכינתא תתאה דבת עינא עילאה תמן חכמה לב אימא עלאה אור דנהיר בבית עינא דאיהי י' ועמא איתקרי אור הקדמון דא כתר עילאה ועוד בשבעה גלדי עינא דיליה נהרין נשמתין דר"ש ושית חבריו ועליהו (וכריה ד ב) שבעה ושבעה מוצקות:
--	--

לב אימא - ר"ל דבבת עינא איכא בת לב כנ"ל, והיא נקראת לב כנ"ל: **אור דנהיר כו' דאיהי י'** כו' - ר"ל דבת עינא עילאה, הוא י', חכמה. ואור שלה כתר. ומביא ראה שאור הוא כתר, שנקרא אור עם חכמה, כמ"ש בזוהר בראשית (טז עב)²³²: **ועוד בשבעה גלדי כו' - ר"ל** ז' תחתונות דבריאה, לבושינ לז' תחתונות הנ"ל, שהן דאצילות. וז"ש נהרין נשמתין, שהן מבריאה ואע"ג שמנה לעיל באצילות כל העשר, מ"מ בת עינא עילאה, שבה כח"ב, נכלל בבית עינא תתאה, והכל א'. וכן בכל מקום ג' ראשונות נכללין בה, ולפיכך נקראת אדנ"י, אי"נ, ג' ראשונות, כמ"ש בתיקו"ז (ע), ד' מצד עצמה, כמ"ש בהקדמת תיקוני זהר (ע), וז"ש **שבעה ושבעה מוצקות**:

ויש מפרש אותם כך, בארבע עשרה אותיות של השם המפורש, בשבעה גלדי @ העין ושלושת צבעי העין, מאירות עשר אותיות שהן יר"ד ה"א וא"ו ה"א. וזהו "ודמות פניהם פני אדם", בשני כרובי @ העין ובשני עפעפי העין מאירים פני אדם, שהם ד' והם יהו"ה, ועליהם נאמר "ודמות פניהם פני אדם", דמות שלש החיות	ואית דפריש לון הכי ביד אתון דשמא מפרש ²³³ בשבעה גלדי עינא ותלת גווני עינא נהרין עשר אתון דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א והאי איהו (יחזקאל א י) ודמות פניהם פני אדם בתרי כרובי עינא ובתרי עפעפי עינא נהרין פני אדם דאינון ארבע ואינון יהו"ה ועליהו
--	--

²²⁸ זהר ח"א סא ע"א. עי' רמב"ן (שמות ג ב) [וירא מלאך ה' אליו בלבית אש]: המלאך הזה הוא המלאך הגואל שנאמר כי שמי בקרבו (להלן כג א), וכו' ונאמר ומלאך פניו הושיעם (ישעיה סג ט), כלומר מלאך שהוא פניו, כדכתיב פני ילכו והניחותי לך (להלן לג יד). [בענין "המלאך הגואל", עי' הרמב"ן במדבר (ו כה) שזה כינוי לשכינה. ועי' לש"ו בספר הביאורים (ח"ב ע ע"ג) כל אור תחתון הוא בבחי' מלאך לאור העליון, וכנודע בסוד המלאך הגואל, עכ"ל.

²²⁹ ז"ל: ומאי לב, א"ל א"כ בן זומא מבחוץ ואתה עמו, ל"ב הוא שלשים ושנים והיו סתומים ובהם נברא העולם, מאי ל"ב, א"ל ל"ב נתיבות, משל למלך שהיה יושב בחדרי חדרים ומנין החדרים ל"ב, ולכל חדר יש לו נתיב, נאה למלך זה להכנס הכל בחדרו על דרך נתיבתיו, אמרת לא, נאה לו (שלא) [אלא] לגלות פניו ומשבצותיו ומצפוניו וגנזיו וחמודותיו, אמרת לא, מה עשה נגע בבית וכלל בה כל הנתיבות ובמלבושה, והרוצה להכנס בפנים יסתכל (ס"א יכנס) הנה, ונשא למלך גם נתנה לו כמתנה, לפעמים קורא אותה באהבתו אחותי כי ממקום אחד באו, ולפעמים קורא אותה בתי כי בתו היא, ולפעמים קורא אותה אמי.

²³⁰ עי' עוד תיקו"ז לב ע"ב: כל מאן דבעי למשאל שאלתיו ייתי למטרוניתא דאיהי בית דילי בת י' היכל דילי והאי איהו אל יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כי אם בזאת (ירמיה ט כב), ע"כ. ועיי"ש בביאור רבינו: **בת יוד -** בחכמה יבנה בית (משלי כד ג) בחכמה יסד ארץ (שם ג יט).

²³¹ עי' ביאור רבינו על ס"י (ג ע"ב).

²³² עי' מלואים אות (מ).

²³³ פי' יהו"ה יר"ד ה"א וא"ו ה"א.

הם דמות פני אדם, כל איבר ואיבר שלו, נמצאת [היא כמידת] רשות היחיד שרחבו ארבעה וגבהו עשרה, שהן ארבע עשרה אותיות השם המפורש, באיברים שלו מקננות@ כל נשמותיהם של ששים רבוא של ישראל, שששים רבוא של מלאכים כלם מתכנסים/נכנסים@ בחבור הזה, מקננים בו.	אתמר ודמות פניהם פני אדם תלת חיוון אינון דמות אנפי אדם ²³⁴ כל אבר ואבר דיליה אשתכח רשות היחיד דרחבו ד' וגבהו עשרה דאינון י"ד אתוון דשמא מפרש באיברין דיליה מקננן כל נשמתין דס' רבוא דישאל דששים רבוא מלאכים כולו מתכנסין בהאי חבורא מקננין ביה:
---	--

ואית דפריש כו' - ר"ל השבעה ושבעה, הכל באצילות, ומונה ג"כ כמו למעלה, רק כרובי עינא חשיב לשנים ובת עין לא חשיב כלל, כי היא כלולה מכולם: בשבעה כו' ותלת כו' - הן ע"ס ז"ת וג' עליונות: והאי איהו כו' - ר"ל כמ"ש בתיקונים (%) דג' חיון, ד' פנים שלהן, ד' אותיות הוי"ה, שהן ע"ס דגוף דאצילות, וחיה הרביעית פני אדם, הוא שמא מפרש, גימ' אדם, שהן ע"ס דפנימיות האצילות²³⁵. וכן בעינים, הוא שמא מפרש, ובכרובי ועפעפי, שהן לבושי העינים, ד' אותיות הוי"ה: בתרי כו' פני אדם - ר"ל הפנים של שמא מפרש בלא המילוי, והן ד' אותיות הוי"ה: ועליהו אתמר כו' - ר"ל שדמותן הוי"ה, הוא דמות פנים של שמא מפרש כנ"ל (%). וז"ש דמות תלת כו' אנפי כו' כל אבר כו', בפנימיות וחיצוניות כנ"ל (%): דס' רבוא - דכליל ו"ק בדרגא דעד"א: דישאל כו' דמלאכים - מבריא ויצירה שהוא כולל הכל כנ"ל (%):

אמרו הנשמות של הישיבה העליונה, ודאי זה הוא שדרגתו העמוד האמצעי, שעתיד להגלות בדור שהמלך המשיח מתגלה בו. וסוד הדבר הפסוק@ מוכיח "מ"ה ש"היה ה"וא שיהיה", ובו "ממכ"ן ש"בתו ה"שגיה אל כל יושבי הארץ". קום הרועה הנאמן להתעורר לאותו שנאמר בו "אני ישנה ולבי ער", וכמה הם ישנים והשינה בעיניהם, שלא פותחים אותם להתעסק בסודות של התורה, שכל רז נקרא אור, להאיר בו לבת העין, ולעורר אותה בו אל בעלה, שהיא ישנה בגלות, בין אותם בעלי תורה, שאין אחד מהם שיעורר אותה לבעלה, שהוא ר"ז, האור שמאיר בה בבת העין, שרז הוא בגימטריא או"ר.	אמרו נשמתין דמתיבתא עילאה ודאי ²³⁶ האי איהו דדרגיה עמודא דאמצעיתא דעתיד לאתגלייא בדרא דמלכא משיחא אתגלייא ביה ורזא דמלה קרא אוכח (קהלת א ט) מ"ה ש"היה ה"וא שיהיה וביה (תהילים לג יד) מ"מכון ש"בתו ה"שגיה אל כל יושבי הארץ קום רעיא מהימנא ²³⁷ לאיתערא לההוא (ה ע"ג) דאתמר ביה (שיה"ש ה ב) אני ישנה ולבי ער וכמה אינון דמיכין ושינתא בעיניהון דלא פתחין לון לאיתערא ברזין דאורייתא דכל רז אור איתקרי לאנהרא ביה לבת [עד ע"א] עינא ולאיתערא לה ביה לגבי בעלה דאיהו דמיכא בגלותא בין אינון מארי תורה דלית חד מנייהו דיתער לה בבעלה דאיהו ר"ז אור דנהיר בה בבת עינא דרז אור איהו בחושבן:
--	--

מ"ה ש"היה ה"וא כו' - ר"ת משה, ור"ל שהוא היה גואל ראשון הוא יהיה גואל אחרון, שע"י יגאלו כמ"ש בהקדמה שניה של תיקון²³⁸ (יט ע"א) מיד יהיבת כו' דהא עלך אתמר קול כו' וביה ממכון כו' - ג"כ ר"ת משה, ור"ל שע"י ישגיה ה' כו', כמ"ש (ישעיה כו א) ביום ההוא יפקוד כו': לאתערא {ה ע"ב} לההוא כו' - ר"ל לשכינה: אני ישנה - שכינה שנקראת אני (תיקון²³⁹ ז ע"א): ולבי

²³⁴ עי' 103 שכולם פני אדם.

²³⁵ עי' שם יט ע"א שקיו דאילנא.

²³⁶ עי' בדברי רבינו תיקון²³⁷ צט ע"ב ש"ודאי" לשון "כידוע".

²³⁷ עי' יהל אור ח"א ל ע"ד ז"ל: רעיא מהימנא - דבכל דור ודור ניצוץ א' ממשע רבע"ה מאיר לחד בדור והוא מאיר לכל בני דורו אך דהרשב"י זכה לדבר עמו היינו עם הניצוץ וכל העומדין אצלו בשעה שסדרו התיקונים כי רעיא מהימנא שייך לתיקונים זה משה רבינו.

עי' תיקון²³⁸ מא ע"ב: נחית בגלותא דאתפשטותיה הוא בישראל בכל דור ודור, כמו החמה בלבנה ובכוכבים ובעולם, ועל אור דיליה המתפשט בהדורות בת"ח.

²³⁸ ז"ל: מיד יהיבת שכינתא תלת קלין לגבי רעיא מהימנא ויימא ליה קום רעיא מהימנא דהא עלך אתמר קול דודי דופק (שיה"ש ה ב) לגבאי בארבע אתוון דיליה ויימא בהון פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי (שם) דהא תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך(איכה ד כב): תרגום: \$

ער - רע"מ, שהוא לב"י כנ"ל (ג ע"ג), ע"כ קום לאתערא לה, ור"ל שבת עין הוא שכינה, ואור עד"א, וברז גימ' אור, בא אור עד"א לגבי בת עין, וא"ל²³⁹ היא ישנה והעין סתום, ואז אין האור בא אל העין. וז"ש **דמיכין כו' דלא פתחין לון**, ר"ל העינים: **לאיתערא**²⁴⁰ - להיות ניצורין שלא יישנו: **בין אינון כו' - ר"ל** שעוסקין בפשוטה של הלכות²⁴¹:

דהא אנת הוא דאתמר בכ משה קבל תורה מסיני דהא הוּו כלהו נביאיא וחכימיא ומארי קבלה לגבך כסיהרא וכוכביא ומזלי דלית לון נהורא אלא משמשא ובגין דאתמר"י בכ פני משה כפני חמה קום אנהיר לון דעד דאנת לא אנהיר לון כולהו הוּו בחשוכא ולית לון נהורא דבאתר דאנת תשתכח עמודא דאמצעייתא אשתכח תמן דאיהו כליל עילאין ותתאין אנת הוא חיזו דכל מראות דנבואה דאתמר בהון (יחזקאל א א) ואראה מראות אלהים:	שהרי אתה הוא שנאמר בכ (אבות פ"א מ"א) משה קבל תורה מסיני, שהרי כל הנביאים והחכמים ובעלי קבלה היו כלפך/אצלך הם כלבנה והכוכבים והמזלות, שאין להם אור אלא מן השמש. ומשום שנאמר בכ (ב"ב עה ע"א) "פני משה כפני חמה", קום האָר @ להם, שעד שאתה לא @ מאיר להם, כולם הם בחשכה ואין להם אור. שבמקום שאתה נמצא, העמוד האמצעי נמצא שם, שהוא כולל עליונים ותחתונים. אתה הוא המראה של כל מראות הנבואה, שנאמר בהם "ואראה מראות אלהים".
---	--

דהא אנת כו' - ר"ל שעל ירך יאירו כולם, ולכך קום אנת לאיתערא כנ"ל: **משה קבל כו' - ר"ל** ומסרה ליהושע ויהושע כו': ***ובגין דא איתמר בכ - כצ"ל: דבאתר דאנת כו' - ועד"א** הוא אור כנ"ל: **דאיהו כליל כו' - וכן** אנת כולל כולם כנ"ל: **דאיתמר בהון ואראה כו' - ר"ל** שראה בפעם אחת כל המראות, שנאמר ואראה, בראה א'. והוא מראה שכולל כל מראות, כמ"ש בהקדמת תיקון²⁴² (ד ע"ב) צורת דיוקנא דכלילא כו', והוא מט"ט בדרגא דמשה, ר"ת מ"ט ט"ט ש"ר ה"פנים:

חיזו תשיעא (יחזקאל א כח) מראה דמות כבוד ה' ודא חכמה דאית בה כ"ח מ"ה וכמה חשבונות וגיםטריאות אית תמן דאתמר בהון תקופות וגיםטריאות פרפראות לחכמה ואינון מ"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א איהו (נ"א אינון) עשר ספירות דאמר בעל ס"י עשר ולא ט' ולא י"א כגוונא דעשר אתוון דשמא מפרש דלא לאוספא עליהו מעשר ולא למגרע מנייהו וחושבן דעשר אתוון אלין אינון מ"ה כח דיליה אינון כ"ח אתוון דאינון תולדין דעשר אלין ואינון יו"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף וא"ו אל"ף וא"ו ה"א אל"ף:	המראה התשיעי "מראה דמות כבוד ה'", וזו חכמה, שיש בה כ"ח מ"ה, וכמה חשבונות וגיםטריאות יש שם, שנאמר בהם (אבות פ"ג מ"ח) תקופות וגיםטריאות פרפראות לחכמה, והם מ"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, הוא (הן) עשר ספירות שאמר בעל ספר יצירה (%) עשר ולא ט' ולא י"א כדוגמת עשר האותיות של השם המפורש, שלא להוסיף עליהן יותר מעשר ולא לגרע מהן. וחשבון של עשר האותיות האלה הם מ"ה, הכח שלו הם כ"ח אותיות, שהם תולדות של עשר האלו, והם יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף.
---	--

דאית בה כ"ח מ"ה - ר"ל ע"ש הגימ' כ"ח מ"ה כמ"ש לקמן, נקראת חכמה אותיות²⁴² הנ"ל: **וכמה כו' - ר"ל** לכך נקראת היא ע"ש הגימ', שהגימ' וחשבונות הן בחכמה: **וגימ' פרפראות לחכמה - ר"ל**, שכל הגימ' הן פרפראות²⁴³ לגימ' של כ"ח מ"ה, וז"ש **וכמה חשבונות כו': איהו**

²³⁹ *## ואמר לה?

²⁴⁰ למחוק הי"##

²⁴¹ עי' דברי רבינו בתיקון²⁴² טו סע"ג: משנה שאין מורין ממנה, היא ביצירה, והלכות פסוקות של הגמ' הוא בבריאה, והלכה למשה מסיני הוא בשכינה.

²⁴² *##

²⁴³ עי' זהר ח"ג רכ ע"ב: ז"ל: קם ההוא טולא ובטש בעינוי דר' אבא נפל על אנפוי מגו דחילו עד דהוה נפל על אנפוי נפל קרא בפומיה דכתיב (שיה"ש ז ה) עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים ואלין עיינין דל(י)ה פרפראות [לגון] (ל)חכמה עלאה דאתמשכא מלעילא ומגו חשבון ותקופין ועבורין אתמליין ואתעבידו בריכות דנפקן מימין לכל סטריין (אינון עיינין) עד דאתפקדן לכל חושבן ועבורין דסיהרא בלבד (ס"א דלבר) וככבין ומזלי למעבד חשבון ודא איהו על שער בת רבים דא איהי סיהרא [דלבר] (לבד).

ע"ס - שהן עצמיות של הע"ס, כמ"ש בהקדמה השניה מתיקון"ז (יט ע"א): **דאמר בעל ס"י כו' - ר"ל** משום דהן מחכמה, סלקא דעתך דלא תחשוב אלא מחכמה ולמטה, ולכך אמר ולא ט', כמ"ש לעיל (ב ע"ב) **ועשר חכמות כו' וכ"ע כו'**, והואיל שמחשבין למעלה ממנו בכלל, יכול תחשוב ג"כ ההוא מכוסה, לכן אמר **ולא י"א כגוונא כו'**: **דאינון תולדין כו' - ר"ל** לכך אמר כ"ח מ"ה, שהן כ"ח של מ"ה:

עשר אותיות כנגד עשר אצבעות, כ"ח אותיות כנגד כ"ח פרקי עשר אצבעות, ובשבילם נאמר "ועתה יגדל נא כ"ח אדני", ומשום הכח הזה נאמר, שמי שלא יודע בגימטריאות וחשבונות שלו, עתיד לרדת לשאול, כמו שבארוה במדרש (%) "כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הלך שמה".	עשר אתוון לקבל עשר אצבעאן כ"ח אתוון לקבל כ"ח פרקין דעשר אצבעאן ובגינייהו אתמר (במדבר יד יז) ועתה יגדל נא כ"ח אדניי ובגין האי כח אתמר דמאן דלא ידע בגימטריאות וחשבונות דיליה עתיד לנחתא לשאול כמה דאוקמוה במדרש (קהלת ט י) כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה (ה ע"ד) בשאול אשר אתה הולך שמה:
---	---

ע"ס לקבל עשר כו' - דאמר בס"י (%) שהע"ס הן כנגד עשר אצבעות, ולכך כ"א הוא שלשה פרקין, חוץ משנים של ב' פרקין, כנגד²⁴⁴ המילויים: **ועתה יגדל כו' - ר"ל** שיתוסף המילויים. כ"ח אדני שהיא ח"כמ"ה תתאה, דמחכמה איתבניא (זהר ח"א כט ע"א), ולכן נקראת מה (זהר ח"א א ע"ב): **ובגין כו' וחשבונות דיליה - ר"ל** כי כל חשבונות הן תלויין בהאי כח, וכל א' מישראל, יש לו שרש למעלה באותן החשבונות, בשמו, וזה ששואלין את הרשע את שמו²⁴⁵: **עתיד כו' - ר"ל** שאמר בקהלת כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה, ר"ל שישג החשבון שלו, בכל התלויין ביד כנ"ל, וזה ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה כו' (קהלת ט י)²⁴⁶, וז"ש **כי אין כו'**, ור"ל שאמרו בשאול, שם אין שם²⁴⁷ אותן בני אדם שהיה להם בעה"ז מעשה כו', כמ"ש בזהר (%) ²⁴⁸:

מ"ה הוא [גימ' כבד"ד אח"ד כדוגמא זה, וא"ו חשבונות אח"ד, כבד"ד הוא יר"ד ה"א ה"א. וכבוד הוא גימטריא ל"ב, והוא לב אח"ד, ובגללו נאמר "הוא מראה דמות כבוד ה'". ועוד, מה באותיות מ"ם ה"א, שעולה בגימטריא אה"ה אדניי, וחשבונות אלהים, וזה הכנוי של השם המפרש,	מ"ה איהו כבד"ד אח"ד בגוונה"ה דא וא"ו חושבניה אחד כבוד איהו יו"ד ה"א ה"א וכבוד איהו חושבן ל"ב ואיהו (נ"א והאי איהו) לב אחד ובגיניה אתמר (יחזקאל א כח) הוא מראה דמות כבוד ה' ועוד מה באתווי מ"ם ה"א דסליק בגימטריא אה"ה אדניי וחושבניה
---	--

תרגום: קם אותו הצל והכה בעיניו של רבי אבא, נפל על פניו מתוך פחד, עד שהיה נופל על פניו נפל פסוק בפיו, שכתוב "עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים", ואלו העינים שלה פרפראות לתוך חכמה עליונה, שנמשכה מלמעלה, ומתוך חשבון ותקופות ועבורים מתמלאים ונעשו בריכות, שיצאו מימיו לכל הצדדים (אותן עינים), עד שנפקדו לכל חשבון ועבורי הלבנה בלבד (שבחוק), וכוכבים ומזלות לעשות חשבון, וזהו "על שער בת רבים" זוהי הלבנה שבחוק. ביאור: בעיניו - פי' לרמוז לו שהחשבון בעיני המלכות כדמפרש (מ"מ). חכמה עלאה - ור"ל שעיני המ' יש בהם הארת אבא ומכח חשבון ועבור שאנו עושים נעשים ברכות מים ומשפיעים לבי"ע (מ"מ). דלבר - והיינו לבנה שבעו"הז (מ"מ).

²⁴⁴ פי' מילוי המלוי של עשר אותיות שם מ"ה הם כ"ח כנגד הפרקין שבאצבעות.

²⁴⁵ ##*

²⁴⁶ ז"ל: כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הלך שמה.

²⁴⁷ ניקוד כאן והקודם.

²⁴⁸ PERL אמר ח"ג קעח ע"א רכ ע"ב

*##לא מצאתי ענין השם שלו בשאול, אבל עי' מלואים אות (מג).

עי' זו"ח לט ע"ד [וכעין זה בדף סה ע"ד]: א"ל להווא חייבא לגיהנס מאן חנת אמר יודאי חייבא חנא וממונין לגיהנס לא מדכרין לי שמי ותלת זמנין דיינין לי ציומא ותרין כלילא אמר ליה שמא דזכותך ידעית אמר ליה גלילא עיללא וסבכת צר צעלמא:

תרגום: אמר לאותו הרשע של גהנם "מי אתה", אמר "יהודי רשע אני, והממונים של הגיהנם לא מזכירים לי את שמי", ושלוש פעמים דנים אותי ביום ופעמיים בלילה אמר לו, את שם מקומך ידעת, אמר לו הגליל העליון. והשארית בן בעולם.

שכך עולה אלה"ם בגימטריא כנוי, וזהו השם בכנוי, הכס"א, כך עולה הוא בגימטריא.	אלהים ודא כינוי דשמא מפרש דהכי סליק אלהים בגימטריא כנוי והאי איהו השם בכינוי הכס"א הכי סליק איהו בחושבניה:
--	--

מה איהו - עכשיו מפרש כבוד, דקאי על חכמה: כבוד אחד כו' - ר"ל שכל הל"ב מתייחדין בוא"ו, עד"א, שהוא אחד, כידוע (%) : ואיהו לב אחד - ר"ל שאמרו בגמ' (סוכה מה ע"ב) ²⁴⁹ מה התמר אין לו אלא לב אחד אף ישראל כו'. ור"ל בזה, שכלל המ"ה הוא ל"ב, גימ' כבוד, וז"ש ובגיניה כו': ועוד מה כו' - עכשיו מפרש הגימ' {ה ע"ג} שהם פרפראות למ"ה כנ"ל: בגימ' אהי"ה אדנ"י וחושבניה כו' - כמ"ש בהקדמת תיקו"ז (ג ע"ב%) שב' שמות אלו הן מרכבה ליהו"ה, ואלהים כנוי. ור"ל שב' שמות הנ"ל באצילות ואלהים בבריאה, הכס"א, ושם הוא כינויים. וב' שמות הנ"ל הן בבינה ומלכות, מרכבה לחכמה ות"ת, ששם הויה:

כו' כ"פ וא"ו איהו"ה יהו"ה אלהים בגימטריא א' תוספת ²⁵⁰ אחזי דשמיא וכנוייה אחד ולא איהו בנונא דבר נש דאיהו אחד וכנוייה אחד אלא קב"ה הוא ושמיא וכנוייה כלא חד אלין תשע מראות חזא יחזקאל מנו תשע צורות אחרנין:	כו' כ"ף וא"ו, הוא יהו"ה אלהים בגימטריא, [וב]תוספת א' מראה ששמו וכנוי אחד, ואינו כדוגמת אדם, שהוא אחד וכינוי אחד @, אלא הקדוש ברוך הוא הוא ושמו וכנוי, הכל אחד. תשע המראות הללו ראה יחזקאל, מתוך תשע צורות אחרות.
---	--

דשמיא וכנוייה כו' - דבריה עמהם באחדות, כידוע (%) : אלין תשע כו' - ר"ל ביצירה מגו מט"ט:

חיוז עשיראה דאיהו כתר מופלא ומכוסה ²⁵¹ לא גלי ביה שום מראה בעלמא הה"ד (יחזקאל א כה) ואראה ואפול על פני ולא אמר מאי חזא בגין דאתמר עלייהו במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור אין לך עסק בנסתרים מאן נסתרים דיליה אינון שית מאה ועשרים סתרי תורה גניזין (נ"א ריון) דתליין מניה בחושבן כת"ר וכל חד אולף רוא לעילא מניה ואינון עלמין גניזין להחוא מופלא דאיהו עילת כל עילאין ²⁵² :	המראה העשירי, שהוא כתר, מופלא ומכוסה, לא גלה בו שום מראה בעולם, זה שנאמר "ואראה ואפול על פני", ולא אמר @ מה ראה, משום שנאמר עליו (חגיגה יג ע"א) מספר בן סירא) "במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור, אין לך עסק בנסתרים". מי המסתרים שלו, אלו שש מאות ועשרים סתרי תורה גנוזים (סודות), שתלויים ממנו, כמספר כת"ר. וכל אחד מלמד סוד למעלה ממנו, והם עולמות גנוזים לאותו מופלא, שהוא עלת כל העליונים.
--	--

²⁴⁹ ז"ל: אמר רב הונא מאי טעמא דרבי יוחנן בן ברוקה דכתיב כפות שנים אחת ללולב ואחת למזבח ורבנן אמרי כפת כתיב רבי לוי אומר כתמר מה תמר זה אין לו אלא לב אחד אף ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים.

²⁵⁰ עי' תיקו"ז קל ע"א ד"ה ר"ש פתח: אחד יותר על שרשו שנתמלא ממנה, ע"כ, והוא עומק כל גימ' כאשר היא מחושבת עם הכולל. ועי' לש"ו ביאורים ח"א מג ע"ב: הרי ק"א כו' - הם ק' עם הכולל. הנה הוא על רזא דנקודה עלאה דכל ברכאן נבעין מתמן כנ"ל אות ט', ובו נכלל כל הס"ג כולו והוא הכולל שאמר @.

²⁵¹ עי' לעיל הערה 104.

²⁵² עי' תיקו"ז יט ע"א: פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אנת עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל וכו'. ביאור ריבון: **רבון עלמין - א"ס: חד ולא בחושבן** - ר"ל, לא כא' המנין שהוא נכנס בגדר מספר, וכתר עליון נדמה לאחד המנין, אעפ"י שאינו מספר מ"מ נכנס בגדרם, אבל אתה, אין שני לך, שאינך נדמה לשום ספי' כלל, ע"כ. ולענין א"ס עי' תיקו"ז עו ע"ב: כתר עלאה שריא ברישא דבר נש דתמן מחשבה סתימאה וכמה דמחשבה איהי סתימא כך איהו סתים אין סוף אתקרי מלגאו כתר עלאה מלבר, ועי' דברי רבינו (ספד"צ ג ע"ב): רישא לכל האצילות שלמעלה ממנו רדל"א נקרא א"ס [ועי' תיקו"ז קלב ע"ב]. ועי' לקמן יא ע"ב.

ואינון עלמין גניזין - ר"ל עולמות שלמעלה מההוא מופלא, והם בההוא שנקרא מכוסה²⁵³, וז"ש גניזין, ואינון גניזין רק למופלא בלבד, אבל ממנו ולמטה, אף באצילות אין יכול להשיגם²⁵⁴, וז"ש דאיהו עילת על כו' :

קום רועה הנאמן, גלה @ שבחיו, שהרי הרשות נתונה לך @ מן עילת כל העילות, וענן וערפל, האב והאם ושבעה ענני כבוד, שבע ספירות, השקאה של אלו, העננים הם יו"ד ה"י וי"ו ה"י, שעולה לחשבון ע"ב, ועליו נאמר "הנה ה' רכב על עב קל ובא מצרים", ועשר הספירות נכללו בו מצד של החסד, וממנו שם בן שבעים ושנים, כתוב בזרוע של הקדוש ברוך הוא, כמו שבארו בספר רזיאל, בשעור קומה שהוא היה הספר של אדם הראשון.	קום רעיא מהימנא ²⁵⁵ גלי שבחיי דהא רשו אתיהיב לך מן עילת כל העילות ²⁵⁶ וענן וערפל אבא ואימא ושבע' ענני כבוד שבע ספירן שקיו דאלין עננין אינון יו"ד ה"י וי"ו ה"י דסליק לחושבן ע"ב ועליה איתמר (ישעיה יט א) הנה ה' רוכב על עב קל ובא מצרים ועשר ספירן איתכלילן ביה מסטרא דחסד ומניה שם בן ע"ב כתיב בדרועא דקב"ה כמה דאוקמוה בספר רזיאל ²⁵⁷ בשיעור קומה דאיהו הוה ספרא דאדם קדמאה:
--	--

מן עילת כו' - דהוא חשך, אפיסת השגה, כמ"ש (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו. ועל ג' ראשונות אמר, חשך ענן וערפל, שהן מחוסרי השגה, וכתר יותר מכולם, וזהו חשך. אבל בז' תחתונות, דהן מושגין, כמ"ש (דברים ד לב) שאל נא לימים ראשונים²⁵⁸, אמר ענני כבוד, שהן נהירין: **ושבעה ענני כבוד - כמ"ש (במ"ד פ"א סי' ב) 259 ששה היו לישראל בששה קצוות למעלה ולמטה ומד' רוחות, שהן נגד ו"ק, ושביעית הולך לפניו, שהיא נגד מלכות, שהולכת לפניו כידוע²⁶⁰: **דסליק לחושבן ע"ב - כמו שמפרש והולך, ע"ס מסט' דחסד, שנקרא ע"ב, כמ"ש לעיל, וחסד הוא מים, כמ"ש לעיל. וזהו שקיו דעננין, מים שבתוך העננים. ואף ספירת כתר, שהוא חשך, שקיו ג"כ ע"ב הזה, שהוא מים, כמ"ש (תהלים יח יב) ישת חשך כו' חשכת מים עבי כו' 261. וזהו בע"ב הענן****

²⁵³ כי מכוסה הוא למעלה ממופלא כמ"ש לעיל בתז"ח ג ע"א ד"ה דעליה וכן בריש תיקון מב צא רע"ב ד"ה אמון, ועי' לעיל ריש תיקון ע' קלח ע"א שם אמר להיפך ואולי ט"ס שם (לש"ו), ועי' לעיל הערה 104.

²⁵⁴ עי' ביאור ריבנו על ספד"צ א ע"ג שאין עולם יכול להשיג לעולם שלמעלה ממנה.

²⁵⁵ עי' לעיל הערה 237

²⁵⁶ עי' לש"ו (דע"ה ח"א יד ע"א) ש"עילת העילות" הוא כינוי לרישא תניינא דהיינו הקד"א וגלגלתא, אבל "עילת כל העילות" הוא כינוי למאציל ית"ש. ועי' דברי רבינו לקמן (קלג ע"ג ד"ה דעלת העלות) שעילת העילות הוא כינוי לא"ק.

²⁵⁷ עי' זהר ח"א נה ע"ב (הוב"ד במלואים אות (מד)), ועי' תיקר"ז קה ע"ב. עי' עמק המלך ש"ה פל"ב: קודם שבא ביעקב בא בחנוך, ולזה חנוך כשבא בעולם הזה הגשמי, נכנס בגוף ונפש לגן עדן ואכל מעץ החיים, ומצא בתוך האילן ספר רזיאל ולקחו ועיין בו, וממנו חבר ספר אחד הנקרא ספרא דחנוך. והיינו דכתיב, "ויתהלך חנוך את האלהים" (בראשית ה כב), כלומר שהלך בגן עדן וחזר בעולם הזה (עי' זהר ח"ב רעז ע"ב), ע"כ. ועי' עמק המלך הקדמה: אדם הראשון נתחכם מאוד מספר רזיאל שנתן לו המלאך, בציווי הקב"ה ששמע בכייתו, ועל ידו נתחכם מאוד, וספר רזיאל זה, הוא שנזכר בספר הזוהר בכמה מקומות, כי בכל מקום שמזכיר מורנו ורבו הרשב"י עליו השלום, ספרא דאדם קדמאה, כוונתו על הספר הקדוש הזה. אבל בעונותינו הרבים אינו בנמצא בשלימות אתנו, ועיקר חסר מן הספר, ואינו בנמצא בדורינו זה, כי אם מעט הקט הזה אשר הוא אתי.

²⁵⁸ עי' זהר ח"א קנח ע"א, כב ע"א, ע"ח שער עגרי"ה.

²⁵⁹ ז"ל: כמה ענני כבוד היו מקיפין את ישראל במדבר ר' הושעיה ור' יאשיה ר' יאשיה אמר חמשה ארבע לארבע רוחות וא' מהלך לפניו ר' הושעיה אמר שבעה ארבעה לארבע רוחות השמים וא' מלמעלן וא' מלמטן ואחד שהיה מהלך לפניו רחוק ג' ימים והיה מכה לפניו את הנחשים ואת העקרבים ואת השרפים ואת הסלעים ואם היה מקום נמוך היה מגביו ואם היה מקום גבוה היה משפילו ועושה אותם מישור שנאמר (ישעיה מ) כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו וכו'.

²⁶⁰ עי' זהר ח"ב קע ע"ב שבחי' "לפני" היא מלכות.

²⁶¹ ז"ל: ישת חשך סתרו סביבותיו סכתו חשכת מים עבי שחקים.

(שמות יט ט) ²⁶², שנאמר אצל משה, כמ"ש לעיל, שהן ע"ס, שבא הקב"ה עם כולם, שמינייהו ניתן עשרה דברות כידוע (%). וזהו בע"ב הענן, ע"ב של הענן, ושקיו דעננים, הן אורייתא, כמ"ש לקמן. וזה שניתן התורה מהם וכולם נכללו במלכות, כמ"ש ²⁶³ נגע בבת, וכליל כל הי', ומליל עמהון, כמ"ש (שמות כ א) וידבר אלהים את כל הדברים, של כולם. וז"ש הנה ה' רוכב על ע"ב קל, ר"ל שהפסוק הזה מיירי בצלותא דבר נש, כמו שמפרש והולך, שמשריין ²⁶⁴ דשכינתא מרכבה למשריין דקב"ה, וזה ה' רוכב על ע"ב, שבה כלול כל ע"ב כנ"ל. קל, כמ"ש (%) דבאת קלילא נברא העולם, והוא ה', שאין בה אלא הבל דפומא, ובהבל נברא העולם, כמ"ש (קהלת א ב) הכל הבל, כמ"ש בתיקונים (ק"ט ע"ב ²⁶⁵), והיא סלקא בצלותא בהבלים, כמו שמפרש והולך, לכן נקראת קל. והוא נחית בקולות, לכן נקרא ענן כבד, וז"ש (ו ע"א) וכד נחתין כו' בקלין כו' הה"ד כו' וענן כבד כו': וע"ס כו' מסטרא דחסד - ר"ל דבשמא מפרש, שם מ"ה, אמר דהוא שקיו דע"ס, לכן אמר מסט' דחסד, ושם ²⁶⁶ הוא מסט' דחכמה: ומיניה שם כו' - ר"ל שם ע"ב של (שמות יד יט-כא) ²⁶⁷ ויסע ויבא ויט, כתיב בדורעא ימינא, שהוא חסד, דנפיק מן שם ע"ב הזה, דכל השמות יוצאין כולם משם הוי"ה ²⁶⁸:

וכד סליקת השכינה בעננים הללו, עולה בחשאי, בתפלה בחשאי, וכמה חיות שהולכות באויר, שהם שרפים, חשמלים, עשר כתות הם, כולם פותחים כנפיהם אליה, זהו שנאמר "ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה", לקבל/כנגד@ השכינה עליהם.	וכד סליקת שכינתא באלין עננין סליקת בחשאי בצלותא בחשאי וכמה חיוון דאזלין באוירא דאינון שרפים (ו ע"א) חשמלים עשר כתות אינון כללו פתחין גרפיהו לגבה הה"ד (יחזקאל א יא) ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה לקבלא שכינתא עליהו:
---	--

וכד סליקת כו' - ר"ל הפסוק הנ"ל, הנה ה' כו', שהוא בתפלה, וזה "ובא מצרים", דצלותא הוא כגוונא דנפיקו ישראל ממצרים, כמ"ש לקמן: בצלותא בחשאי - ר"ל בתפלת הקהל בלחש: דאזלין באוירא - לקבל התפלות, כמ"ש בזוהר (%) שהן עומדין {ו ע"א} באויר לד' רוחות:

וכד סליקת שכינתא באלין הבלים דפומא דאינון שבע הבלים דאמר קהלת תלת גניזין וכד סליקת עליהו מיד נחת קב"ה לקבלא לה בכמה חיילין ומשריין ²⁶⁹ משריין דשכינת' סלקין עם שכינתא ומשריין דמלאכא נחתין עליהו ואינון מרכב' תתאין מעילאין ומקבלין אליון מאליון בחדוה בנשיקו ורזא דמלה (בראשית כח יב) והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו והנה מלאכים דשכינת' דאיהי אלהים עולים ומלאכים מקב"ה יורדים בו לגבה:	וכשעולה, עולה בכל הבלים הללו של הפה, שהם שבעה הבלים שאמר קהלת, שלשה גנוזים. וכשעולה עליהם, מיד יורד הקדוש ברוך הוא לקבל אותה/כנגדה@ בכמה צבאות ומחנות. המחנות של השכינה עולות עם השכינה, ומחנות המלך יורדים עליהם, והם המרכבות התחתונות מהעליונות, ומקבלים אלו מאלו בשמחה, בנשיקות. וסוד הדבר "והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו". "והנה המלאכים" של השכינה, שהיא אלהים, "עולים", ומלאכים מהקב"ה, "יורדים בו", אליה.
---	--

²⁶² ז"ל: ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם ויגד משה את דברי העם אל ה'.

²⁶³ עי' לעיל הערה 229.

²⁶⁴ משריין היינו מחנות, עי' לקמן יג ע"ג שמשריה הם בעשיה.

²⁶⁵ ז"ל: ובגין דא (קהלת ח יד) יש הבל אשר נעשה על הארץ אמרו ליה חבריא רבי אימא לן שום רמיזא בהאי קרא דלא אתכסיא חכמתא דא מן חבריא אמר לון רבנן בודאי רזא עלאה אית תמן אבל אימא לכו ברמיזא שבע הבלים אינון וזכאה מאן דלא נטיל לאגרייהו בהאי עלמא ואינון דכלילן בבת שבע ואינון בהאי קרא הבל חד הבלים תרין הא תלת הבל הבלים תלת הרי שית הכל הבל הא שבע ולקבליהו שבע שמהן אבגית"ץ וכו' אלו שבע הבלים אינון כפולים לקבל שבע שרגין דמנרתא כפולים דאתמר בהון שבעה ושבעה מוצקות.

²⁶⁶ ##*

²⁶⁷ עי' לעיל הערה 145.

²⁶⁸ עי' זהר פנחס רטו ע"ב: יהו"ה דאיהו חיי כל כנויין וכל שם וכנוי סהיד עליה.

²⁶⁹ עי' לקמן יג ע"ג שמשריה הם בעשיה.

סליקת בכולהון - ר"ל, בכל העננים, שהן כל הע"ס, כמ"ש (תהלים קיח כב) **אבן מאסו הבונים כו'**²⁷⁰: **באלין הבלים** – שבלחש, אין שם רק הבלים, והן מסט' דשכינתא, כנ"ל (%) **את ה', דאינון שבעה כו'**, ז"ת. וז"ש, "הבל הבלים" בחג"ת, ח"ג הבלים, ת"ת הבל, כלול מהם. וכן "הבל הבלים" בנה"י, "הכל הבל" במלכות, דאיהו כלה (זהר ח"ג צו ע"ב) כלולה מכולם: **תלת גניזין - ג"ר**, כמו העננים דלעיל, והן רמוזים בג' תיבות, "אמר קהלת הכל", אמר בבינה, שבה אמירה כידוע (%) **"קהלת" נקרא ע"ש החכמה, כמ"ש חז"ל** (ברכות נו ע"ב, %) **"הכל", כתר**, שהוא שורש הכל כידוע, ואינו מפורשין בפסוק, דהן גניזין, וזהו עב קל דסלקת בכל עננים, בהבלים, כנ"ל: **ואינון מרכבה כו' - וזהו ה'271**, דהוא מלכא, רוכב כו': **והנה מלאכי כו' בו - ר"ל**, בו, בצלותא, דאיהו סלם, כמו שמפרש והולך:

אשרי תפלת האדם, שהיא נעשה סולם לשני מחנות, המלך והמלכה, ולכן, כשעולים מחנות המלכה, עולים בחשאי. וכשיורדים מחנות המלך עליהם, הם מדברים עליהם באותו הזמן, הוא היחוד של הקול והדבור יחד, יאהדונה"י שבשבילו נאמר (ברכות נג ע"ב) גדול העונה אמן יותר מן המברך, והרי פרשוה.	זכאה צלוחא דב"נ דאיהי איתעבידת סולם לתריין משרייין ²⁷² דמלכא ומטרוניתא ובג"ד כד סלקין משרייין דמטרוניתא סלקין בחשאי וכד נחתין משרייין דמלכא עלייהו אינון ממללן עלייהו בההוא זמנא איהו יחודא דקול ודבור כחדא יאהדונה"י דבגיניה איתמר גדול העונה אמן יותר מן המברך והא אוקמוה:
---	---

ובג"ד כד כו' בחשאי וכד כו' ממללן - ר"ל בתפלת הלחש סלקא ובתפלת דקול רם נחתין משרייין כו', וזהו חשמ"ל²⁷³, שהן אדני הוי"ה, כמ"ש לעיל (%) **: בההוא זמנא - ר"ל** בתפלת קול רם, דנחתא מלכא לגבי מטרוניתא: **יחודא דקול ודבור כחדא - כצ"ל**. ור"ל זו"נ, והייחוד שהן ב' שמות בשילוב. וז"ש יאהדונה"י, והוא באמן, שעולה²⁷⁴ ב' שמות ביחד, וז"ש דבגיניה איתמר כו':

וכשיורדים מחנות המלך יורדים בקולות, זהו שנאמר "ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שפר חזק מאד, שכך דרך המטר להעלות ענן בחשאי ולהוריד מטר בקולי קולות. ואין מטר אלא השקאת התורה לשכינה, שהשכינה היא נר, שנאמר בה "היא העולה", ישראל פתילת, שמן תורה, "להעלות נר תמיד".	וכד נחתין משרייין ²⁷⁵ דמלכא נחתין בקלין הה"ד (שמות יט טז) ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר חזק מאד דהכי אורח דמטרא לסלקא [עד ע"ב] עננא בחשאי ולנחתא מטרא בקולי קולות ולית מטרא אלא שקיו דאורייתא לגבי שכינתא ²⁷⁶ ואיהי שרגא דאיתמר בה (ויקרא ו ב) היא העולה ישראל פתילה משחא אורייתא להעלות נר תמיד (שם כו ב):
---	---

וכד כו' - ור"ל לכך הוא בקול רם: **הה"ד ויהי כו' - וזה** וענן כבד, ת"ת כנ"ל, על ההר, מלכות²⁷⁶: **דהכי אורח דמטרא כו' - לכך** סמך קרא (משלי ל טז) **ועוצר רחם ארץ כו'**, שאמרו (ברכות טו ע"ב)²⁷⁷ **רחם מכניסין לה בחשאי כו': ולית מטרא כו' - ר"ל** הקב"ה דנחת לגבה כנ"ל, והוא נקרא תורה, ולכך כתיב ויהי קולות וברקים כו': ***שכינתא** ל"ג²⁷⁸: **ואיהי שרגא כו' - לכך** סמך קרא

²⁷⁰ עי' זהר ח"א כד ע"א, ועי' לקמן יא ע"א ויב ע"א.

²⁷¹ הוי"ה

²⁷² עי' לקמן יג ע"ג שמשריה הם בעשיה.

²⁷³ עתים ממללות עתים חשות (זהר ח"ג כח ע"א).

²⁷⁴ גימ' @.

²⁷⁵ עי' לקמן יג ע"ג שמשריה הם בעשיה.

²⁷⁶ עי' פרדס רמונים שכ"ג פ"ה.

²⁷⁷ ז"ל: אמר רבי טבי אמר רבי יאשיה מאי דכתיב שלש הנה לא תשבענה שאל ועוצר רחם וכי מה ענין שאל אצל רחם אלא לומר לך מה רחם מכניס ומוציא אף שאל מכניס ומוציא והלא דברים קל וחומר ומה רחם שמכניסין בו בחשאי מוציאין ממנו בקולי קולות שאל שמכניסין בו בקולי קולות אינו דין שמוציאין ממנו בקולי קולות מכאן תשובה לאומרים אין תחיית המתים מן התורה.

²⁷⁸ נדצ"ל דשכינתא @.

הנ"ל, ארץ לא שבעה מים ואש כו' (משלי ל טז)²⁷⁹. שלא שבעה משחא: **היא העולה** - ר"ל היא השכינה העולה שנאמר להעלות נר: **ישראל פתילה** - כמ"ש לעיל (ד ע"ב ד"ה נר) פתילה דאחיד בתרווייהו, וצלותא דישראל סולם כנ"ל (%) : **להעלות נר תמיד** - ר"ל שנאמר שמן זית זך להעלות כו', והוא תורה שנאמר (יהושע א ח)²⁸⁰ והגית כו'²⁸¹, וז"ש בקהלת (ט ט)²⁸² ושמן על ראשך כו', וכל זה, ר"ל, דבצלותא איהי שרגא סלקת, כמ"ש היא העולה כנ"ל, ומשחא נחית, קב"ה. וצלותא פתילה, וז"ש **ובזמנא דצלותא כו'**:

ובזמן שהתפלה, שהיא מצוה, עולה בתורה, אין לה כביה עולמית. וכשתפלה היא עת רצון לפני ה', נראית הקשת בצבעיה מאירים בענן, באותו הזמן "וראיתיה לזכר ברית עולם" שבצבעים המאירים הללו, נודע ששכינה עולה לפני ה' במעשים טובים של ישראל. אם לא נראית הקשת בצבעים מאירים, היא רומזת "סכותה בענן לך מעבור תפלה", ונראית בלבוש של ענן שחור. אם קשת [נראית@] בו בצבעים חשוכים היא רומזת [לזה שנאמר@] "אל תראוני שאני שחורורת". ואם צבעי הקשת מאירים, היא רומזת "שחורה אני ונאווה". "שחורה אני", בענן שחור, ונאווה" בצבעים יפים מאירים של הקשת, במעשים טובים של ישראל:	ובזמנא דצלותא דאיהי מצוה סליקת באורייתא לית לה כביה עולמית וכד צלותא איהי עת רצון קדם ה' איתחזייא קשת בגוונני נהרין בעננא בההוא זמנא (בראשית ט טז) וראיתיה לזכור ברית עולם דבאלין גוונני נהירין אשתמודע דשכינתא סליקת קדם ה' בעובדין טבין דישראל אם לא איתחזיא קשת בגוונני נהירין איהי קא רמזות (איכה ג כד) סכותה בענן לך מעבור תפלה ואיתחזיא בלבוש דעננא אוכמא אם קשת ביה בגוונני חשיכין איהי קא רמזות (שיר א ו) אל תראוני שאני שחורורת ואם גוונני דקשת נהירין איהי קא רמזות (שם א ה) שחורה אני ונאווה שחורה אני בעננא אוכמא ונאווה בגוונני שפירין נהירין דקשת בעובדין טבין דישראל:
---	--

דאיהי מצוה כו' - ר"ל כמ"ש (סוטה כא ע"א) עבירה מכבה מצוה ואין כו'²⁸³, שהתורה היא שמן, ובלתי שמן נכלה הנר: **ל"ל כביה עולמית** {ו ע"ב} - וז"ש אש תמיד (ויקרא ו ו), ר"ל עם תורה שנקרא תמיד כנ"ל, לא תכבה: **וכד כו' - ר"ל שנאמר** (תהלים סט יד) ואני תפילתי כו'²⁸⁴. אלהים, חסדך, באמת. הן ג' גוונני כידוע, והן נר, שמן ופתילה כנ"ל. דהן לקבל תלת אבהן: **בעננא** - היא לבושי השכינה, **כד סלקא כנ"ל**: **אני בעננא אוכמא** - דל"ל מגרמה כלום (זהר ח"א קפ"א ע"א) והיא גוון אוכם: **נהירין** - בנר, שמן ופתילה:

ושכר התפלה של התקון הזה, כשיוצאת הנשמה מן הגוף, ללכת לעולם הבא, כמו שהוא כבד את השכינה, והלביש אותה בכמה עננים של לבושים נכבדים, שנקראו ענני הכבוד. והעלה אותה בתפלתו לקדוש ברוך הוא, בשירות וזמירות ותשבחות והודאות, שהתפלה כך מעלה אותה הקדוש ברוך הוא, לעולם הבא, לנשמתו בלבוש ענני הכבוד, ובכמה שירות ותשבחות והודאות, כדוגמא שיצאו ישראל ממצרים בענני כבוד ובגוון, זהו שנאמר "אז ישיר משה ובני ישראל וגו'".	ואנרא דצלותא דתקונא דא כד נפקת נשמתא מן גופא לאזלא לעלמא דאתי כמה דאיהו אוקיר לשכינתא ולביש לה בכמה עננין דלבושין (ו ע"ב) יקירין דאיתקריאו ענני יקר וסליק לה בצלותיה לגבי קב"ה בשירין וזמירות ותשבחות והודאות דצלותא הכי סליק לה קב"ה לעלמא דאתי לנשמתיה בלבוש ענני יקר ובכמה שירות ותשבחות והודאות כגוונא דנפקו ישראל ממצרים בענני יקר ובניגוני' הה"ד (שמות טו א) אז ישיר משה ובני וגו':
--	---

²⁷⁹ ז"ל: שאול ועצר רחם ארץ לא שבעה מים ואש לא אמרה הון.

²⁸⁰ ז"ל: לא ימוש ספר התורה הזה מפיק והגית בו יומם ולילה למען תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח את דרכך ואז תשכיל.

²⁸¹ בו יומם ולילה. @

²⁸² ז"ל: בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר.

²⁸³ עבירה מכבה תורה. @

²⁸⁴ זה המשך לשונו: לך ה' עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך.

בשירין - שירת הים: וזמירות - פסוקי דזמרה: ותשבחות - ג' ברכות הראשונות: והודאות - ג' אחרונות:

וכמו שמעלה אותה בכמה מחנות של מלאכים, ומוריד אליה את מחנות הקדוש ברוך הוא לפניו@ והקדוש ברוך הוא עמהם, כך מעלה את הנשמה מן הגוף עם/ב@ מחנות השכינה ויורד הקדוש ברוך הוא לפניו עם/ב@ מחנותיו. וכמו שמעטר את הקדוש ברוך הוא בתפילין של ראש, ומתקן לו כסא בציצית, כמו שבארוה"ו והוכן בחסד כסא", כך הקדוש ברוך הוא מתקן לנשמתו כסא, ומתקן לו דירה עם מזוזה, ומעטר אותו בכתר שלו.	וכמה דסליק לה בכמה משריין²⁸⁵ דמלאכים ונחית לגבה משריין דקב"ה לקדמותה וקב"ה עמהון הכי סליק לנשמתא מן גופא במשריין דשכינתא ונחית קב"ה לקדמותה במשריין דיליה וכמה דאעטר לקב"ה בתפילין²⁸⁶ דרישא ואתקין ל" כורסייא בציצית²⁸⁷ כמה דאוקמוה (ישעיה מו ה) והוכן בחסד כסא הכי קב"ה תקן לנשמתיה כורסייא ותקן ליה דירה במזוזה ואעטר ליה בכתרא דיליה²⁸⁸:
---	--

ותקן ליה דירה עמיה - צ"ל למעלה, אחר תיבות בתפילין דרישא. והן ג' דברים בגופו ובלבושו ובדירתו שאמרו חז"ל (מנחתו מג ע"ב) חביבין ישראל שסיבבן כו'²⁸⁷:

וכמו שקשר את השכינה עם הקדוש ברוך הוא בקשר של תפילין ומייחד אותה בו, כך הרוח שלו קשורה עם הנפש והנשמה עם בעלה, שהוא אדם, ומתקן לו דירה עמו. והסימן "נר ה' נשמת אדם", נ"ר נפ"ש ר"ח, והם אצילות של השכינה והעמוד האמצעי שכולל שש ספירות. נשמת אדם, האצילות של האם העליונה, וחכמה, ששם מ"ה, שהוא אדם הראשון, המחשבה. כתר עליון, תפילין על ראש האב והאם, ולכן נאמר באדם (מגילה יב ע"ב) במדה שאדם מודד בה מודדים לו. ובשביל בני האדם נאמר "כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו", ולא עוד אלא מי שמשתדל בתורה יש לו חרות.	וכמה דקשר לשכינתא בקב"ה בקישורא דתפילין ומייחד לה ביה הכי רוחא דילי קשיר עם נפשא ונשמתא עם בעלה דאיהו אדם ותקין לה דירה עמיה²⁸⁸ וסימנא (משלי כ כז) נר ה' נשמת אדם נר נפ"ש ר"ח ואינון אצילות דשכינתא ועמודא אמצעיתא דכליל שית ספירן נשמת אדם אצילותא דאימא עילאה וחכמה דתמן מ"ה דאיהו אדם קדמאה מחשבה כתר עילאה תפילין על רישא דאבא ואימא ובג"ד אתמר כבר נש במדה שאדם מודד בה מודדין לו ובגינהון דבני נשא אתמר (שמואל א' ב ל) כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו ולא עוד אלא מאן דישתדל באורייתא אית ליה חירו:
---	---

עם בעלה - ר"ל נשמה לנשמה, שאמר בזוהר רות (סא ע"ב) שהוא אלימלך איש נעמי: דאיהו אדם וסימנא כו' - ר"ל אדם שנאמר בפסוק הזה: ותקין לה דירה עמיה - צ"ל אחר תיבות לנשמתא כורסייא: דתמן מה - ר"ל בתיבת חכמ"ה גימ' אדם כמ"ש לעיל (%): דאיהו אדם קדמאה - קודם לעד"א, שנקרא ג"כ אדם. וישראל בדרגא דעד"א, שנאמר עליהן (יחזקאל לד לא) אדם אתם. וחכמה אדם הראשון בדרגיה כידוע (%), וזהו "נר" שכינה, "ה" עד"א, "נשמת אדם" או"א. והן בתפילין של יד עם הקשר של יד, זו"נ. ותפילין של ראש עם הקשר של ראש, או"א, כמ"ש בהקדמת תיקו"ז (%): מחשבה - ר"ל כוונת התפילין, והוא רמז בפסוק הנ"ל, חופש²⁸⁹ כל, וכן התפשטות הכתר בכל הספירות: ולא עוד אלא כו' - קאי לעיל, דאמר ובזמנא דצלותא כו', והולך ומפרש כל הענין, ועכשיו חוזר לענין הראשון במעלת התורה:

וכעת צריך לפרש על פה, שעולה התפלה ממנה, כצפור וכיונה וכנשר. וכשישראל יצאו ממצרים, יצאו כמו	וכען צריך לפרשא על פומא דסליקא צלותא מינה כצפור וכיונה וכנשרא וישראל כד נפקו
---	---

²⁸⁵ עי' לקמן יג ע"ג שמשריה הם בעשיה.

²⁸⁶ עי' תיקו"ז כז ע"א: צדיקים גמורים דמתקנין כרסיא לקודשא בריך הוא בציצית ונחתין ליה בתפילין.

²⁸⁷ ז"ל: חביבין ישראל שסיבבן הקדוש ברוך הוא במצות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהן ומזוזה לפתחיהן.

²⁸⁸ ותקין לה דירה עמיה (נמחק ברבינו).

²⁸⁹ *##

יונה שבורחת והנץ היה רודף אחריה. כך יש תפלה, שמהצד שלו השכינה פורחת בה כיונה, וסמא"ל וצבאותיו רודפים אחריה בכמה חטאים, שמלמדים על בעלים של אותה התפלה, ומלמד אותם בגבורה, לעכב את השכינה שם, שלא תעלה לקדוש ברוך הוא, באותה התפלה. וזוהי תפלת ישראל על הים, שהיו בלי זכות של תורה ומעשים טובים "והמים להם חומה", וכך הם התפללו מעוכבות/מתעכבות@. ואם בעל התפלות חוזרים בתשובה, הוא שאומר לשליח התפלות, מטטרו"ן, "מה תצעק אלי", אמור לתפלות לנסע במסעיהם, זהו שנאמר "דבר אל בני ישראל ויסעו".	ממצרים נפקו כיונה דברח' ונץ הוה רדיף אבתרה הכי אית צלותא דמסטרס דיליה שכינתא איהי פרחא בה כיונה וסמאל וחייליה רדפין אבתראה בכמה חובין דאולפין על מארי דההיא צלותא ואולף לון בגבורה לעכבא שכינתא תמן דלא סלקא לקב"ה בההוא צלותא ואיהו ההוא צלותא דישאל על ימא דהו בלא זכו דאורייתא ועובדין טבין והמים להם חומה (שמות יד כב) והכי אינון צלותין מעוכבין ואם חזרין בתשובתא מארי דצלותין איהו דאמר לגבי שלוחא דצלותין מטטרון מה תצעק אלי (שם טו) מלל לצלותין דנטלין במטלנותהון הה"ד (שם) דבר אל בני ישראל ויסעו:
---	--

וכען צריך כו' - שע"כ פירש התפלה עצמה, ועכשיו מפרש פה המתפלל. ויתפרש הפסוק (ישעיה
יט א) ובא מצרים כו'.²⁹⁰ וז"ש כד נפקו ממצרים כו' מה עבד טבע רישיה בטיט כו', וכן בתפלה, להמעכב התפלה דומה לשר מצרים, וזה (ישעיה יט א) ובא מצרים ונעו כו': בגבורה - ר"ל דשם קיטרג, ושם עליית השכינה, כמ"ש לעיל (%) שהיא נר, מסט' דשמאלא: בלא זכו דאורייתא ועובדין טבין - דמצוה ותורה הן מסטרא דשמאלא וימינא כנ"ל, וז"ש (שמות יד כב) והמים כו' מימינם ומשמאלם, ור"ל המים חומה כנ"ל, ולית מטרא אלא כו' וסליקו דילה בעובדין, וז"ש דאורייתא ועובדין כו': מארי {ו ע"ג} דצלותין - הקב"ה:

[משל] לאדם שהלך בדרך ורדף אחריו אותו בעל מסי המלך, ואחז בו עד שפוער "מנדה בלו והלך". משום שברח, הוא צווח למי שמוציא אותו, יבא אדונו ויאמר, אמר לו "שילך לדרך שאתה פרעתי". בא [בעל המסים], מה עשה, הטביע ראשו בטיט והרג אותו. כך הקדוש ברוך הוא עשה במצרים, זהו שנאמר "מרכבות פרעה וגו' טבעו בים סוף", ומי גרם שרודפים אחרי ישראל, משום שטרם היתה להם תורה, לא היה שטר שחרור, משום שתורה היא שטר חרות לבני אדם מיצר הרע וממלאך המות ומכל מקטרגי העולם, זהו שנאמר "והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת". וזו האם העליונה, שנת החמשים, שממש תורה, שהיא העמוד האמצעי, שנקראת חרות, שממש נתנה ליונה	לבר נש דאזיל באורחא ורדיף אבתריה ההוא {ו ע"ג} מארי מנדה דמלכא ואחיד ביה עד דפרע מנדה בלו והלך (עזרא ד יג)²⁹¹ בגין דברח איהו צווח למאן דאפיק ליה ייתי מארי' ויימא אימא ליה דיזיל לאורחא דאנא פרעתיא אתא מה עבד טבע רישיה בטיט וקטל ליה הכי קב"ה עבד במצראי הה"ד (שמות טו ד) מרכבות פרעה וגו' טבעו בים סוף ומאן גרים דרדפין אבתריהו דישאל בגין דעד דלא הוה לון אורייתא לא הוה לון שטר חירו בגין דאורייתא איהי שטר חירו לבר נש מיצר הרע וממלאך המות ומכל מקטרגי דעלמא הה"ד (שם לב טו) והמכתב מכתב אלהים²⁹² הוא חרות על הלוחות ודא אימא עילאה שנת החמשים דמתמן אורייתא דאיהו עמודא דאמצעיתא
--	--

²⁹⁰ ז"ל בשלימות: משא מצרים הנה ה' רכב על עב קל ובא מצרים ונעו אלילי מצרים מפניו ולבב מצרים ימם בקרבו.

²⁹¹ עי' שמות יד יז: ואני הנני מחזק את לב מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו ברכבו ובפרשיו.

²⁹² ז"ל: כען ידיע להוא למלכא די הן קריתא דך תתבנא ושוריה ישתכללון מנדה בלו והלך לא יתננון ואפתם מלכים תהנזק. פי' רש"י: כען ידיע - עתה ידוע יהיה למלך. די הן קריתא דך תתבנא - אשר אם העיר הזאת תבנה. דך - זאת. ושוריא יתשכללון - והחומות יהיו מיוסדות. מנדה בלו והלך - מיני מסים הם וכסף גולגולת. לא יתננון - לא יתנו עוד מס. ואפתום מלכין תהנזיק - ומס המלכים תוזק שלא יתנו עוד מס למלכים.

²⁹² עי' תיקו"ז קא ע"ב וזהר ח"ב פד ע"ב.

הקדושה, שהיא השכינה, שמצדה נקראו ישראל יונה.	אתקרי חירו דמתמן אתייהיב (חסר כאן) לגבי יונה קדישא דאיהי שכינתא דמסטר' איתקריאו ישראל יונה:
--	---

איהו צוח למאן דאפיק ליה - ר"ל למשה רבינו ע"ה במצרים ובתפלה למטטרון: ייתי מאריה ויימא - ר"ל הקב"ה, ור"ל שיאמר הקב"ה למט"ט, שמט"ט יאמר להמעכב, שהקב"ה שילם בעבורו. וז"ש אימא ליה, ר"ל שהקב"ה יאמר למט"ט, אמור לו כו': אתא - הקב"ה: מה עבד כו' - וכן בתפלה, וז"ש ונעו אלילי מצרים כו', וכל זה פירש כיונה וכצפור היא הנופלת בידו, כמ"ש (משלי ז כג) ²⁹³ צפור אל פח. וכד חזרין בתיובתא, הפח נשבר (תהלים קכד ז) ²⁹⁴, כמ"ש נפשנו, והוא התפלה, כמ"ש (שמואל א' טו) ²⁹⁵ אשפוך נפשי, כצפור נמלטה כו' (תהלים קכד ז) ²⁹⁶: שנת החמשים - דביה דרור: *דמתמן אתייהיב - צ"ל כאן אורייתא לגבי כו':

וכך, כשתפלה, שהיא יונה, עולה בתורה, מה נאמר בו "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו" כי הלך לפניכם ה' וגו", ואלו הן התפלות של בעלי התורה, שעולה כנשר, שאינו פוחד מכל עופות העולם. ומהצד שלהם (של התפלה) המלכה היא "דרך הנשר בשמים". ויש אומרים כך, והכל אמת. ומצדם של בעלי המקרא, עולה התפלה כמו צפור. ומצדם של בעלי המשנה עולה כמו יונה. ומצדם של בעלי קבלה עולה כמו נשר, מלכה על הכל.	והכי כד צלותא דאיהי יונה סליק' באורייתא מה כתיב בה (ישעיה נב יב) כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו" כי הולך לפניכם ה' וגו' ואלין אינון צלותין דמארי דאורייתא דסליק כנשרא דלא דחלת מכל עופין דעלמא ומסטר' (נ"א צלותא) דאינון איהי מטרוניתא (משלי ז יט) דרך הנשר בשמים ואית דיימא הכי וכלא קשוט ומסטר' דמארי מקרא סליקת צלותא כצפור ומסטר' דמארי משנה סליקת כיונה ומסטר' דמארי קבלה סליקת כנשרא מטרוניתא על כלא ²⁹⁷ :
---	--

כי לא בחפזון כו' - דגאולה אחרונה יהיה באורייתא ²⁹⁸, לכך לא יהיה במנוסה ²⁹⁹, כמ"ש בהקדמת תיקו"ז (%) : כנשרא - שהוא מסט' דאימא עילאה, כמ"ש לעיל (%) : בשמים - ר"ל שהיא סלקת לשמים: וכולא קשוט - ר"ל כי שני הפירושים הם א': מסטר' כו' - דצפור יונה נשר, הוא שכינה מסט' דעשיה יצירה בריאה, כמ"ש בתיקון י' (%) :

אבל מצדם של אלו שאין בהם מקרא משנה וקבלה, שהם עמי הארץ, אין לה עליה בהם. ולכן אמר קהלת בדרך רמז "מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ" (קהלת ג כא) כי מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ ורוח הבהמה אליו אינון עמי הארץ ולומנין נפקין מנייהו זרעא מעלייא בני תורה לאסתלקא בהון ובג"ד אוקמוה מ"מ ³⁰⁰ הזהירו בעמי הארץ דלומנין נפקין מנהון בני מעלייא מארי אורייתא:	אבל מצדם של אלו שאין בהם מקרא משנה וקבלה, שהם עמי הארץ, אין לה עליה בהם. ולכן אמר קהלת בדרך רמז "מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ" (קהלת ג כא) כי מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ ורוח הבהמה אליו אינון עמי הארץ ולומנין נפקין מנייהו זרעא מעלייא בני תורה לאסתלקא בהון ובג"ד אוקמוה מ"מ ³⁰⁰ הזהירו בעמי הארץ דלומנין נפקין מנהון בני מעלייא מארי אורייתא:
--	--

²⁹³ עי' משלי ז כג) עד יפלא חץ כבדו כמהר צפור אל פח ולא ידע כי בנפשו הוא.
²⁹⁴ עי' תהלים (קכד ז) נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו. @
²⁹⁵ ז"ל: ותען חנה ותאמר לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני ה'.
²⁹⁶ ז"ל: נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו.
²⁹⁷ ג' מדרגות\$.
²⁹⁸ @@@@
²⁹⁹
³⁰⁰ ז"ל: